

**ETT STARKARE FÖRSVAR - MÖTER
VARJE HOT, KLARAR VARJE UTMANING**
Försvarets årsredovisning 2017
Bilagor 1-3

FÖRSVARSMAKTENS ÅRSREDOVISNING 2017

Bilagor 1-3

Denna årsredovisning publiceras även på Försvarmaktens hemsida (www.forsvarsmakten.se)

Försvarmaktens årsredovisning 2017. FM2017-13845:3

Bilaga 1 Personalberättelse, Bilaga 2 Materielberättelse, Bilaga 3 Krigsförbandens anslagsbelastning

Omslagsbild/Framsida: Bezav Mahmod/Försvarmakten

(Driftstödsgruppen, skyttekompaniets reparations- och underhållsgrupp stödjer enheterna med reparationer och annat logistikstöd under Aurora 17.)

Omslagsbild/Baksida: Astrid Amtén Skage/Försvarmakten

(42. pansarbataljonen från P4 i Skövde försvarar område utanför Kungsängen mot en luftlandsättning under Aurora 17)

Innehållsförteckning

Personalförsörjning	1
Antalet anställda.....	1
Kompetensförsörjning.....	2
Personal vid internationella insatser och annan utlandstjänstgöring	3
Rekrytering	5
Åtgärder för att öka andelen kvinnor	5
Rekrytering till officersyrket.....	6
Utbildning	7
Genomförd militär grundutbildning.....	7
Rekryter.....	7
Längre sammanhållande utbildningar	8
Reservofficersutbildning	10
Hemvärnssoldater och frivillig personal	10
Genomförda åtgärder under året	11
Frivilliga försvarsorganisationer	12
Veteran- och anhörigfrågor	13
Erfarenheter och slutsatser samt fortsatt utveckling av verksamheten.....	13
Utformning av system och metoder för stödet till veteraner	13
Jämställdhet.....	14
Arbetet med jämställdhetsintegrering	14
Arbetet med likabehandling och icke-diskriminering	15
Arbetsmiljöarbete.....	16
Frisknärvaro och sjukfrånvaro	17
Resultatindikatorer	18
Åldersfördelning för respektive personalkategori samt uppdelning på kön.....	20

Tabellförteckning

Tabell 1 Bemanningsläget per 2017-12-31	2
Tabell 2 Medelålder för anställd personal	3
Tabell 3 Personal som tjänstgjort utomlands 2017	4
Tabell 4 Rekrytering till samt utfall efter den militära grundläggande utbildningen	8
Tabell 5 Antal studerande på längre sammanhållande utbildningar	9
Tabell 6 Personal (antal) i hemvärnsförbanden	11
Tabell 7 Rekrytering till hemvärdet	11
Tabell 8 Åldersfördelning på godkända elever 2015-2017	12
Tabell 9 Sjukfrånvaro	17
Tabell 10 Resultatindikator - Personalomsättning GSS/K	18
Tabell 11 Resultatindikator – Andel yrkesofficerare som har tjänstgjort utomlands	18
Tabell 12 Resultatindikator – Rekryteringskostnader /dag– för genomförd grundutbildning	18
Tabell 13 Antalet anställda per personalkategori per 2017-12-31	19

Figurförteckning

Åldersfördelning för yrkesofficerare	20
Åldersfördelning för yrkesofficerare uppdelat på kön	20
Åldersfördelning för reservofficerare	21
Åldersfördelning för reservofficerare uppdelat på kön	21
Åldersfördelning för civilanställda uppdelat på kön	22
Åldersfördelning för kontinuerligt tjänstgörande gruppbefäl, soldater samt sjömän uppdelat på kön	22
Åldersfördelning för tidvistjänstgörande gruppbefäl, soldater samt sjömän uppdelat på kön	23

Personalförsörjning

Försvarmakten ska lämna en personalberättelse.

Redovisningen ska innefatta en tabell där myndigheten redogör för sitt långsiktiga behov av personal, mål för 2017, inflöde och utflöde under året, tillgång vid årets slut samt hur personalen används i försvarmaktsorganisationen.

Redovisningen ska omfatta såväl personalkategorier som befattningskategorier fördelat mellan kvinnor och män

Antal tjänstgörande i internationella insatser under året, fördelat på kvinnor och män, ska redovisa.

RB p 14

Antalet anställda

Under året har Försvarmakten fortsatt fokuserat på personalförsörjningen. Detta för att säkerställa utbildning och bemanning av organisationen och därmed successivt öka krigsförbandens användbarhet och dess tillgänglighet i syfte att bidra till förmågeuppbygganden.

Antalet yrkesofficerare (OFF/K¹ och SO/K²) har minskat något under året som en följd av ökade pensionsavgångar bland OFF/K. En gradvis ökning av antalet reservofficerare (OFF/T³ och SO/T⁴) har skett under året, vilket främst förklaras av ett inflöde av pensionerade OFF/K. Antalet civila arbetstagare är i stort oförändrat med undantag för en ökning av antalet anställda i samband med försvarmaktsövning 17, Aurora.

Antalet GSS/T⁵ har ökat under året vilket dels kan härledas till minskade avgångar, dels till ett ökat inflöde från GSS/K⁶ som avslutat sina heltidstjänster.

Antalet hemvärnssoldater och frivillig personal har ökat under året. Direktrekryteringen av personer med tidigare militär utbildning bidrar till huvuddelen av inflödet. Därutöver sker personaltillförseln via militär grundutbildning hemvärn samt via utbildning av specialister inom de frivilliga försvarsorganisationerna.

De rekryter som påbörjade sin militära grundutbildning (MGU) 2016 ryckte ut sommaren 2017. Av det totala antalet uttryckande rekryter valde 90 procent av kvinnorna och 89 procent av männen någon form av fortsatt engagemang i Försvarmakten i direkt anslutning till uttryckningen. Huvuddelen valde att ta anställning som GSS/K och en mindre andel valde att ta anställning som GSS/T. Erfarenheten visar att ett antal av de som inte väljer ett fortsatt engagemang i direkt anslutning till sin uttryckning gör det i ett senare skede.

278 yrkesofficerare avgick i ålderspension eller flygförarpension under 2017, motsvarande siffra för reservofficerare var 87. Antalet pensionsavgångna civila arbetstagare var 122.

Det totala antalet avgångar under året, vilket även innefattar ovanstående pensionsavgångar var för yrkesofficerare 558 och för reservofficerare 182. Summan för civila arbetstagare var 718. När det gäller GSS/K har 1 008 avgångar registrerats och för GSS/T var det 388. Samtliga siffror innehåller ett antal personalflöden mellan de respektive personalkategorierna och kan därför inte tas som absoluta tal.

Försvarmakten kan inte i en och samma tabell redovisa det långsiktiga behovet av personal, mål för 2017, inflöde och utflöde under året, tillgång vid årets slut samt hur personalen används i försvarmaktsorganisationen uppdelat på såväl personal- som befattningskategorier fördelat mellan kvinnor och män. Vidare utgår behovet av personal från planering mot 2020 och är inte nedbrutet årsvis annat än som planerade årsarbetskrafter.

I tabell 1 redovisas bemanningsläget i Försvarmakten i form av antalet anställda per befattningskategori för perioden 2015-2017. Tabellen ger tillsammans med tabell 13, som redovisar antalet anställda per

¹ Kontinuerligt tjänstgörande officerare (OFF/K)

² Kontinuerligt tjänstgörande specialistofficerare (SO/K)

³ Tidvis tjänstgörande officerare (OFF/T)

⁴ Tidvis tjänstgörande specialistofficerare (SO/T)

⁵ Tidvis tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän (GSS/T)

⁶ Kontinuerligt tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän (GSS/K)

personalkategori för 2015-2017, en sammantagen bild av hur personalen används i organisationen. In- och utflöde framgår utöver i ovan text av tabell 10 där personalomsättningen för GSS/K redovisas.

Bemanningsläget – per befattningskategori för kontinuerligt tjänstgörande

Nedan framgår bemanningsläget för den kontinuerligt tjänstgörande personalen per befattningskategori och därmed hur personalen används i organisationen. Antalet i respektive befattningskategori utgörs av det totala antalet bemannade befattningar. Det bör därför noteras att trebefälssystemet medför att arbetstagare bemannar befattningar där deras utbildnings- och kompetensnivå tillvaratas men där befattningen inte alltid motsvarar deras personalkategori. Detta följer ÖB beslut från 2011 om att omgäldning ska vara frivilligt. Summeringen i nedan tabell ska därmed inte förväxlas med antalet årsarbetskrafter eller med antalet anställda i respektive personalkategori, vilket framgår av tabell 13. I tabellen omfattas gruppen Övriga av bland annat yrkesofficerare som tjänstgör vid annan myndighet (YAM) som under 2017 uppgick till i genomsnitt 380 personer.

	2017			2016			2015			Not
	Antal	Andel		Antal	Andel		Antal	Andel		
		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män	
Kravsatta befattningsnivåer										
OFF (OF1-9)	3 870	7%	93%	3 864	7%	93%	4 152	6%	94%	
SO (OR6-9)	4 899	7%	93%	4 850	7%	93%	4 505	7%	93%	
GSS (OR1-5)	4 970	10%	90%	4 923	10%	90%	5 562	11%	89%	
Civila arbetstagare	5 408	38%	62%	5 326	38%	62%	5 225	39%	61%	
Övriga	654	21%	79%	689	19%	81%	643	11%	89%	1
Summa kontinuerligt tjänstgörande	19 801	17%	83%	19 652	17%	83%	20 087	16%	84%	

Tabell 1 Bemanningsläget per 2017-12-31

- Under begreppet Övriga återfinns tjänstlediga, tillsynsmän, utlandsstationerade, elever, rehabilitering m.m. Som tjänstlediga räknas även yrkesofficer som tjänstgör vid annan myndighet (YAM).

Kompetensförsörjning

Myndigheten ska redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra de uppgifter som avses i 1 § första stycket. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter.

FÄB,
 Kapitel 3, 3§

Arbetet med att effektuera tidigare beslut avseende trebefälssystemet påbörjades under året. Vidare har ett arbete med att kravsätta befattningarna i organisationen inletts i syfte att tydliggöra volymerna inom respektive personalkategori samt för den sammantagna personalförsörjningen.

Möjligheten att genomföra krigsförbandsövningar med inkallade plikttjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän har gett positiva resultat, inte minst när plikttjänstgörande fyllt upp organisationen där brister funnits.

Under året har ett arbete med att kartlägga strategiskt kritiska kompetenser genomförts. Syftet med arbetet har, förutom att identifiera dessa kompetenser, varit att föreslå och omhänderta strukturella åtgärder. En strategisk kritisk kompetens utör en bristande tillgång på den typ av kompetenser som i sig påverkar ett förbands viktigaste funktioner.

Under 2018 kommer ett fortsatt arbete att göras för att omhänderta och vidta åtgärder i syfte att möta identifierade utmaningar.

7 Summeringen av antalet kontinuerligt tjänstgörande skiljer sig med 55 individer relativt tabell 13. Orsaken är att personal som enkom är anställda för internationella insatser (53 st.) inte ingår i ovan summering och att ett in/utflöde (2 st.) skett mellan rapporternas generering.

Myndigheten har även fortsatt arbetet med att hantera de områden inom vilka tidigare identifierade kompetensbrister föreligger. Genom ett ökat fokus på att minska dessa brister så har bland annat Fler vägar In (FVI) utvecklats och till del implementerats. Syftet med FVI är att bredda officersrekryteringen genom att möjliggöra inflöde av individer med tidigare akademisk utbildning som efter en anpassad militär utbildning ges förutsättningar att verka som officer. Målgruppsundersökningar har även genomförts i samarbete med högskolor/universitet för att tydliggöra förutsättningarna för införandet av detta.

Som ett led i att öka kraften att rekrytera och attrahera har beslut fattats om höjd dag ersättning för rekryter. Vidare har en hemställan skickats till regeringen avseende höjd aspirant ersättning, vilket även det ses som en åtgärd för ökad rekryteringskraft. Därtill har en analys av lönestrukturen i övriga delar av myndigheten inletts under 2017 varvid en delåtgärd är innebar att höja lönestrukturen för GSS/K.

Vidare har möjligheten att återanställa tidigare avgångna yrkesofficerare översetts i syfte att kunna öka inflödet av officerare. Med samma syfte har arbetet med att skapa möjligheter för att officerare ska kunna stanna kvar längre i myndigheten istället för att gå i ålderspension vid åldern 55/61 också påbörjats.

Medelålder

Medelåldern för samtliga anställda är 40 år. Bland yrkesofficerare har medelåldern i princip varit konstant de senaste åren vilket trots omfattande pensionsavgångar beror på att det samtidigt sker ett relativt lågt inflöde av yngre yrkesofficerare. Medelåldern för yrkesofficerare är generellt lägre än för reservofficerare beroende på att de senare har en högre pensionsålder (67 år). Medelåldern för GSS/K har ökat som en följd av att fler väljer att stanna längre. Även för GSS/T har medelåldern ökat något vilket bland annat kan förklaras av inflödet från tidigare GSS/K. För civila arbetstagare ses ingen förändring i medelåldern.

Befattning	Kvinnor			Män		
	2017	2016	2015	2017	2016	2015
OFF/K, SO/K	37	37	36	43	43	43
OFF/T, SO/T	42	42	41	51	51	50
GSS/K	25	25	24	26	26	25
GSS/T	29	29	27	30	29	28
Civila arbetstagare	46	46	47	46	46	46

Tabell 2 Medelålder för anställd personal

Personal vid internationella insatser och annan utlandstjänstgöring

Antalet individer som tjänstgör vid internationella insatser har ökat sedan föregående år, främst beroende på att de svenska bidragen till insatserna *Operation Inherent Resolve (OIR)* i Irak och *MINUSMA* i Mali har utökats samt att bemanningen vid internationella staber har ökat.

Tabellen redovisar antalet befattningar som Försvaretsmakten har bemannat inom ramen för internationella insatser under året. Vidare redovisas summan av det antal individer som tjänstgjort på dessa befattningar. Att antalet individer är väsentligt högre än antalet befattningar beror på att huvuddelen av befattningarna omsätts minst en gång under ett kalenderår.

Personal vid internationella insatser

Insatser	Antal befältrningar	Summa antal individer	Antal individer per personalkategori															Personal som har direktrekryterats till insatsen			
			Yrkesofficerare			Reservofficerare			GSS/K			GSS/T			Civila arbetstagare						
			Totalt	Varav		Totalt	Varav		Totalt	Varav		Totalt	Varav		Totalt	Varav		Totalt	Varav		
				Kvinnor	Män		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män	
I internationell militär insats:																					
MINUSMA Mali	330	1 069	376	33	343	39	8	31	487	34	453	70	18	52	45	13	32	52	13	39	
OIR Irak	70	188	50	1	49	6	1	5	120	3	117	12	2	10	0	0	0	0	0	0	
RSM Afghanistan	24	110	68	67	1	10	1	9	5	2	3	4	1	3	11	9	2	12	2	10	
Atalanta	35	35	12	1	11	0	0	0	22	1	21	0	0	0	1	1	0	0	0	0	
EUTM Somalia	8	24	13	1	12	3	0	3	5	0	5	2	0	2	1	0	1	0	0	0	
EUTM Mali	24	43	22	0	22	3	1	2	14	0	14	0	0	0	1	0	1	3	0	3	
EUTM RCA	9	19	5	0	5	2	1	1	9	0	9	0	0	0	1	0	1	2	0	2	
EU OHQ Atlanta	3	5	5	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
EU OHQ Sophia	3	4	4	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
KFOR Kosovo	4	8	6	1	5	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	
EASF Kenya	1	2	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
EEAS Ukraina	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
EEAS Kenya	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
UNTSO Mellanöstern	8	14	11	0	11	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	
MONUSCO Kongo	2	4	4	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
UNMOGIP Indien/Pakistan	6	10	10	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
NNSC Sydkorea	5	9	9	0	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
UNMISS Sydsudan	2	5	3	0	3	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	
MINURSO Västsahara	4	4	2	0	2	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	
Summa	540	1 555	604	104	500	68	14	54	662	40	622	88	21	67	62	23	39	71	15	56	
Annan tjänstgöring:																					
Attachéer	30	41	41	0	41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Försvarsassistenter	3	3	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	
Stab NATO	18	21	20	1	19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	
Stab EU	12	11	10	0	10	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	
Förbindelseofficerare	18	24	20	1	19	1	0	1	0	0	0	3	1	2	0	0	0	0	0	0	
Utvecklingsofficerare	4	6	6	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Lärare utländsk skola	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Elever utländsk skola	23	31	31	1	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
SWAFSG Thailand	3	3	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	
HAW, Ungern	27	34	25	1	24	2	0	2	0	0	0	0	0	0	5	3	2	2	2	0	
Summa	139	175	158	4	154	3	0	3	0	0	0	4	2	2	8	3	5	2	2	0	
2017 Totalt	679	1 730	762	108	654	71	14	57	662	40	622	92	23	69	70	26	44	73	17	56	
Jämförelsetal:																					
2016 Totalt	467	1 384	691	39	652	50	12	38	378	18	360	141	32	109	64	18	46	60	14	46	
2015 Totalt		1 509	685	24	661	79	5	74	481	23	458	135	26	109	69	24	45	60	15	45	

Tabell 3 Personal som tjänstgjort utomlands 2017

Rekrytering

Åtgärder för att öka andelen kvinnor

Myndigheten ska redovisa vidtagna och planerade åtgärder för att öka antalet kvinnor på militära befattningar i allmänhet och på chefsbefattningar i synnerhet, i syfte att uppnå de kvantitativa mål som myndigheten fastställt.

RB p 14

Åtgärder för att öka andelen kvinnor sker fortlöpande i verksamheten och omfattar även män i syfte att inte skapa särlösningar utan istället förändra rådande system. Dock finns det ett behov av att belysa förutsättningarna för kvinnor specifikt eftersom Försvarsmakten har svårare att rekrytera och behålla kvinnor i verksamheten. Åtgärder i form av metoder och aktiviteter som leder till ökad andel kvinnor till Försvarsmakten har tagits fram via projektet Metodutveckling för Effektivare Rekrytering av särskilda målgrupper (Projekt MER).

Försvarsmakten har även tagit fram en åtgärdsplan i syfte att öka andelen chefer som är kvinnor på strategisk nivå. Långsiktig karriärplanering och mentorprogram utgör viktiga parametrar för att behålla kvinnor. Därför har myndigheten under året drivit utbildning inom: sammanhållen karriärplanering, våga vilja vara chef (VVVC) samt inom mentorskap. VVVC riktar sig till anställda som vill bli chefer och en majoritet av deltagarna har varit kvinnor. Mentorskapsprogrammet är framtaget som stöd till organisationsenheterna och riktar sig både till män och kvinnor.

Försvarsmakten har under 2017 utvecklat de kvantitativa målen för andelen kvinnor och män i organisationen. Målen ska brytas ner för att ge organisationsenheterna konkreta mål att förhålla sig till. Andelen kvinnor skiljer sig åt inom olika delar av Försvarsmakten samt i personalkategorierna. De myndighetsövergripande målen är därför inte direkt applicerbara på respektive stridskraft eller förband. Redovisning av måluppfyllnad kommer att ske i samband med årsredovisning 2018.

Utifrån de nedbrutna målen utformas specifika åtgärder lokalt. Åtgärder på förbandsnivå kan därför variera men typexempel är tidigare nämnda mentorskapsprogram för anställda kvinnor, sammanhållen karriärplanering för att skapa bättre förutsättningar för kvinnor som är officerare samt *Military weekend* för tjejer som vill pröva på Försvarsmaktens verksamhet. Ett starkt behålla-perspektiv, avseende anställda kvinnor, är ytterligare ett exempel på hur Försvarsmakten arbetar för att nå målen inom respektive personalkategori. Detta sker bland annat genom att förbättra möjligheterna att kombinera karriär med föräldraskap.

I syfte att skapa bättre kunskap om de förutsättningar och utmaningar som möter kvinnor i Försvarsmakten pågår kontinuerlig utvärdering och forskning ur ett jämställdhetsperspektiv. Under 2017 har arbetet med projektet "FoT Militära Professionen: Longitudinell studie av personalflödesfaktorer ur ett genderperspektiv" pågått. Utöver detta har även delrapporten "Karriärhinder för unga militära kvinnor i Försvarsmakten" färdigställts⁸. Rapporten visar att betydande förbättringar har skett, men att hinder för kvinnor fortfarande finns i organisationen. Dessa är främst kopplade till rekrytering, befattningskrav, karriärvägar samt attityder mot militärer som är kvinnor. Rapportens slutsatser ligger till grund för det fortsatta arbetet med att öka andelen kvinnor och resultat delges fortlöpande verksamheten för att vidareutveckla relevanta åtgärder.

FOI har på Försvarsmaktens uppdrag även analyserat skillnader, vad avser anställningstid, mellan kvinnor och män. Studien visar att GSS/K som är kvinnor generellt tenderar att stanna kortare tid än männen. I början av karriären under det första året, verkar det inte finnas några stora skillnader avseende anställningstiden, då omkring 21 procent slutar oavsett kön. Efter två års anställning däremot, förändras förhållandet då kvinnorna avslutar sina anställningar i större utsträckning än männen. Rapporten visar att sannolikheten för att en man stannar längre än tre år är omkring 57 procent, medan motsvarande andel för kvinnor är omkring 49 procent. Skillnaderna mellan könen, trots den begränsade urvalsstorleken i studien avseende kvinnor, kan sägas vara statistiskt signifikanta. Rapportens slutsatser kommer att utgöra grund för fortsatt arbete inom myndigheten för att utveckla relevanta åtgärder för att öka andelen kvinnor.

⁸ Karin Schröder 2017, Karriärhinder för unga militära kvinnor i Försvarsmakten, FOI Rapport 4541

I det fortsatta arbetet med att kvalitetssäkra kravprofiler, vid urval ur ett jämställdhetsperspektiv, har Försvarmakten under 2017 undantagit prestationsgrad vid test av muskelstyrka från viktningspoäng vid nominering till grundutbildningen. Detta har lett till att alla som uppfyllt befattningskrav, oavsett kön, förts in på nomineringslistan och viktningspoäng har fördelats på övriga moment. Syftet med förändringen är att fortsatt öka andelen kvinnor som genomför grundutbildning. Analys av resultatet av denna förändring kommer att ske under 2018.

För att uppnå målen bland de kontinuerligt tjänstgörande personalkategorierna har nya mål satts för andelen kvinnor på den militära grundutbildningen (MGU), specialistofficersutbildningen (SOU), den anpassade specialistofficersutbildningen (ASOU) samt officersprogrammet (OP). En ökning av andelen kvinnor på dessa utbildningar är en förutsättning för att öka andelen kvinnor i de militära personalkategorierna i stort och utvecklingen redovisas under avsnittet Utbildning.

Rekrytering till officersyrket

Vidtagna åtgärder och fortsatt planering för att bredda rekryteringen till officersyrket ska redovisas. I redovisningen ska särskilt sammanvägd kompetens- och meritvärdering, inklusive tillgodoräknande av civila akademiska studier, behandlas.

RB p 4

Under 2017 har Försvarmakten påbörjat antagningen till och genomförandet av konceptet Fler vägar in (FVI) som komplement till den huvudsakliga rekryteringsvägen som går via militär grundutbildning och officersprogrammet.

Inom ramen för FVI har Försvarmaktens officersutbildning (OFFU) etablerats och första genomförandet pågår med 24 deltagare. Utbildningen är en grundläggande officersutbildning i Försvarmakten. OFFU är ca. tolv månader lång och riktar sig till individer som redan har militär grundutbildning och en akademisk examen. Efter utbildningen kommer eleverna att anställas som yrkesofficerare.

Utöver detta har arbetet med att attrahera akademiker som saknar militär utbildning startats upp, vilket innebär att Försvarmakten avser nyttja 20§ Officersförordningen (2007: 1268) där akademisk examen definieras enligt vad som i förordningen benämns särskild kompetens. Utbildningen blir därmed en tillämpning av 20§ Officersförordningen i form av en särskild officersutbildning. Anställningsprocessen till utbildningsstart 2018 pågår och minst 30 blivande officerare planeras att genomföra denna första utbildning.

Därutöver planeras en aspirantutbildning för personer som inte genomfört militär grundutbildning i syfte att ytterligare öka rekryteringen till officersprogrammet. Försvarmakten och Försvvarshögskolan har gemensamt utarbetat ett koncept. Utbildningen kan genomföras när det finns ett förordningsstöd för aspirantutbildning, varför en hemställan avseende förordningsstöd har sänts in till regeringen

Utbildning

Genomförd militär grundutbildning

Försvarets makt ska redovisa ekonomiskt utfall och slutsatser av under året genomförd militär grundutbildning. De avgränsningar som ligger till grund för redovisningen ska motiveras.

RB p 4

2017 var det första året då rekrytering genomfördes fullt ut mot Militär grundutbildning (MGU). Utbildningen medger krigsplacering av rekryter och bidrar till en ökad operativ effekt för krigsorganisationen som helhet. MGU inleds med grundutbildning som följs av befattningsutbildning och förbandsträning.

Rekryteringsprocessen till den nya utbildningen har fungerat väl, vilket visat sig i ett stort intresse för att genomföra MGU och att antalet ansökningar ökade i jämförelse med tidigare år och utbildningar. Relativt 2016 besvarade 35 procent fler datatesterna och 42 procent fler ansökte om att få genomföra utbildningen.

Tyvärr uppnåddes inte målsättningen om 3 500 inryckande rekryter. Trots åtgärder av Totalförsvarets Rekryteringsmyndighet (TRM) kunde nödvändig provningskapacitet inte tillhandahållas för att i tillräcklig omfattning omhänderta intresset. I tillägg till den begränsade provningskapaciteten uppstod också fler avhopp mellan antagningsprovning och utbildningsstart än under tidigare år, vilket också bidrog till att antalet inryckande rekryter blev lägre än planerat.

Sammantaget rekryterades 2 419 individer till MGU, 189 stycken av dessa inställde sig inte för tjänstgöring och därmed blev utfallet 2 230 inryckande, varav 50 ryckte in direkt till befattningsutbildningen. Försvarets makt har haft fler antagna individer inskrivna hos TRM och avser undersöka anledningen till att dessa valt att inte genomföra sin utbildning. Avhoppet och begränsningarna avseende antagningsprovning är sammantaget anledningen till att rekryteringsmålsättningarna inte nåddes under 2017. Inom ramen för Försvarets maktens och TRM förberedelser för mönstring av värnpliktiga, med inryckning till grundutbildning, bedöms nödvändig provningskapacitet uppnås under 2018.

Rekryteringsprocessen omfattar det initiala steget att nå ut till fler unga för att locka dem att både vilja söka och att söka för att genomföra MGU. Stegen som följer därefter kommer att omhändertas med stöd i erfarenheter från de avhopp som skett.

I jämförelse med tidigare utbildningar har Försvarets makt tyvärr inte lyckats rekrytera fler kvinnor men av de som fullföljde MGU valde fler ett fortsatt engagemang. Vilken påverkan införandet av den könsneutrala plikten haft på viljan att frivilligt genomföra militär utbildning under 2017 har inte kunnat fastställas.

Rekryter

Inför 2017 gav Försvarets maktens Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) i uppdrag att genomföra en måltvärdering av Försvarets maktens förändrade grundutbildning.⁹ Rapporten mäter omställningen från GMU till en längre MGU kopplat till utfall och givna målsättningar, både avseende rekrytering och utbildning. Rapporten omfattar utbildningsomgångarna som ryckte in 2016, varav flera ryckte ut 2017. En av de övergripande slutsatserna i rapporten visar på en positiv utveckling av antalet som slutfört MGU, trots att grundutbildningen i huvudsak har förlängts och att befattningsutbildningen övergått till att vara en del av grundutbildningen. Detta leder till att ett större antal av rekryterna kan krigsplaceras, vilket kommer att medföra en ökad effekt i krigsförbanden.

FOI har även konstaterat att av de rekryter som genomfört MGU 16-17 (totalt 1 848 inryckande) valde 1 647 ett fortsatt engagemang i Försvarets makt, vilket motsvarar 89 procent av det totala antalet inryckande. En något större andel av kvinnor (90 procent) än män (89 procent) valde under året att gå vidare inom myndigheten.

⁹ FOI-R—4443-SE, ISSN 1650-1942, juni 2017

I nedan tabell framgår hur många rekryter som påbörjat respektive slutfört grundutbildning under åren 2015-2017. Orsaken till att det enbart var 542 som slutförde utbildningen under 2016 är att uttryckningen sker året efter. . Av övriga inryckande 2016 slutförde 1 306 rekryter utbildningen under 2017. MGU med start 2017 avslutas våren 2018 varför resultatet avseende denna årskull kommer att ingå i årsredovisning 2018.

Händelse	Militär grundläggande utbildning (MGU)					Militär grundläggande utbildning (MGU)			Grundläggande militär utbildning (GMU)			Not
	2017					2016			2015			
	Planering (BU 17)	Antal	Andel		Medelålder	Antal	Andel		Antal	Andel		
			Kvinnor	Män			Kvinnor	Män		Kvinnor	Män	
Påbörjat MGU (2016-2017) / GMU (2015)	3 500	2 230	13%	87%	22	2 460	13%	87%	2 706	14%	86%	1
Slutfört MGU (2016-2017) / GMU (2015)		1 306	15%	85%	22	542	18%	82%	2 214	13%	87%	

Tabell 4 Rekrytering till samt utfall efter den militära grundläggande utbildningen

1. Försvarmakten mäter numera antalet rekryter som påbörjat MGU under första utbildningsveckan vid respektive kurstillfälle. Tidigare skedde denna mätning under andra utbildningsveckan. Därav har antalet som påbörjat MGU under 2016 retroaktivt justerats till 2 460 jämfört med tidigare redovisade antalet om 2 417 i årsredovisning 2016.

Längre sammanhållande utbildningar

Kursutvärderingar efter avslutade längre sammanhållna utbildningar i Försvarmakten och vid Försvårshögskolan (FHS) visar på goda resultat efter genomförd utbildning. Samtliga utbildningsplatser i myndigheten och vid FHS har inte ianspråktagits bland annat med anledning av att för få sökande varit antagningsbara. Det har också förekommit att antagna individer av olika orsaker valt att inte påbörja aktuell utbildning. Försvarmakten arbetar aktivt med att utveckla rekryteringsprocessen för att i framtiden rekrytera fler elever till utbildningsplatserna samt för minska andelen avhopp.

Försvarmakten och FHS påbörjade under 2017 operationaliseringen av de förslag som presenterades i Försvarmaktens och FHS:s gemensamma utredning ”Framtidens officersutbildning”. Detta har resulterat i framtagningen av det nya Högre officersprogrammet (HOP) som, med ett nytt kursinnehåll, kommer att starta höstterminen 2018. Därmed upphör den tidigare Stabsutbildningen (SU) och Högre stabsutbildningen (HSU) varvid kullarna SU 17-18 respektive HSU 16-18 blir de sista som utbildas i det systemet.

Antal studerande

Program	Årskull	Totalt Antal	Andel		Not
			Kvinnor	Män	
Officersprogrammet	OP 14-17	100	16%	84%	
	OP 15-18	94	15%	85%	
	OP 16-19	124	15%	85%	
	OP 17-20	148	17%	83%	
	Övriga	20	0%	0%	1
FM Officersutbildning	OFFU 17-18	24	17%	83%	
Specialistofficers- utbildning	SOU 16-17	99	12%	88%	
	SOU 17-18	305	13%	87%	
	Övriga	25	20%	80%	2
Anpassad specialistofficers- utbildning	ASOU 16-17	188	7%	93%	
	Övriga	15	13%	87%	3
Reservofficers-utbildning	ROU 17-18	19	11%	89%	
Anpassad reservofficersutbildning	AROU 16-17	20	0%	100%	
	AROU 17-18	26	12%	88%	
	Övriga	1	100%	0%	4
Högre specialistofficers- utbildning	HSOU 16-17	24	13%	87%	
	HSOU 17-18	21	10%	90%	
Stabsutbildning	SU 16-17	61	11%	89%	
	SU 17-18	89	9%	91%	
Högre stabsofficersutbildning	HSU 16-18	73	10%	90%	

Tabell 5 Antal studerande på längre sammanhållande utbildningar

1. Inte godkända OP13-16 samt studieuppehåll och avbrutna under 2016
2. Tog examen våren 2016
3. Avbrutna studier under 2016
4. Examen vid olika tider beroende på inriktning

Reservofficersutbildning

Ekonomiskt utfall och slutsatser av reservofficersutbildningen ska redovisas.

RB p 4

Försvarsmakten har återupptaget grundutbildningen av reservofficerare, både för officerare och för specialistofficerare. Detta innebär att myndigheten har implementerat och reaktiverat reservofficerssystemet. En kvarstående utmaning är att fylla utbildningsplatserna i större utsträckning än under 2017. Under året påbörjades första delen av reservofficersutbildning, vilken leder till anställning som officer i reserven. Till utbildningens 30 platser antogs 16 elever. Därtill påbörjade 26 officersaspiranter första delen av den anpassade reservofficersutbildningen vilken leder till anställning som specialistofficer i reserven. 18 nya specialistofficerare har anställts som förstesergeanter i reserven efter genomförd anpassad reservofficersutbildning. 15 reservofficerare tog under våren examen efter genomförd Taktisk stabskurs (TSK) vid FHS och har därigenom grundbehörighet att placeras på befattningar på befattningsnivån OF 3 (major eller örlogskapten). 23 reservofficerare som inledde TSK under hösten planeras att ta examen under 2018.

Ekonomiskt utfall för RO utbildningen 2017 vid Militärhögskolan Halmstad, Markstridsskolan och Sjöstridsskolan uppgår till 9,7 miljoner kronor.

För perioden 2017-2021 har Försvarsmakten avsatt tio miljoner kronor årligen för kompetensutveckling av reservofficerare. Syftet är att öka förutsättningarna för krigsplacering med rätt utbildning och kompetens. Under året genomfördes särskild kompetensutveckling för reservofficerare ur armé-, marin- och flygstridskrafterna vid fyra organisationsenheter. Utbildningen har ännu inte bedrivits i sådan omfattning att det går att dra några adekvata slutsatser av satsningen. Utvecklingen kommer att bedrivas på än större bredd framöver och målsättningen är att 200 reservofficerare årligen ska genomgå kompetenshöjande åtgärder, i syfte att därefter krigsplacera dessa och att fortsatt bemanna befattning i enlighet med krigsplacering.

Hemvärnssoldater och frivillig personal

Försvarsmaktens mål om 21 800 personer med avtal i hemvärnsförband har inte uppnåtts fullt ut. Antalet vid årets slut uppgick till totalt 21 695. För att bibehålla nivån krävs det ett årligt inflöde av ca 2 000 personer. Den största anledningen till att målet inte nåddes var den minskade direktrekryteringen från kategorin, tidigare grundutbildad under plikt, vilken endast uppgick till 1 200 personer under 2017 som kan jämföras med 1 760 under 2016. Därmed kvarstår behovet av ytterligare rekryteringsåtgärder för att kunna vidmakthålla och på sikt öka antalet mot det långsiktiga målet om ca 22 000.

Inflödet till Hemvärnsförbanden sker via tre vägar:

- personer med genomförd fyra till sju månaders militär grundutbildning (MGU)
- tidigare grundutbildad, totalförsvarspiktig eller anställd personal
- rekrytering och utbildning av specialister inom de frivilliga försvarsorganisationerna (FFO).

Rekrytering och utbildning till specialistbefattningar som sker via frivilliga försvarsorganisationer (FFO) till hemvärdet, har inte nått tillräckliga resultat under 2017. FFO bidrar till ca. 25 procent av den totala personaluppfyllnaden i hemvärdet.

Intresset för hemvärdet är fortfarande stort, vilket framgår av mängden intresseanmälningar som registrerats i Försvarsmaktens kundvårdsdatabas, Mitt Försvarsmakten. Databasen underlättar och kvalitetssäkrar hanteringen av intresseansökningar vilket ger en tydlig spårbarhet, bättre kommunikation och sammantaget en effektivare rekrytering. Vid införandet i början på året fanns ca. 900 registrerade med uttalat hemvärnsintresse, vilket ökade markant till drygt 7 000 vid slutet av året. Under året har 4 578 ansökningar för hemvärnsavtal registrerats i Mitt Försvarsmakten. Under september månad registrerade totalt 752 ansökningar, vilket är mer än dubbelt så många jämfört med genomsnittet på ca. 350 per månad. Det senare har en förmodad koppling till Aurora och de Försvarsmaktsdagar som genomfördes under samma månad.

För de som varit intresserade av att frivilligt söka till MGU under andra halvåret har antalet bokningsbara prövningsplatser på TRM varit en begränsande faktor. För hemvärnet har den lokala anknytningen vid rekrytering och utbildning av rekryter varit en avgörande betydelse, eftersom rekrytens bostadsort av beredskapsskäl styr vilken hemvärnsenhet denne geografiskt kan tillhöra. Utmaningen ligger därför i att få tillräcklig volym rekryter och direktsökande i landets glesbygdsområden.

Direktrekryteringen till hemvärnsförbanden från gruppen tidigare grundutbildade under plikt kommer att avta, vilket också har bekräftats under året, men dessa kommer efterhand att till del ersättas av en ny grupp med fullgjord militär grundutbildning. Personalflödet från GSS och rekryter med genomförd MGU till hemvärnets befattningar har inte nått önskade nivåer. Detta har 2017 kompenseras genom direktrekrytering av tidigare militärt grundutbildad personal.

Genomförda åtgärder under året

Hemvärnet har i likhet med myndigheten i övrigt fortsatt införandet av ett nytt grundutbildningssystem. Systemet innebär att hemvärnssoldater efter genomförd MGU kan placeras utan kompletterande utbildning på befattning i förband. För att öka möjligheten att mönstra och pröva tillräcklig mängd blivande rekryter från glesbygdsområden med hemvärnsbataljoner, har samverkan upprättats med TRM.

Två centrala rekryteringsseminarier har genomförts med deltagare från samtliga förband med hemvärnsansvar i syfte att samordna och öka rekryteringskraften på lokal och regional nivå. För att öka rekryteringskraften har särskilda medel riktats mot korttidsanställningar av rekryterare ur hemvärnsförbanden. Detta har gett ökade möjligheter att rekrytera lokalt till förband med brister.

Personal i hemvärnsförbanden

	2017					2016					2015				
	Planering (BU mot 2020)	Antal	Andel		Medelålder	Planering (BU mot 2020)	Antal	Andel		Medelålder	Planering (BU)	Antal	Andel		Medelålder
			Kvinnor	Män				Kvinnor	Män				Kvinnor	Män	
Antal hemvärnsavtal		17 669	6%	94%		17 735	6%	94%			17 513	6%	94%		
Antal frivilligavtal		3 808	45%	55%		3 729	46%	54%			3 751	47%	53%		
Övriga		218	24%	76%		223	24%	76%			223	20%	80%		
Summa	21 700	21 695	13%	87%	42	21 700	21 687	13%	87%	42	21 250	21 487	13%	87%	42

Tabell 6 Personal (antal) i hemvärnsförbanden

Rekrytering till hemvärnet

	2017	2016	2015
Från övriga förband	236	206	43
Från gruppen tidigare grundutbildade under plikt	1 213	1 763	2 435
Från GMU/MGU	163	142	173
Från de frivilliga försvarsorganisationerna	649	615	371
Totalt antal antagna	2 261	2 726	3 022

Tabell 7 Rekrytering till hemvärnet

Frivilliga försvarsorganisationer

Försvarmaktens samverkan med de frivilliga försvarsorganisationerna avseende totalförsvarsupplysning, utbildning och bemanning ska redovisas i årsredovisningen för 2017.

RB p12

Frivilliga försvarsorganisationer (FFO) rekryterar frivilliga till tjänstgöring och krigsplacering i krigsförbandens 6 000 befattningar för avtalspersonal (frivillig personal). Inom hemvärnsförbanden är ca. 1/4 av befattningarna avsedda för avtalspersonal.

För att bli avtalspersonal krävs en grundläggande soldatutbildning för frivilliga (GU-F) om individen inte har genomgått någon soldatutbildning tidigare, t.ex. värnplikt eller grundläggande militärutbildning (GMU). Under 2017 har 16 antal GU-F genomförts med 323 godkända elever varav andelen kvinnor var 47 procent, en ökning med 2 procent sedan föregående år. Efter genomförd GU-F krävs någon form av befattningsutbildning vilken kan vara olika lång beroende på befattningstyp.

Ålder/Könsfördelning	Andel		
	2017	2016	2015
18-25	31%	33%	40%
26-34	28%	25%	26%
35-44	23%	23%	23%
45-54	13%	15%	9%
55-60	4%	4%	2%
61-70	1%	0%	0%
Kvinnor	47%	45%	42%
Män	53%	55%	58%

Tabell 8 Ålderfördelning på godkända elever 2015-2017

Det finns 18 FFO, vilka får sina uppdrag av Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) och av Försvarmakten. Försvarmakten ger uppdrag till 13 av 18 FFO och för en löpande dialog rörande uppdragen och den frivilliga försvarsverksamheten. Några gånger per år genomförs informationsmöten där samtliga FFO samlas. Försvarmakten samverkar också med MSB i syfte att nå samsyn i gemensamma frågor, avtal och bestämmelser.

FFO har 375 000 medlemmar och bidrar till folkförankringen genom sin geografiska spridning över hela landet. Därtill deltar FFO vid Folk & Försvar i Sälen, Almedalsveckan, Veterandagen samt vid Stockholm Pride. Därtill bedriver FFO totalförsvarsupplysning i all sin ungdomsverksamhet varvid mellan 5 000 - 7 000 ungdomar årligen nås. Försvarmaktens arbetsgrupp Ungdom utarbetar myndighetens inriktning för kontakter med unga, inklusive den koppling som finns till FFO:s ungdomsverksamhet.

För alla som antas och rekryteras till någon form av befattning/utbildning inom FFO ingår även totalförsvarsupplysning i utbildningspaketet. FFO har även i sina stadgar att bedriva totalförsvarsinformation till egna medlemmar vilket sker några gånger årligen.

Veteran- och anhörigfrågor

I årsredovisningen ska redovisas erfarenheter och slutsatser av verksamheten samt hur Försvarsmakten arbetar med att fortsatt utveckla veteran- och anhörigverksamheten.

Myndigheten ska, med utgångspunkt i det lagstadgade uppföljningsansvaret för veteraner, redovisa hur system och metoder för myndighetens stöd till de veteraner som under uppföljningen befinner sig ha behov av sådant, är utformade. Här avses bl.a. hur myndigheten går till väga för att vägleda eller på annat sätt stödja veteranen inför dennes kontakter med andra samhällsinstitutioner.

Myndighetens inriktning gällande det myndighetsövergripande arbetet i veteran- och anhörigfrågor ska redovisas och bl.a. innefatta viktiga åtgärder och genomförd samt planerad verksamhet. Eventuella hinder för myndighetssamverkan ska beskrivas.

RB p 15

Erfarenheter och slutsatser samt fortsatt utveckling av verksamheten

Försvarsmaktens Veterancentrum inrättades den 1 juni 2017 och leds direkt från strategisk nivå. Ledning och styrning av arbetet med veteranfrågor har förtydligats under året och kopplingen inom myndigheten har utvecklats på ett positivt sätt. Veterancentrum utarbetar, tillsammans med berörda staber, styrningar till förbanden. Dessa inarbetas i styrande dokument i form av interna bestämmelser eller handböcker. Vidare har en översyn av aktuella uppdrag till förband, skolor och centrum genomförts under året.

Under året påbörjades en kartläggning av det antal personer som varit utsända på utlandsmissioner sedan 1948. Arbetet är omfattande då det innehåller en sammanställning av listor från Krigsarkivet och en mängd olika kartotek och databaser. Vid årsskiftet fanns 62 419 unika individer, varav 3 311 kvinnor, som bemannat totalt 102 512 befattningar. Arbetet beräknas vara klart första halvåret 2018. Vid 2017 års veterandag högtidlighölls insatsen i Gaza, UNEF 1, 1956-1967. Till evenemanget inbjöds alla nu levande UNEF 1-veteraner, sammanlagt ca. 5 200 personer (totalt deltog 9 200 personer i insatsen) varav 1 200 deltog vid ceremonin.

Två av Försvarsmakten beställda forskningsrapporter inom veteranområdet har avslutats under året. Den ena är en registerrapport över samtliga individer som deltagit i insatsen i Afghanistan 2002-2014 och den andra är en årsrapport över mortalitetsstatistiken samt användandet av antidepressiva läkemedel. Resultaten ligger helt i linje med tidigare erhållna utfall och stärker bilden av veteranen som friskare än kontrollgruppen. Under året påbörjades även två studier syftande till att belysa enskilda insatser respektive att utveckla Försvarsmaktens arbete med att skapa erkänsla och meritvärde.

Utveckling av myndighetens uppdrag att samverka med övriga myndigheter som sänder personal på internationella uppdrag har påbörjats varvid möten har genomförts med ett antal av dessa för att identifiera samverkansområden. De områden som har identifierats under året omfattar stöd före, under och efter tjänstgöringstiden samt forskning och anhörigfrågor. Uppdraget innebär vissa utmaningar då respektive myndighets praktiska och legala förutsättningar varierar. I flera fall anses inte Försvarsmakten vara den mest relevanta jämförelsen, t.ex. vid förbandsinsatser där förbandet blir som ett miniatyrssamhälle i insatsområdet med egen säkerhet, boende, matsal, rekreativmöjligheter etc. Samverkan bör därför fokuseras mot jämförbara insatser och områden där myndigheterna verkar under mer liknande förutsättningar. Under 2018 kommer samarbetet utvecklas vidare och ett seminarium på handläggarnivå är inplanerat.

Utformning av system och metoder för stödet till veteraner

Det kompletterande stödet till veteraner och anhöriga utgår från förband, skolor och centrum. Som resurs för arbetet finns rehabiliteringsspecialister på de flesta förbanden. Den enhet som saknar egna rehabiliteringsspecialister kan avropa stöd från annat utsett förband. Rehabiliteringsspecialisternas roll är att fungera som Försvarsmaktens kontaktyta gentemot samhällets aktörer, såsom Försäkringskassan, AFA försäkring, aktuell kommun och landsting. Förbanden har även utsedda veteran- och anhörigsamordnare vilket utgör ytterligare en kontaktyta för veteraner och deras anhöriga. Initiativet till kontakt tas av den enskilde individen. Eventuella stödåtgärder ska pågå så länge behovet finns och åtgärderna bedöms som rimliga och veteraner som lämnat Försvarsmakten kan kontakta myndigheten för stöd.

De ovan nämnda befattningarna ska alla inneha kunskap och kompetens om samhällets resurser i syfte att ge information, vägledning och kompletterande stöd till enskild individ. Uppgiften omfattar att guida individen rätt

med sitt ärende och att vid behov lämna stöd för att komma i kontakt med rätt instans. Försvarmakten driver inte ärenden åt enskilda veteraner utan utgör endast ett stöd i processen. Det lokala arbetet bedrivs enligt centrala inriktningar från FM Veterancentrum.

Vid sidan av HR-funktionens resurser återfinns Förvarshälsan som är en oberoende expertresurs inom områdena arbetsmiljö och rehabilitering. De arbetar förebyggande, hälsofrämjande samt med efterhjälpande och rehabiliterande behandlingar för framförallt försvarmaktsanställd personal. Förvarshälsan har även till uppgift att erbjuda bedömningssamtal för veteraner, oavsett om dessa är anställda eller inte. Dessa bedömningssamtal ska utreda om problematiken härrör från den internationella militära insatsen samt identifiera vilka fortsatta åtgärder/stöd individen bedöms vara i behov av. I viss mån kan denna hjälp även ges till anhöriga som söker stöd. Vidare behandling erhålls därefter genom landstingsansluten vård. För att överbrygga eventuella väntetider i den civila vården har Försvarmakten avtalat med Svenska Soldathemsförbundet om att tillhandahålla ett professionellt nätverk där individen kan få samtalsstöd, oftast inom 24 timmar. Soldathemsförbundets nätverk finns över hela landet.

Som komplement till Försvarmaktens lokala resurser finns ett samarbete med fem ideella organisationer, (Sveriges Veteranförbund, Invidzonen, Svenska Soldathemsförbundet, Idrottsveteranerna och Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund) där samarbetet sker inom ramen för samverkansavtal. De ideella organisationerna bedriver verksamhet som främjar stöd till veteraner och anhöriga och som kan verka där Försvarmakten i egenskap av myndighet inte ges möjlighet att agera.

Jämställdhet

Arbetet med jämställdhetsintegrering

I årsredovisningarna för 2017-2018 ska åtgärder och resultat av arbetet med jämställdhetsintegrering redovisas, utifrån den plan som Försvarmakten tidigare redovisat. Syftet är att verksamheten ska bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen (skr. 2016/17:10).

RB p 32

Försvarmaktens handlingsplan för jämställdhetsintegrering 2015-2018 synliggör tre prioriterade fokusområden:

- Styr- och uppföljningsmekanismer – att jämställdhetsintegrera ordinarie styrdokument för att på så sätt lägga grunden för hur Försvarmakten ska arbeta med jämställdhet.
- Utbildning – att utveckla utbildningar så att de är jämställdhetsintegrerade och stödjer processen att skapa en inkluderande arbetsmiljö för samtliga medarbetare. Detta omfattar även en översyn avseende att jämställdhetsperspektiv samt FN resolution 1325 utgör självklara faktorer i alla utbildningsdelar.
- Fysisk arbetsmiljö och användbarhet av försvarsmateriel – att implementera *Human Factors Integration (HFI)* så att användarens behov underlättas av designen. Detta förutsätter ett helhetsperspektiv redan från utvecklingsstadiet.

Arbetet för att tillse att jämställdhetsperspektivet är implementerat i de centralt styrande dokumenten har stärkts under året. Perspektivet är mer sammanhållet från vision och styrning till chefsuppgifter och uppdrag. Uppgifterna är därmed spårbara i ledningsprocessen på ett tydligare sätt än tidigare. Verksamhetsuppdragen har utvecklats med uppgifter gällande jämställdhetsintegrering av verksamhet samt utbildning. Att styrningarna är tydligare och spårbara leder till fortsatt kontinuerlig utveckling av jämställdhetsarbetet. Behovet av att förstärka analysen vid uppföljningar och att föra fler resonemang kring orsak-verkan ur ett jämställdhetsperspektiv kvarstår.

Arbetet med att jämställdhetsintegrera Försvarmaktens utbildningar har fortgått utifrån konceptet *Gender Trainer of Trainers (GToT)*. Lokala utbildningstillfällen har varit inplanerade men har tyvärr fått ställas in på grund av hög arbetsbelastning på skolor och centrum under året. Detta i kombination med utbildningens längd har medfört att skolor och centrum har haft svårt att avvara instruktörer och kursansvariga till kompetensutveckling. En översyn av *GToT*-konceptet och dess utbildningsformer kommer därför att ske.

Vid samtliga organisationsenheter finns personal som genomfört utbildningen Jämställdhetsintegrering i Försvarmakten. Vid en majoritet av organisationsenheterna har över hälften av ledningsgrupperna genomfört utbildningen. Målsättningen är att samtliga i ledningsgrupperna vid organisationsenheter ska ha genomfört utbildningen 2019. Försvarmaktens Reglemente för utbildningsbestämmelser har utvecklats under 2017 och där framkommer numera att all intern utbildning ska vara jämställdhetsintegrerad.

En handlingsplan för *HFI*-arbetet har tagits fram under 2017. Planering pågår för inrättande av en arbetsgrupp som ska hantera *HFI* inom en mängd olika materielsystem kopplat mot verksamhetsutveckling (fysisk arbetsmiljö/användbarhet). Materielsystemområdet personlig och funktionell utrustning (PFU) är ett prioriterat område där arbete har påbörjats. Fortsatt utvecklingsarbete avseende personlig utrustning ingår i arbetet med införandet av militär grundutbildning under totalförsvarspåbud. Behov av utbildning och förståelse, tillämpning, gemensamt standardiseringsarbete och gemensam begreppsapparat samt arbetsprocesser mellan Försvarmakten och Försvarets materielverk (FMV) måste ytterligare byggas upp för att utveckla och befästa arbetssättet.

Arbetet med likabehandling och icke-diskriminering

En redogörelse för genomfört arbete med likabehandling och icke-diskriminering samt en beskrivning av planerat arbete inom dessa områden ska redovisas.

RB p 14

Försvarmaktens jämställdhets- och jämlikhetsplan 2016-2018 inriktas mot att åstadkomma åtgärder utifrån ett antal målområden. Planen har under året reviderats med anledning av de förändringar i diskrimineringslagen som trädde i kraft den 1 januari 2017.

Det systematiska likabehandlingsarbetet utförs i samordning med arbetsmiljöarbetet och ordinarie styrnings- och uppföljningsmekanismer. Syftet är att skapa förutsättningar för att arbetet sker integrerat i ordinarie verksamhet. Att arbetet sker i samverkan med myndighetens övriga värdegrundsarbete bedöms ge extra verkan åt frågorna, vilket exempelvis synliggjorts i årets medarbetarundersökning. Uppföljning av verksamheten sker även i riktade och behovsstyrda processer.

Organisationsenheterna ska återrapportera området jämställdhet för att säkerställa systematiskt arbete med jämställdhetsintegrering inom produktionen och att det är knutet till handlingsplanen för jämställdhetsintegrering. De uppdrag som prioriterats under året har syftat till att främja jämställda förutsättningar och utvecklingsmöjligheter för båda könen att arbeta inom organisationen. Därutöver har uppdraget jämställdhetsintegrering särskilt utvärderats för åren 2015-2017 i syfte att klargöra effekterna av handlingsplanen.¹⁰

Vid sidan om de åtgärder som utformats och genomförts på organisationsenheterna har det systematiska likabehandlingsarbetet två centrala tyngdpunkter som utgörs av ledarskap och utbildning. Chefer på alla nivåer har ett särskilt ansvar för att uppförandekoden efterlevs och att verka för en miljö där personlig omtanke och stöd ger all personal möjlighet att våga vara öppen och ärlig, såväl i nationell som internationell kontext. Chefen är även ansvarig för det lokala likabehandlingsarbetet, åtgärdsplaner och uppföljning av arbetet. Till stöd finns en omfattande utbildningsorganisation och stödpersonal, där kontaktperson likabehandling är en särskild funktion som ska bistå chefen i det lokala arbetet. Militärhögskolan Karlberg ger kontinuerligt utbildning i likabehandlingsarbetet för dessa kontaktpersoner. Likabehandlingsfrågor är även integrerat i chefsutbildningar där det bland annat ingår moment som omfattar strategiskt jämställdhetsarbete samt grundläggande kunskap om dess operativa delar. Chefsutbildningar innehåller också praktiska verktyg för att kunna implementera ett genusperspektiv i den dagliga verksamheten. Genom att specifikt lyfta goda exempel synliggörs existerande initiativ för likabehandling från organisationsenheterna.

Uppropt #Metoo har inom försvarssektorn motsvarats av #Givakt och bitihop. Försvarmakten har tagit del av de berättelser om sexuella trakasserier och andra kränkningar som framkommit och vidtagit åtgärder för att detta inte ska upprepas. Bland annat öppnades en telefonlinje för anmälan av trakasserier den 1 december 2017. Därtill har en myndighetsövergripande utredning initierats för att säkerställa kvalitet i det förebyggande arbetet

¹⁰ Redovisas i särskild ordning under februari 2018.

respektive vid utredningar av kränkningar och trakasserier. Utredningen ska genom ett brett analysarbete upparbeta åtgärder på kort- och lång sikt. Den ska säkerställa kvaliteten i tillgängliga resurser och verktyg för medarbetare och chefer i den händelse att kränkningar uppstår på arbetsplatsen. Arbetet inbegriper en rad olika aspekter såsom stöd från företagshälsovård, rutiner vid insats och i övningsverksamhet samt erfarenheter från andra länders försvarmakter. En viktig del i arbetet är att skapa ett angreppssätt som är anpassat till verksamhetens förutsättningar och som är integrerat i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Därtill har samtliga förband vidtagit åtgärder med anledning av de trakasserier och kränkningar som beskrivits i utredningen.

Under året har ytterligare en utredning sammanställts avseende förbättrad centraliserad trakasseriuppföljning och ett arbete pågår i syfte att omhänderta resultaten. Utredningen pekar på behov av förbättrad uppföljning och behov av ytterligare utveckling av bland annat avvikelshantering. Som en del i det förebyggande arbetet har chefer fått förnyad information om hur trakasserier och kränkningar tas om hand samt vilka resurser som finns tillgängliga för att förebygga, utreda, åtgärda och ge stöd till individer och grupper.

Nätverket officer/anställd kvinna (NOAK) är en viktig resurs för det lokala jämställdhetsarbetet. Vid flera organisationsenheter har nätverket del i verksamhetsplaner, dedikerad budget samt adjungering i förbandsledning eller motsvarande. Försvarmaktens NOAK-konferens 2017 genomfördes i Enköping med anmälda 476 deltagare.

Det lokala engagemanget för frågor gällande homosexuella, bisexuella och transpersoner (hbt) har fortsatt att öka. Detta har manifesterats genom att lokala nätverk upprättats, deltagande i lokala Pride-arrangemang ökat och att hbt-kontaktpersoner tillsatts på vissa organisationsenheter. I likhet med de senaste åren deltog Försvarmakten i Pride Stockholm samtidigt som lokala initiativ lett till medverkan i Pride-arrangemang runt om i landet.

Arbetsmiljöarbete

Målet med Försvarmaktens arbetsmiljöarbete är att skapa en positiv, utvecklande och hållbar arbetsplats i syfte att skapa förutsättning för att myndigheten både ska kunna lösa sina uppgifter effektivt och kunna utveckla personal, materiel och verksamhet på kort och lång sikt. För att uppnå en medveten säkerhetskultur arbetar Försvarmakten med att utveckla ett aktivt medarbetar- och ledarskap i enlighet med myndighetens värdegrund. Verksamheten ska präglas av tydlig ledning och styrning, en utvecklad förmåga att se sin verksamhet som en del i ett större sammanhang, en vilja till ständiga förbättringar och att främja utvecklingen av en god arbetsmiljö.

Försvarmakten genomför komplex verksamhet som i många fall innehåller risker vilka kan leda till skada på egen personal eller på tredje man. Chef och medarbetare måste därför värdera och hantera risker respektive fastställa risknivån i verksamheten utifrån uppgiftens krav och mål. Orimligt eller onödigt risktagande accepteras inte i Försvarmakten.

Resultatet för verksamhetsåret 2017 är under analys. En preliminär bedömning utifrån genomförda inspektioner, uppföljningar, utredningar, rapporterad sjukfrånvaro och resultat från arbetsmiljöundersökningar är att Försvarmakten erbjuder de anställda en bra arbetsmiljö men att det finns områden som kan utvecklas. Exempel på prioriterade utvecklingsområden är arbetet med att främja och utveckla det systematiska elsäkerhetsarbetet, säkerhetskulturen och den gemensamma värdegrunden.

Frisknärvaro och sjukfrånvaro

Försvarmakten ska återskildra sjukfrånvaron i myndigheten enligt förordning samt enligt Ekonomistyrningsverkets författning.

Försvarmakten har haft en hög frisknärvaro och en låg rapporterad sjukfrånvaro under 2017. Den rapporterade totala sjukfrånvaron var 1,93 procent. Sjukfrånvaron har minskat med 0,1 procentenheter vid en jämförelse med föregående år. Den minskade sjukfrånvaron gäller alla redovisade grupper och förändringen beror på lägre korttidssjukfrånvaro. Långtidssjukfrånvaron är oförändrad men ökar som andel av den totala sjukfrånvaron till följd av den minskade korttidssjukfrånvaron.

Försvarmakten har identifierat en grupp som inte har samma positiva sjuktalsutveckling som övriga grupper. Män inom personalkategorierna kontinuerligt tjänstgörande officerare och specialistofficerare avviker från trenden i och med att deras sjukfrånvaro inte sjunker. Orsaken bedöms finnas i en ökad verksamhetsbelastning i kombination med ökade pensionsavgångar vilket lett till resursbrister samtidigt som antalet uppgifter ökat. Detta innebär att ett större antal uppgifter ska lösas av en mindre personalstyrka, vilket ökar belastningen som i sin tur medför att sjukfrånvaron inte nedgår.

Den ökade omfattningen av Försvarmaktens verksamhet har inneburit en hög belastning på den kontinuerligt tjänstgörande personalen under hela 2017. Försvarmaktens arbete med att noggrant följa ohälsotal och arbetsmiljö blir därför av stor betydelse för att verksamheten ska kunna fortsätta med samma höga ambition.

Resultat

Sjukfrånvaro	2017	2016	2015
Total sjukfrånvaro i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	1,93	2,03	1,96
Andel av total sjukfrånvaro som avser långtidssjukskrivna (avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer)	48,60	46,85	46,63
Kvinnor	3,81	3,86	3,74
Män	1,55	1,67	1,62
Kvinnor och män:			
- 29 år	1,31	1,54	1,56
30 - 49 år	1,65	1,74	1,62
50 år -	3,01	3,06	3,06

Tabell 9 Sjukfrånvaro

Resultatindikatorer

Personalomsättning GSS/K – avgångar på egen begäran

Utgående från tabellens värden är det viktigt att beakta att ett antal av avgångna GSS/K har gått vidare i karriären inom Försvarmakten genom att byta till annan personalkategori. Detta flöde har bland annat bidragit till att antalet GSS/T ökat under året.

	2017	2016	2015	2014	2013
Totalt	14%	15%	17%	15%	14%
Varav:					
Kvinnor	18%	20%	21%	16%	22%
Män	13%	15%	17%	15%	19%

Tabell 10 Resultatindikator - Personalomsättning GSS/K

Andel yrkesofficerare som tjänstgjort utomlands

Under de senaste åren har andelen yrkesofficerare som tjänstgjort utomlands varierat mellan ca. två och fyra procent beroende på insatsernas antal och storlek.

	2017	2016	2015	2014	2013
Andel	1,9%	2,0%	2,1%	2,5%	4,0%

Tabell 11 Resultatindikator – Andel yrkesofficerare som har tjänstgjort utomlands

Personalrelaterade rekrytkostnader

Ingående komponenter i nyckeltalet är:

- Månadsersättning rekryter
- Förplägnad och måltidersättning
- Resor

Skillnaden mellan 2016 och 2017 beror på höjd månadsersättning samt utbildningspremie. Höjningen av månadsersättningen har skett utgående från ambitionen att öka attraktionskraften för denna målgrupp. Totalt har Försvarmaktens rekrytkostnader ökat från 68 miljoner kronor 2016 till 155 miljoner kronor 2017.

	2017	2016	2015
Personalrelaterade rekrytkostnader (kr) per dag	331	228	210

Tabell 12 Resultatindikator – Rekrytkostnader /dag– för genomförd grundutbildning

Antal anställda per personalkategori

Redovisningen ska innefatta en tabell där myndigheten redogör för sitt långsiktiga behov av personal, mål för 2017, inflöde och utflöde under året, tillgång vid årets slut

RB p 14

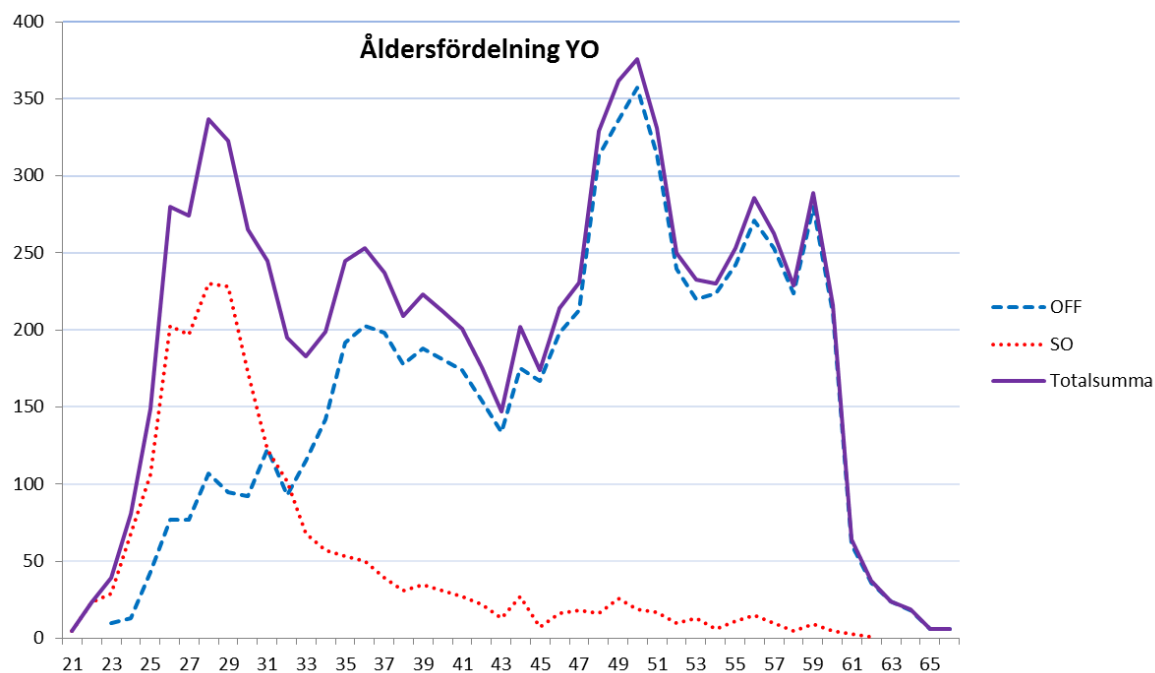
Nedan framgår tillgången på personal inom varje personalkategori oberoende av vilken befattningsnivå som de tjänstgör på. Exempelvis så återfinns en OFF/K som tjänstgör på en SO/K-befattning under OFF/K i tabellen. Behovet av personal utgår från planering mot 2020 och är av Försvarsmakten inte nedbrutet årsvis annat än som planerade årsarbetskrafter.

Personalgrupp/-kategori	2017				2016			2015		
	Planering (BU mot 2020)	Antal	Andel		Antal	Andel		Antal	Andel	
			Kvinnor	Män		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män
I redovisningen ingår personal som är tjänstledig från sin anställning i Försvarsmakten och tjänstgör vid andra myndigheter m.m. Placering i tabell redovisas baserat på utbildning, inte befattning										
OFF/K		6 670	6%	94%	6 978	6%	94%	7 279	6%	94%
SO/K		2 367	9%	91%	2 147	9%	91%	1 869	9%	91%
Summa yrkesofficerare	9 200	9 037	7%	93%	9 125	7%	93%	9 148	6%	94%
Arbetstagare i internationella, militära insatser		53	13%	87%	44	23%	77%	28	7%	93%
GSS/K	6 600	5 320	10%	90%	5 241	11%	89%	5 807	11%	89%
Civila arbetstagare	5 300	5 446	40%	60%	5 292	40%	60%	5 132	40%	60%
Summa kontinuerligt tjänstgörande	21 100	19 856	17%	83%	19 702	17%	83%	20 115	16%	84%
OFF/T		6 091	3%	97%	6 097	3%	97%	6 140	3%	97%
SO/T		375	8%	92%	273	9%	91%	207	10%	90%
Summa reservofficerare	2 400	6 466	3%	97%	6 370	3%	97%	6 347	3%	97%
GSS/T	10 400	4 321	11%	89%	3 886	10%	90%	3 769	10%	90%
Summa tidvis tjänstgörande	12 800	10 787	6%	94%	10 256	6%	94%	10 116	5%	95%
Summa kontinuerligt och tidvis tjänstgörande	33 900	30 643	13%	87%	29 958	13%	87%	30 231	13%	87%
Hemvärnsförbanden:										
Summa hemvärnsmän och frivillig personal	21 700	21 683	13%	87%	21 759	13%	87%	21 487	13%	87%

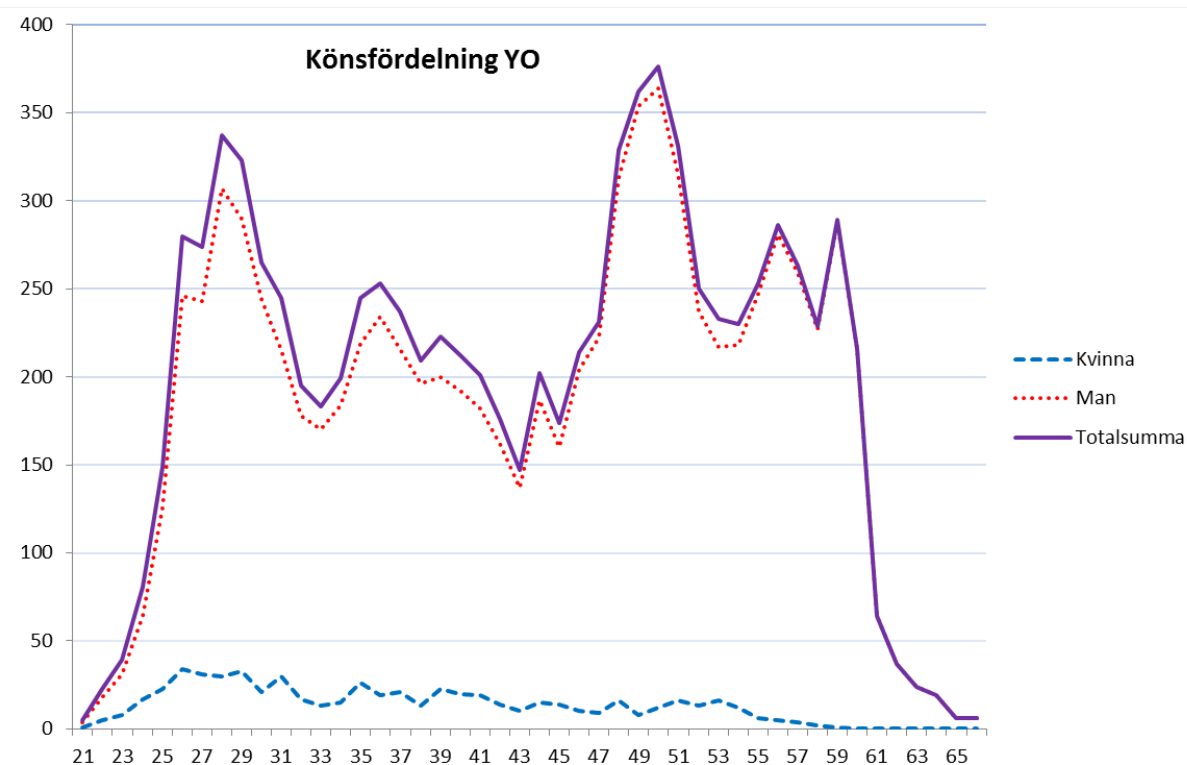
Tabell 13 Antalet anställda per personalkategori per 2017-12-31¹¹

¹¹ Summa kontinuerligt tjänstgörande omfattar även arbetstagare i internationella militära insatser, vilka inte redovisas i tabell 1 då dessa inte ingår i antalet befattningar för kontinuerligt tjänstgörande.

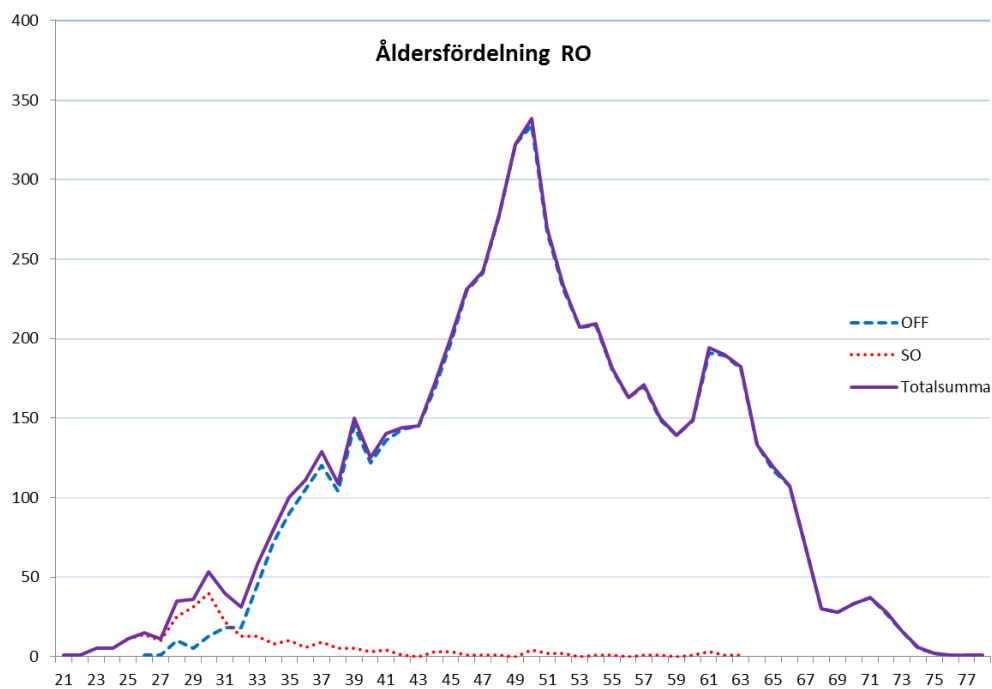
Åldersfördelning för respektive personalkategori samt uppdelning på kön

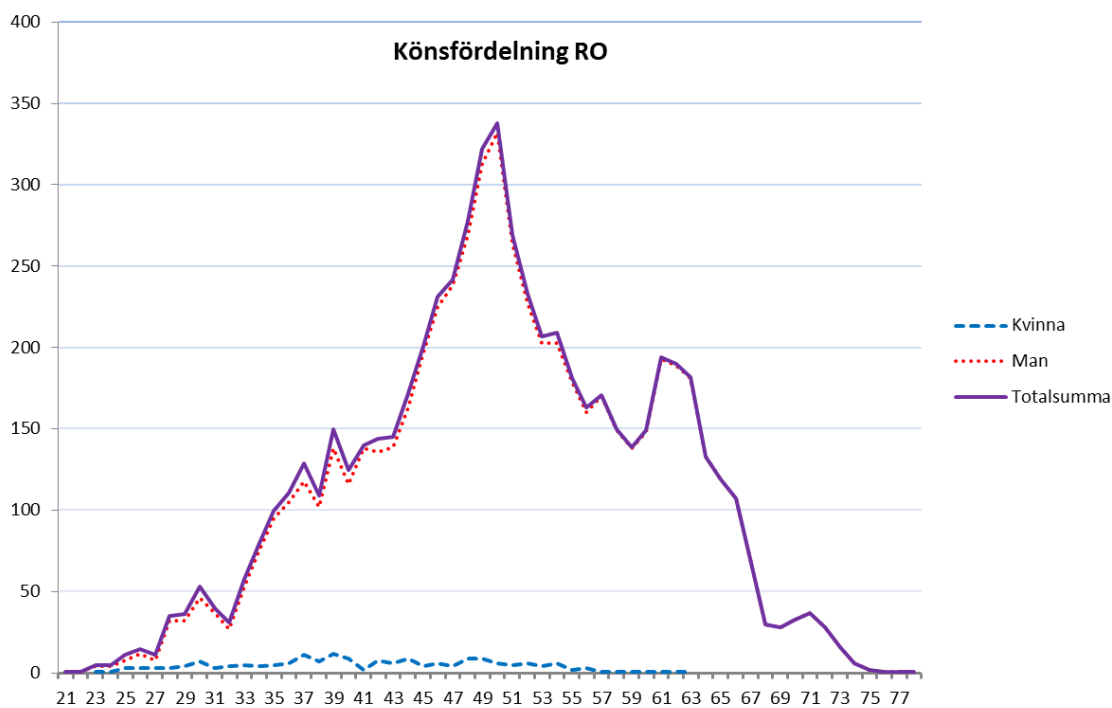
Figur 1 Åldersfördelning för yrkesofficerare

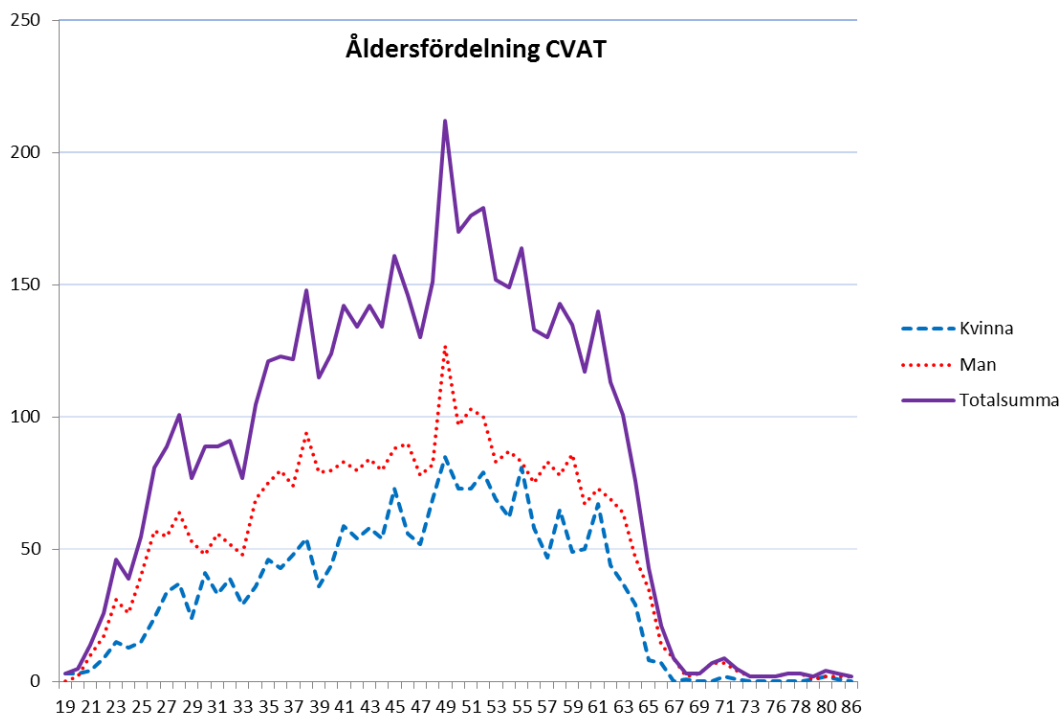
Figur 2 Åldersfördelning för yrkesofficerare uppdelat på kön

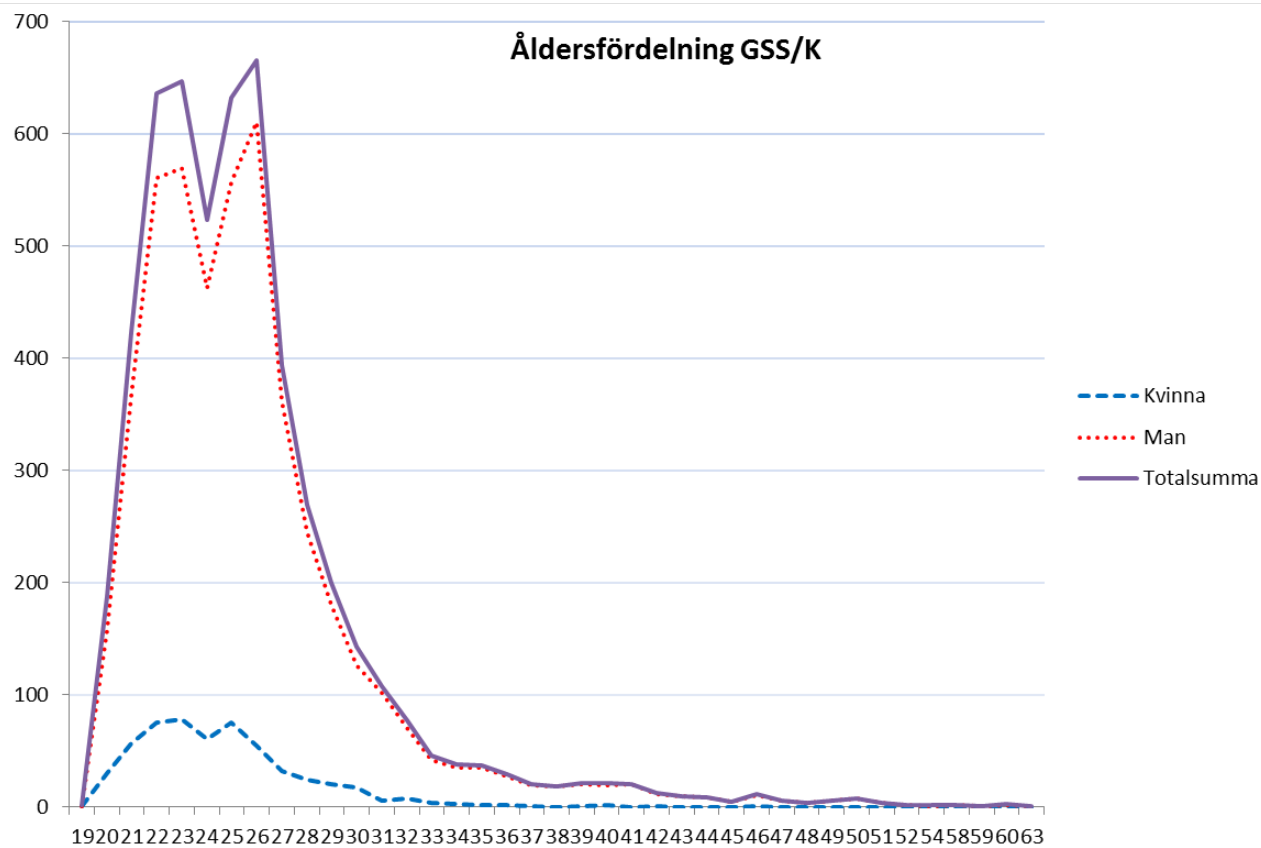
Figur 3 Åldersfördelning för reservofficerare

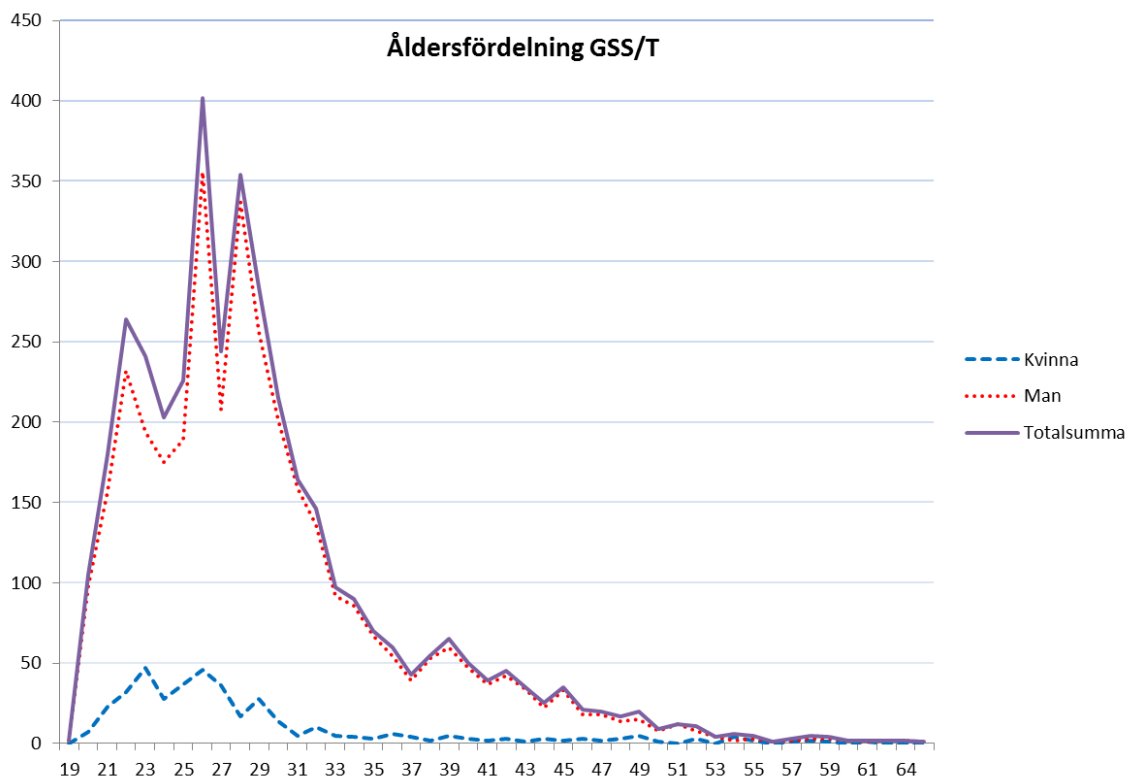
Figur 4 Åldersfördelning för reservofficerare uppdelat på kön

Figur 5 Åldersfördelning för civilanställda uppdelat på kön

Figur 6 Åldersfördelning för kontinuerligt tjänstgörande gruppbefäl, soldater samt sjömän uppdelat på kön

Figur 7 Åldersfördelning för tidvistjänstgörande gruppbefäl, soldater samt sjömän uppdelat på kön

Innehållsförteckning

Materieförsörjning	1
Väsentlig verksamhet och ekonomi	1
Investeringsplan	1
Markmateriel	2
Marinmateriel	3
Flygmateriel	5
Lednings- och underrättelsemateriel	6
Logistikmateriel	7
Övrig materiel, tjänster och anläggningar	8
Materielinvesteringar	9
Resultatredovisning planerade och beställda investeringar	9
Resultatredovisning materielinvesteringar	10
Ekonomisk redovisning materielinvesteringar	26
Redovisning av mängdmateriel	26
Ledtider i materieförsörjningen	26
Investeringar i krigsmateriel	27

Tabellförteckning

Tabell 1 Investeringsplan för vidmakthållande av försvarsmateriel (mnkr)	2
Tabell 2 Investeringsplan för anskaffning av försvarsmateriel (mnkr)	2
Tabell 3 Viktigare leveranser, markmateriel	2
Tabell 4 Viktigare beställningar, markmateriel	3
Tabell 5 Investeringsplan för vidmakthållande, arméstridskrafter (mnkr)	3
Tabell 6 Investeringsplan för anskaffning, arméstridskrafter (mnkr)	3
Tabell 7 Viktigare leveranser, marinmateriel	4
Tabell 8 Viktigare beställningar, marinmateriel	4
Tabell 9 Investeringsplan för vidmakthållande, marinstridskrafter (mnkr)	4
Tabell 10 Investeringsplan för anskaffning, marinstridskrafter (mnkr)	4
Tabell 11 Viktigare leveranser, flygmateriel	5
Tabell 12 Viktigare beställningar, flygmateriel	5
Tabell 13 Investeringsplan för vidmakthållande, flygstridskrafter (mnkr)	5
Tabell 14 Investeringsplan för anskaffning, flygstridskrafter (mnkr)	6
Tabell 15 Viktigare leveranser, lednings- och underrättelsemateriel	6
Tabell 16 Viktigare beställningar, lednings-underrättelsemateriel	6
Tabell 17 Investeringsplan för vidmakthållande, operativ ledning (mnkr)	6
Tabell 18 Investeringsplan för anskaffning, operativ ledning (mnkr)	7
Tabell 19 Viktigare leveranser, logistikmateriel	7
Tabell 20 Viktigare beställningar, logistikmateriel	7
Tabell 21 Investeringsplan för vidmakthållande, logistik (mnkr)	7
Tabell 22 Investeringsplan för anskaffning, logistik (mnkr)	7
Tabell 23 Viktigare leveranser, övrig materiel, tjänster och anläggningar	8
Tabell 24 Viktigare beställningar, övrig materiel, tjänster och anläggningar	8

Tabell 25 Investeringsplan för vidmakthållande, stödfunktioner (mnkr)	8
Tabell 26 Investeringsplan för anskaffning, stödfunktioner (mnkr)	8

Figurförteckning

Figur 1 Krigsmaterielinvesteringarnas andel av anslagen 2013-2017	27
--	----

Underbilageförteckning

Underbilaga 2.1	Materielinvesteringar – Klassificerad information (Hemlig/Secret, H/S)
Underbilaga 2.2	Materielinvesteringar – Ekonomi (Sekretessklassificerad, SK)
Underbilaga 2.3	Ledtider i materieförsörjningen

Materieförsörjning

I årsredovisningen ska Försvarsmakten redovisa materiel som tagits i bruk under året i försvarsmaktsorganisationen.

Uppföljningen av investeringsplanerna ska göras både i myndighetens årsredovisning och i budgetunderlaget. I årsredovisningen ska uppföljningen ske genom att utfall ställs mot budgeterade värden för 2017 samt att jämförelse görs med utfallet för 2015 och 2016. Väsentliga avvikelser mellan budget och utfall samt väsentliga förändringar mellan åren ska kommenteras.

SRB 7,
sid 22

RB bil 2

Väsentlig verksamhet och ekonomi

Försvarsmaktens materieförsörjning har i stort under 2017 gått enligt plan. Viktigare materielleveranser, viktigare lagda beställningar, väsentliga avvikelser samt resultatredovisning av väsentlig verksamhet redovisas nedan för respektive stridskraft.

Försvarsmakten har tillsammans med FMV särskilt följt upp personlig utrustning såsom uniformer och marschkängor och konstaterar att läget successivt har förbättrats då delleverans av kängor och uniformer har levererats till Försvarsmakten. Tidigare brister som rör specifika uniformsdetaljer är till stor del omhändertagna, det som kan saknas är vissa enstaka storlekar. Området följs fortsatt upp i särskild ordning då denna materiel har särskilt stor vikt vid inryckning till Försvarsmaktens utbildningar.

Materiel och Logistikutredningen med efterföljande inriktningar från regeringen (BP och särskilda uppdrag till myndigheterna) leder till många frågor att hantera, både hos FMV och hos Försvarsmakten. Myndigheterna har delvis olika tolkningar av utgivna underlag. Samarbetet med FMV har trots det vidareutvecklats under året. En fortsatt omdaning av försvarslogistiken har tillsammans med effekter av införandet av nya moduler i stödsystemet PRIO medgett att tidigare leveransförfarande med milstolpar alltmer ersätts med enskilda leveranser av materiel.

Under perioden har fyra materielkontroller, fem uppföljningskontroller samt fyra kontroller av Riksrevisionen genomförts vid olika förband med gott resultat. Sju kontroller avseende så kallat *Letter of Offer and Acceptance (LOA)*, har genomförts.

Uppföljning av särskilt utpekade anskaffningar i enlighet med regleringsbrevet redovisas under rubriken Materielinvesteringar nedan samt i samband med inlämning av budgetunderlag 2019 (BU 19) med investeringsplan för 2019-2030.

Investeringsplan

Uppföljning av investeringsplanen, som är en utgiftsbudget, redovisas dels nedan med totaler för respektive anslag, dels uppdelat under respektive materielområde. De olika delområdena i investeringsplanens tabeller har benämnts enligt regleringsbrev 2017 och avviker därför jämfört med respektive materielområdesrubrik .

I investeringsplanen för anslag 6:1.3.1 ingår anskaffningar av beredskapstillgångar, både inventarier och varor. Inom anslagsposten återfinns även investeringar i form av grundöversyn fartyg, halvtidsmodifieringar av fartyg samt avvecklingsuppdrag. Utfallen redovisas inklusive intäkter, varav de externa intäkterna bruttoredo visas i årsredovisningen.

I investeringsplan för anslag 6:1.1.3 ingår återanskaffning av beredskapstillgångar, både inventarier och varor. Utöver investeringarna i beredskapstillgångar återfinns utfall för vidmakthållande inom flygplansområdet JAS, vidmakthållande helikoptersystem samt vidmakthållande inom området stridsledningscentral. Utfallen redovisas inklusive intäkter, varav de externa intäkterna bruttoredo visas i årsredovisningen.

Investeringsplanen för vidmakthållande och anskaffning redovisas per materielområde vilket gör att nationella insatser inte är lika tydligt identifierbart som tidigare.. Från 2016 till 2017 genomfördes anslagsförändring från tidigare anslag 1:4 till anslagspost 1:1.3 och 1:3.1. Storheten i skillnader mellan åren beror i stort sett på planerade leveranser. Ett högt tryck i planeringen under åren 2015-2017 har medfört att anslagskredit har nyttjats. I investeringsplanen för anslagsposten 1:3.1 är budgeten 2017 högre än utfallet. Det beror på att flygplansområdet JAS 39 under året har omförhandlats med 450 miljoner kronor vilket ger en påverkan på det totala utfallet.

I investeringsplanen framgår även andelen projektrelaterade myndighetskostnader för FMV. Dessa särredovisas inte i Försvarsmaktens årsredovisning utan ingår i de enskilda projektens samlade kostnader samt framgår av FMV årsredovisning.

Investeringsplan för vidmakthållande av försvarsmateriel (mnkr)

Vidmakthållande av befintliga investeringar anslagspost 1:1.3	Budget 2017	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2015
Utgifter för vidmakthållande	6 845	7 284	8 387	7 696
Varav investeringar i anläggningstillgångar (beredskapstillgångar)	1 570	1 297	1 624	1 539
Finansiering				
Varav anslagspost 1:1.3		6 258	6 900	6 745
Varav annan finansiering		1 026	1 487	951

Tabell 1 Investeringsplan för vidmakthållande av försvarsmateriel (mnkr)

Investeringsplan för anskaffning av försvarsmateriel (mnkr)

Anskaffning och utveckling av nya investeringar anslaget 1:3	Budget 2017	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2015
Utgifter för anskaffning och utveckling	10 391	10 160	9 517	9 845
Varav investeringar i anläggningstillgångar (beredskapstillgångar)	8 206	7 524	7 037	8 092
Finansiering				
Varav anslagspost 1:3.1		10 062	9 298	9 845
Varav annan finansiering		98	219	0

Tabell 2 Investeringsplan för anskaffning av försvarsmateriel (mnkr)

Markmateriel

Inom området markmateriel har materielproduktionen huvudsakligen gått enligt plan.

Viktigare leveranserna inom markmateriel omfattar bland annat flak- och skåplastbilar, som användes under övning Aurora, samt Archerpjäser, brobandvagnar, luftvärnsrobot 98 (IRIS-T) och finkalibrig ammunition.

Förseningar i produktionen som bedöms kunna påverka vissa förband rör rullflaksterrängsbilar och dragbilar, de är försenade till 2018 på grund av tillverkningsproblem hos industrin. För att lindra påverkan av förseningarna har äldre fordon renoverats och vidmakthålls.

FMV har avrapporterat slutredovisningen till Försvarsmakten avseende brobandvagn, återanskaffning av ammunition och nödsignalsats 90 B.

Viktigare leveranser, markmateriel

Materielobjekt	Levererat antal (st)	Slutredovisning
Flaklastbilar	30	2018
Skåplastbilar	10	2018
Anskaffning finkalibrig ammunition	(mängdmateriel)	2017-06-15
Remo 77B anskaffning Archer	8	2021
Brobandvagn sleg 1	3	2019
Nödsignalsatser 90 B, JAS 39	(mängdmateriel)	2017-11-30
Robot 98 IRIS-T	(redovisas inte här)	2019
RENO Robot 97	(redovisas inte här)	2019
Kriminalteknisk utrustning	(mängdmateriel)	2018
RENO Rullflaksterrängbil Scania P124	(mängdmateriel)	2020

Tabell 3 Viktigare leveranser, markmateriel

Viktigare beställningar, markmateriel

Materielobjekt
Återanskaffning ammunition stridsfordon 90/stridsvagn 122 18-22
Anskaffning lastbilar 18-21
Hemvärnsfordon 2017
Återanskaffning artilleri- och granatkastarammunition 17-20

Tabell 4 Viktigare beställningar, markmateriel

Investeringsplan, arméstridskrafter

Investeringsplanen för vidmakthållande har i sin karaktär en jämn fördelning över tiden och har under åren 2015 till 2017 haft ett liknande ekonomiskt utfall. Investeringsplanen för anskaffning har under åren 2015 till 2017 varierat stort i ekonomisk omfattning. Investeringar i beredskapsinventarier beror på projektets leveranser.

Under 2015 anskaffades och levererades ett stort antal bandvagn 410 och pansarterrängbil 360 vilken gjorde en stor ekonomisk skillnad mot åren efter. Utfallet 2016 påverkades av att ett antal artillerisystem Archer levererades. Skillnaden mellan budget och utfall utgörs till stor del av att initial uppbyggnad av utökad insatsförmåga för luftvärn har senarelagts samt ett antal förseningar inom tungtransportfordon och lastbilar.

Investeringsplan för vidmakthållande, arméstridskrafter (mnkr)

Vidmakthållande av befintliga investeringar anslagspost 1:1.3	Budget 2017	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2015
Arméstridskrafter	552	780	774	703

Tabell 5 Investeringsplan för vidmakthållande, arméstridskrafter (mnkr)

Investeringsplan för anskaffning, arméstridskrafter (mnkr)

Anskaffning och utveckling av nya investeringar anslaget 1:3	Budget 2017	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2015
Arméstridskrafter	2 153	1 207	1 322	2 089

Tabell 6 Investeringsplan för anskaffning, arméstridskrafter (mnkr)

Marinmateriel

En tidigare industriell omstrukturering av marinområdet har lett till produktionsstörningar. Som en följd av detta har området drabbats av leveransförseningar och förseningar i uppstart av nya projekt. Problemen kvarstår fortfarande till viss del även om produktionstakten ökar successivt.

Bland viktigare leveranser inom marinmateriel kan nämnas initial anpassning av tre bojåtar, modifiering av Koster, livstidsförlängning av HMS Carlskrona, modifiering av HMS Malmö, och RIB-båtar.

Det har lagts en gemensam beställning till FMV avseende anskaffning av ny sjömålsrobot till marin- och flygförbanden vilket framgår av redovisningen av flygmateriel.

FMV har avrapporterat slutredovisningen till Försvarmakten avseende RIB-båt EOD sjö och HMS Malmö.

Viktigare leveranser, marinmateriel

Materielobjekt	Levererat antal (st)	Slutredovisning
GÖ lätt Trossbåt	5	2018
RIB-båt EOD sjö	3	2017-08-30
RIB-båt C-550	5	2018
RIB-båt C-650	11	2018
Livstidsförlängd Carlskrona	1	2018
Omsätt nödhudtelefon	(mängdmateriel)	2020
GÖ minröjningsfartyg KOSTER modifiering	2	2018
REMO vedettbåt HMS Malmö	1	2017-03-30
Stridsbåt 90 HS	11	2018
Vidmakthåll torped 62	(redovisas inte här)	2019
IOC Bojbat	3	2018

Tabell 7 Viktigare leveranser, marinmateriel

Viktigare beställningar, marinmateriel

Materielobjekt
Halvtidsmodifiering av korvett typ Gävle
Halvtidsmodifiering stridsbåt 90 HS
Livstidsförlängning stridsbåt 90 steg 2
Åtgärder korvett Visby
FOC Bojbat
Antiubåtssystem Modell 83 Kosterklass
Initial anskaffning reservdelar
Interoperabilitet steg 3 NRF
Omsättning LF-antennsystem
Åtgärder HMS Pelikanen

Tabell 8 Viktigare beställningar, marinmateriel

Investeringsplan, marinstridskrafter

Investeringsplanen för vidmakthållande har under åren 2015 till 2017 haft ett liknande ekonomiskt utfall. Under åren 2015 och 2016 påbörjades anskaffning av nästa generations ubåt vilket innebar initiala kostnader och ett högre utfall 2015 och 2016 än 2017.

Investeringsplan för vidmakthållande, marinstridskrafter (mnr)

Vidmakthållande av befintliga investeringar anslagspost 1:1.3	Budget 2017	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2015
Marinstridskrafter	902	803	1 115	930

Tabell 9 Investeringsplan för vidmakthållande, marinstridskrafter (mnr)

Investeringsplan för anskaffning, marinstridskrafter (mnr)

Anskaffning och utveckling av nya investeringar anslaget 1:3	Budget 2017	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2015
Marinstridskrafter	2 004	1 551	1 593	1 602

Tabell 10 Investeringsplan för anskaffning, marinstridskrafter (mnr)

Flygmateriel

Viktigare leveranserna inom flygområdet omfattar bl.a. en helikopter 14F, leverans av jaktrobotar av typen Meteor, förvaringscontainer med basdelar till helikopter och HF-radio till helikopter 16.

Materielproduktionen inom flygmateriel har drabbats av förseningar avseende helikopter 14E, omsättning av flygradio och övningsammunition för *Forward Air Controller (FAC)*.

Offertberedningen för bland annat flygbasmateriel, som avser främst fordon för klargöring, fälthållning och räddning, har försenats vilket kan leda till framtida konsekvenser avseende behov av ökat underhåll och vidmakthållande av äldre materiel.

Materielproduktionen har i övrigt löpt i stort enligt plan och inga större avvikelser har rapporterats under aktuell period.

FMV har avrapporterat slutredovisning till Försvarsmakten avseende banreparationsresurser och basdelar till helikopter samt systemdefinition luftstridskrafter.

Viktigare leveranser, flygmateriel

Materielobjekt	Levererat antal (st)	Slutredovisning
Radarjaktrobot Meteor	(redovisas inte här)	2021
Helikopter 14F	1	2021
Förvaringscontainer basdelar helikopter	25	2017-08-30
Helikopter 16-Modifieringssatser HF-radio	11	2022
Flygsäkerhetshöjande åtgärder tp84 modifierade	4	2029
Traktorer	7	2017-12-08
Klippaggregat 4,5 m	8	2017-12-08
Klippaggregat 8m	7	2017-12-08
Återanskaffning ammunition	(mängdmateriel)	2018
Serie anskaffning funktionsbärare traktorer	25	2019
Nav och landhjälpmedel FB 08/T	1	2018
JAS 39 MS version 20 - Servicebulletin	1	2020
Modifierade banrengöringsaggregat	5	2018
Modifierade räddningsbil typ 1	5	2018
Åkgräsklippare	10	2018

Tabell 11 Viktigare leveranser, flygmateriel

Viktigare beställningar, flygmateriel

Materielobjekt
Anskaffning sjömålsrobot
Väntplatsljus
Haverilarm och högtalarsystem
Omsättning Friktionsbil
Banreparationsmateriel
Säkerhetsåtgärder FM flygplatsljussystem

Tabell 12 Viktigare beställningar, flygmateriel

Investeringsplan, flygstridskrafter

Investeringsplanen för vidmakthållande och anskaffning har under åren 2015 till 2017 haft ett liknande ekonomiskt utfall. Leveranser inom utveckling och anskaffning av JAS 39E samt att vissa osäkerheter inte inträffade, medförde att leveranser och det ekonomiska utfallet inom området varit fortsatt högt och överträffade planen för året.

Investeringsplan för vidmakthållande, flygstridskrafter (mnkr)

Vidmakthållande av befintliga investeringar anslagspost 1:1.3	Budget 2017	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2015
Flygstridskrafter	2 155	2 326	2 748	2 419

Tabell 13 Investeringsplan för vidmakthållande, flygstridskrafter (mnkr)

Investeringsplan för anskaffning, flygstridskrafter (mnkr)

Anskaffning och utveckling av nya investeringar anslaget 1:3	Budget 2017	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2015
Flygstridskrafter	4 040	4 725	4 887	4 584

Tabell 14 Investeringsplan för anskaffning, flygstridskrafter (mnkr)

Lednings- och underrättelsemateriel

Inom området ledningsmateriel är lednings- och sambandsmateriel till förbanden samt uppgradering av radaranläggningar bland de mest betydelsefulla materielleveranserna.

FMV har avrapporterat slutredovisning till Försvaretsmakten avseende SWECIS driftsystem och HF-radio (ra 1513).

Viktigare leveranser, Lednings- och underrättelsemateriel

Materielobjekt	Levererat antal (st)	Slutredovisning
SWECIS driftsystem med arbetsplatser	(redovisas inte här)	2017-06-15
Kommunikationsplattform Flygbas	(mängdmateriel)	2019
Utveckling telekribtaljon 11-14	(redovisas inte här)	2019
HF-radio (ra 1513)	103	2017-09-30
Utveckling telekrib 15-20	(redovisas inte här)	2024
Anpassning telekom ledningsplats (hytter)	68	2020
SLB systemöverlämning BMS 2.0	(mängdmateriel)	2018
Igenkänningsutrustning (IK) ny, etapp 3 LUF	(mängdmateriel)	2020
Taktisk datalänk (TDL) /10-14	(mängdmateriel)	2018
Stridsledningsradiosystem och modifiering av Ra 743	15	2018
Fältdatorer	(mängdmateriel)	2018
Omsättning telekomponenter	(mängdmateriel)	2018
Länk 22	(mängdmateriel)	2020
Vidmakthåll strategiska nät	(mängdmateriel)	2020
Uppgradering radiolänk (RL) 14-17	(mängdmateriel)	2019

Tabell 15 Viktigare leveranser, lednings- och underrättelsemateriel

Viktigare beställningar, lednings- och underrättelsemateriel

Materielobjekt
FMN 16-18
Vidmakthålla Radiosystem 17-19
Anskaffning Krypto 17-20
Anskaffning ledningsträningsanläggning (LTA) Mark

Tabell 16 Viktigare beställningar, lednings-underrättelsemateriel

Investeringsplan, operativ ledning

Investeringsplanen för vidmakthållande har under åren 2015 till 2017 haft ett liknande ekonomiskt utfall. Under 2017 kan ett ökat utfall för anskaffning ses från föregående år, vilket beror i huvudsak på att ett stort antal projekt har haft leveranser detta år och att förväntade förseningar inte har inträffat.

Investeringsplan för vidmakthållande av operativ ledning (mnkr)

Vidmakthållande av befintliga investeringar anslagspost 1:1.3	Budget 2017	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2015
Operativ ledning	1 105	1 170	1 220	1 247

Tabell 17 Investeringsplan för vidmakthållande, operativ ledning (mnkr)

Investeringsplan för anskaffning, operativ ledning (mnkr)

Anskaffning och utveckling av nya investeringar anslaget 1:3	Budget 2017	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2015
Operativ ledning	1 179	1 573	1 139	1 013

Tabell 18 Investeringsplan för anskaffning, operativ ledning (mnkr)

Logistikmateriel

Viktiga leveranser inom logistikmateriel omfattas av fältutrustning, gummicistern, drivmedelsförvaringssystem och elverk UPS 250 kVA.

Förseningar som har drabbat logistikmateriel rör distributionssystem för drivmedel, bas- och underhållsutrustning samt strömförsörjningsutrustning. Avikelser har drabbat 14 stycken Elverk 25 kVA, förnyad upphandling genomförs med planerad leverans 2018. Avvikelse har även drabbat sjukvårdssystemet där tidplanen för inleverans av materiel förskjutits till 2018.

Inom området logistikmateriel har det under året kontinuerligt levererats stora mängder materiel i form av bland annat uniformspersedlar. Tidigare brister som rör specifika uniformsdetaljer är omhändertagna och det som nu saknas är vissa enstaka storlekar. Arbetet fortsätter med långsiktigt fokus.

FMV har avrapporterat slutredovisning till Försvaretsmakten avseende en av flera anskaffningar som rör fältutrustning.

Viktigare leveranser, logistikmateriel

Materielobjekt	Levererat antal (st)	Slutredovisning
Elverk UPS 250 kVA	1	2018
Fältutrustning uniformspersedlar	(mängdmateriel)	2017-11-29
Personlig utrustning	(mängdmateriel)	2018
Gummicistern 50 m ³	10	2018

Tabell 19 Viktigare leveranser, logistikmateriel

Viktigare beställningar, logistikmateriel

Materielobjekt
Anskaffning Drivmedeltransportsystem 2017-19
Vidmakthållande Personligt utrustningssystem 2017-19
Övergång LIFT till PLOG

Tabell 20 Viktigare beställningar, logistikmateriel

Investeringsplan, logistik

Investeringsplanen för vidmakthållande har under åren 2015 till 2017 haft ett liknande ekonomiskt utfall. Logistik har ett lägre utfall för anskaffning 2017, det beror i stort sett på inträffade förseningar. Tankfordon, strömförsörjningsutrustning och sjukvårdssystemet är delleranser som har blivit försenade.

Investeringsplan för vidmakthållande, logistik (mnkr)

Vidmakthållande av befintliga investeringar anslagspost 1:1.3	Budget 2017	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2015
Logistik	850	680	1 050	850

Tabell 21 Investeringsplan för vidmakthållande, logistik (mnkr)

Investeringsplan för anskaffning, logistik (mnkr)

Anskaffning och utveckling av nya investeringar anslaget 1:3	Budget 2017	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2015
Logistik	336	71	207	167

Tabell 22 Investeringsplan för anskaffning, logistik (mnkr)

Övrig materiel, tjänster och anläggningar

Inom området övrig materiel, tjänster och anläggningar har det under året kontinuerligt skett materielrelaterade leveranser som är gemensamma eller inte faller inom ovan redovisade materielområden.

FMV har avrapporterat slutredovisning till Försvarmakten avseende systemledning.

Viktigare leveranser, övrig materiel, tjänster och anläggningar

Materielobjekt	Levererat antal (st)	Slutredovisning
Systemledning 14-16	(redovisas inte här)	2017-04-30
Systemledning gemensamt 2016-18	(redovisas inte här)	2019

Tabell 23 Viktigare leveranser, övrig materiel, tjänster och anläggningar

Viktigare beställningar, övrig materiel, tjänster och anläggningar

Materielobjekt
Anskaffning Särskild materiel MARK L 16-17
Vidmakthålla ledningsplatser 18-20
Beredskapstjänster 2018-21

Tabell 24 Viktigare beställningar, övrig materiel, tjänster och anläggningar

Investeringsplan, stödfunktioner

Under 2016 genomfördes anslagsförändring från tidigare anslag 1:4 till 1:1.3 och det gjordes även omfördelning mellan 1:1.3 och 1.3. Från tidigare 1:4 omfördelades en del projekt inom området stödfunktioner vilket innebar ett högre utfall 2017 för anskaffning jämfört med 2015-2016. Därutöver inplanerades ettantal projekt i ett sent skede varför utfallet för anskaffning är högre än budget 2017. För området stödfunktioner ingår den största delen av återanskaffning av beredskapsvaror mot balanskonto i budgeterade medel.

Investeringsplan för vidmakthållande, stödfunktioner (mnr)

Vidmakthållande av befintliga investeringar anslagspost 1:1.3	Budget 2017	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2015
Stödfunktioner	1 281	1 524	1 480	1 547

Tabell 25 Investeringsplan för vidmakthållande, stödfunktioner (mnr)

Investeringsplan för anskaffning, stödfunktioner (mnr)

Anskaffning och utveckling av nya investeringar anslaget 1:3	Budget 2017	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2015
Stödfunktioner	679	1 033	369	390

Tabell 26 Investeringsplan för anskaffning, stödfunktioner (mnr)

Materielinvesteringar

Resultatredovisning planerade och beställda investeringar

Resultatredovisning: Försvaretsmakten ska från och med årsredovisningen för 2016 redovisa resultatet av planerade och beställda investeringar. Redovisningen ska omfatta ekonomi, tid och förmåga. Eventuella avvikelser mot beslut och tidigare resultatredovisningar ska särskilt redovisas. Konsekvenser av avvikelser och vidtagna åtgärder ska kommenteras. Investeringar som slutlevererats till Försvaretsmakten under året ska slutredovisas.

SRB 7
Sid 24

Utöver vad som framgår om resultatredovisning av ekonomi, tid och förmåga i bilagan till regeringens beslut från den 25 juni 2015 med inriktningen för Försvarets verksamhet 2016-2020 (Fö nr 7), ska Försvaretsmakten med stöd av Försvarets materielverk för beställda investeringar inom stridsflyg- och undervattensområdet redovisa prognoser för fullgörande av projekten. Redovisningen ska utgå från den planering som låg till grund för regeringsbesluten i ärendena. Prognoserna ska omfatta tid, teknik, ekonomi, kravuppfyllnad och risk.

RB p 9
(del av)

Redovisningen är uppbyggd på följande sätt:

Resultatredovisning 2017 – Kortfattad redovisning av investeringens status avseende t.ex. eventuella leveranser, om investeringen har beställts under året eller när den planeras att beställas. Avvikelse som inträffat under 2017 redovisas, likaså vidtagna åtgärder för att omhänderta eventuella förseningar och/eller kostnadsfördyringar. Om investeringen ännu inte påbörjats så redovisas bara investeringens omfattning. Inga objekt slutredovisas 2017. I de fall redovisningen innehåller klassificerad information så hänvisas till underbilaga 2.1 (H/S). För investeringar inom stridsflyg- och undervattensområdet redovisas en prognos för fullgörande av projekten enligt underbilaga 2.1 (H/S).

Ekonomisk redovisning 2017 – En prislägesjusterad finansiell uppföljning mot den beslutade utgiftsramen redovisas i underbilaga 2.2 (SK).

I redovisningen ingår investeringar som beslutats av Regeringen som enskilda investeringar:

- Artillerisystem 08 (ARCHER)
- Bataljonsartilleri
- Pv-förmåga motoriserad skyttebataljon
- Brobandvagn
- Anskaffning av personlig skyddsmateriel
- Uppgradering av stridsvagn 122
- Uppgradering av stridsfordon 90
- Pansarterrängbil 360
- Bandvagn 410
- Anskaffning lastbilar
- Insatsförmåga luftvärn
- Mörkerstridsutrustning
- Anskaffning bojåtar
- Halvtidsmodifiering av korvett typ Gävle
- Åtgärder korvett Visby
- Halvtidsmodifiering av dykfartyg typ Spårö
- Nästa generations ubåt (A26) (prognos i underbilaga 2.1 H/S)
- Spaningsfartyg
- Omsättning Sonar 618 (prognos i underbilaga 2.1 H/S)
- Livstidsförlängning Stridsbåt 90 steg 2
- Uppgradering av stridsbåtar
- Halvtidsmodifiering ubåt typ GOTLAND (prognos i underbilaga 2.1 H/S)
- Ersättning av lätt torped (prognos i underbilaga 2.1 H/S)
- Anskaffning Sjömålsrobot
- Livstidsförlängning Tp 84
- Radarjaktrobot METEOR
- Stridsflygplan JAS 39E (redovisning och prognos i underbilaga 2.1 H/S)
- Helikopter 14

- Helikopter 16
- Omsättning materiel JAS 39
- Informationsinfrastruktur
- Satellitkommunikation
- Materiel till Telekrigsbataljonen (redovisning i underbilaga 2.1 H/S)
- Anskaffning Krypto 17-20 (redovisning i underbilaga 2.1 H/S)
- Ledningsförmåga mark
- Anpassning telekom ledningsplats
- Stridsledningscentral

Resultatredovisning materielinvesteringar

Artillerisystem 08 (ARCHER)

Definition av objektet

REMO Haubits 77B ARCHER omfattar REMO samt utveckling och anskaffning av Artillerisystem ARCHER bestående av pjäs, ammunitionshanteringssystem, underhållsutrustning och publikationer.

Resultatredovisning 2017

Ursprungligen bestod Projekt ARCHER av en anskaffning av 24 artilleripjäser ARCHER för insatsorganisationen. Under 2016 beslutade Regeringen om ytterligare anskaffning av 12 artilleripjäser ARCHER för placering i förbandsreserven och 12 artilleripjäser ARCHER avsedda för försäljning. Driftöverlämning till Försvarets makt har genomförts och 18 artilleripjäser ARCHER har levererats till Försvarets makt. Tidigare identifierat behov av ett kompletterande eldledningssystem är omhändertaget och finns operativt vid den ena artilleribataljonen. Åtgärder för att tillgodose den andra artilleribataljonens behov är vidtagna.

Avvikelse

Underhållslösning för Artillerisystem ARCHER erfordrar kompletterande åtgärder.

Förändringar i planerad driftsättning

Ingen avvikelse

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Kompletterande åtgärder avseende underhållslösning för Artillerisystem ARCHER bedöms kunna tillgodoses inom ramen för tillförda anslagsförstärkningar.

Bataljonsartilleri

Definition av objektet

Anskaffa bataljonsartilleri 17-20 omfattar anskaffning av granatkastare monterad i en tornlösning till de sedan tidigare anskaffade stridsfordon 90 chassis som beställdes för AMOS. Den stridsfordonsmonterade granatkastarens benämning är granatkastarpansarbandvagn 90 (grkpbv 90).

Resultatredovisning 2017

Den första leveransen av system är planerad till första kvartalet 2019.

Avvikelse

Inga avvikelser.

Förändringar i planerad driftsättning

Inga avvikelser.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Bedöms i detta skede inte nödvändigt.

Pv-förmåga motoriserad skyttebataljon

Definition av objektet

I enlighet med regeringsbeslut 7/2015 så ska pansarvärnsförmågan i de motoriserade bataljonerna stärkas. Insatsorganisation 18 innefattar två motoriserade bataljoner vilka innefattar tre pansarvärnsrobotplutoner vardera. Uppdraget omfattar skjutande system, robotar, underhållsmateriel och utbildningsmateriel för dessa sex pansarvärnsrobotplutoner och utbildning vid två utbildningsplatser.

Resultatredovisning 2017

Projektet avser anskaffning av RBS 58. Upphandling är påbörjad. Systemet upphandlas genom ett förhandlat förfarande i konkurrens. FMV har under hösten 2017 kvalificerat anbudsgivare för fortsatta förhandlingar.

Avvikelser

För närvarande finns inga väsentliga avvikelser från den ursprungliga produktionsplanen.

Förändringar i planerad driftsättning

Inga avvikelser.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Bedöms i detta skede inte nödvändigt.

Brobandvagn

Definition av objektet

Objektet omfattar två Regeringsbeslut.

Anskaffa brobandvagn steg 1 omfattar tre broläggningssfordon baserade på svenska tillhandahållna stridsvagn 121 chassier samt tre broar till varje fordon. I beställningen ingår också reservdelar för tre års förbrukning, verktygssatser, utbildningssimulator samt dokumentation.

Anskaffa brobandvagn steg 2 omfattar ytterligare tre broläggningssfordon med tre broar till varje fordon. I beställningen ingår även anskaffning av transport- och hanteringssystem av både brobandvagnar och broar för samtliga sex brobandvagnssystem.

Resultatredovisning 2017

Tre st brobandvagn 120 med tillhörande broar, reservmateriel samt underhållsutrustning har levererats under 2017.

Avvikelser

Förenad leverans av befattningssimulator samt slutlig utgåva av dokumentationen.

Förändringar i planerad driftsättning

Första besättningsutbildningen är framflyttad från 2017 till våren 2018. Utbildningen kommer att genomföras med tidsbegränsat säkerhetsgodkännande och remissutgåvor av dokumentation som grund.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Avvikelseerna bedöms kunna hanteras inom objektets totala tidsram utan större påverkan.

Anskaffning av personlig skyddsmateriel

Definition av objekt

Försvarsmakten påbörjade under 2010-2012 anskaffning av ny C-stridsdräkt 12, skyddsmaskväska 90C och tillpassningskontroll för skyddsmasker. I dessa upphandlingar lades optioner som utlöses i detta uppdrag. Nya R/N-varnare (dosimetrar) anskaffas inom uppdraget då tidigare dosimetrar efterhand fått försämrad funktion på grund av förslitning. Vidare anskaffas utrustning för dosuppföljning av R/N-varnarna.

Resultatredovisning 2017

Kvarstående materielleveranser genomfördes under 2017.

Avvikelser

Försvarsmakten har med anledning av ny strålskyddslag med därtill kopplat Försvarsmakten interna bestämmelser ännu inte tagit beslut om hur dosuppföljning skall genomföras. Med anledning av detta har inte komplett dosuppföljningssystem kunnat levereras med anpassad mjukvara och metoder. Trots detta kan materielen i övrigt användas fullt ut för bl. a. utbildning. Den försenade upphandlingen av dosimeterväskor har inneburit att dosimeter 71 inte tagits i operativt bruk annat än för utbildning.

Förändringar i planerad driftsättning

Dosimeter 71 tas under 2018 i operativt bruk efterhand som fördelning av bärväskor genomförs. När beslut om dosuppföljningssystem tagits kommer anpassning av mjukvara och metoder att tas fram.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Bedöms i detta skede inte nödvändigt.

Uppgradering av stridsvagn 122

Definition av objekt

Uppgradering strv 122 innebär livstidsförlängning av delar av befintligt stridsvagnsbestånd och till del utökad operativ förmåga genom integration av ett nytt ledningsstödsstödssystem (SLB), vilket innebär utökad förmåga att leda och utbyta information upp till och med bataljonsnivå. Uppdraget innefattar i huvudsak integrering av nytt stridsledningssystem samt i mindre omfattning livstidsförlängande åtgärder samt verktyg och reservdelar för tre års fredsdrift. RENO strv 122 genomförs på fyra mekaniserade bataljoner samt stridsgrupp Gotland. Utökning av uppdraget med fordon för Stridsgrupp Gotland beställdes under 2017. Objektet är till del knutet till de regeringsbeslut som rör Ledningsförmåga mark (SLB, TGR och Komnod).

Resultatredovisning 2017

Inga leveranser av materiel till Försvarsmakten har genomförts under 2017. Första leverans av uppgraderade fordon planeras till 2019.

Avvikelser

Inga avvikelser

Förändringar i planerad driftsättning

Stridsgrupp Gotland har tillkommit i den fortsatta införandeplaneringen med anledning av lagd tilläggsbeställning.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Bedöms i detta skede inte nödvändigt.

Uppgradering av stridsfordon 90

Definition av objektet

Uppgradering strf 90 innebär livstidsförlängning av delar av befintligt vagnsbestånd och till del utökad operativ förmåga genom integration av ett nytt ledningsstödsstödssystem (SLB), vilket innebär utökad förmåga att leda och utbyta information upp till och med bataljonsnivå. Uppdraget syftar till att integrera Försvarsmaktens nya stridsledningssystem för bataljon (SLB) och livstidsförlänga erforderligt antal stridsfordon för IO18 förmågebehov. Uppgradering av stridsfordon 90 familjen samt verktyg och reservdelar för tre års fredsdrift har beställts. Uppdraget innefattar i huvudsak integrering av nytt stridsledningssystem (SLB), takmonterad ksp58 samt i mindre omfattning livstidsförlängande åtgärder. Utökning av uppdraget med fordon för Stridsgrupp Gotland beställdes 2017. Objektet är till del knutet till regeringsbeslut som rör Ledningsförmåga mark (SLB, TGR och Komnod).

Resultatredovisning 2017

Inga leveranser av materiel till Försvarsmakten har genomförts under 2017. Första leverans av uppgraderade fordon planeras till 2019.

Avvikelser

Inga avvikelser.

Förändringar i planerad driftsättning

Fordon tillhörande Stridsgrupp Gotland har tillkommit i den fortsatta införandeplaneringen med anledning av lagd tilläggsbeställning.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Bedöms i detta skede inte nödvändigt.

Pansarterrängbil 360

Definition av objekt

Försvarsmakten anskaffar nytt splitterskyddat fordon. Anskaffningen avser 113 fordon till de motoriserade skyttebataljonerna (motskbat). Före 2015 levererades 42 fordon till 71.motskbat. Under 2016 påbörjades utbildning och uppsättande av 12.motskbat. Anskaffning av systemmateriel har utökats inom ramen för liggande beställning av patgb 360.

Resultatredovisning 2017

Under 2017 har FMV levererat verktygs- och reservdelssatser, studierapport över förmåga att med kvalificerade sensorer kunna upptäcka mål och leda indirekta verkanssystem på långa avstånd för motoriserade skyttebataljoner, studierapport över utvecklad förmåga till direktriktad verkan för motoriserade skyttebataljoner, del av systemmateriel och delredovisning av uppdraget.

Avvikelser

Slutleverans av hela systemet inklusive underhållssystem, systemmateriel och dokumentation beräknas vara genomfört till kvartal 3, 2018.

Förändringar i planerad driftsättning

Systemet driftsatt.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Bedöms i detta skede inte nödvändigt.

Bandvagn 410

Definition av objekt

Redovisningen omfattar anskaffning av bandvagnar enligt regeringsbeslut. Objektet splitterskyddad bandvagn omfattar sammanlagt 150 st bandvagnar i varianterna trupptransport, ambulans, ledning och logistik. Utöver dessa beställningar finns även en anskaffning av systemmateriel till bv 410 som ej omfattas av denna redovisning.

Resultatredovisning 2017

Under 2017 har FMV genomfört och levererat retroaktiva åtgärder på samtliga vagnar för att uppnå slutlig konfiguration.

Avvikelse

Inga avvikelser

Förändringar i planerad driftsättning

Uppdraget är slutlevererat under 2017. Materiel har tagits i drift inom Försvarets makt.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Bedöms i detta skede inte nödvändigt.

Anskaffning lastbilar

Definition av objektet

Redovisningen omfattar anskaffning av lastbilar enligt regeringsbeslut 2013-10-03 (Fö 2013/736/MFU). Beställningen omfattar 35 st min- och splitterskyddade samt 120 st oskyddade terränglastbilar. Ramavtal är upprättat i ett gemensamt projekt mellan FMV och Norska FLO (numera *Norwegian Defence Material Agency, NMDA*).

Resultatredovisning 2017

Inga leveranser under året.

Avvikelse

Första leverans av fordon beräknas till kvartal 1 2018. Uppdraget har försenats minst två år beroende på leveransförseningar hos leverantören.

Förändringar i planerad driftsättning

Två års förening i driftsättningen av fordonen.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Anskaffning av enklare fordon via andra avtal och livstidsförlängande åtgärder på äldre fordon har genomförts för att säkerställa verksamheten.

Insatsförmåga luftvärn

Definition av objekt

Uppdraget omfattar en uppgradering och nyanskaffning av luftvärnsmateriel enligt Regeringsbeslut 2016-12-08. Kompletterings anskaffning av robotar, RB98 (IRIS-T), har ett eget regeringsbeslut.

Resultatredovisning 2017

Under 2017 har ominriktningen av projektet fullföljts. En analys av tillgångar på i Försvarmakten befintlig materiel *Government Furnished Equipment (GFE)* som ska tillföras projektet har genomförts. Leverans av disponibel materiel har påbörjats till projektet. En delleverans av RB98 har genomförts.

Avvikelser

Brister i planerad tillförd materiel (*GFE*) har konstaterats.

Förändringar i planerad driftsättning

Inga avvikelser.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Medel för anskaffning av brister i tillförd materiel (*GFE*) främst lednings- och sambansmateriel har tillförts i Försvarmaktsplaneringen. Anskaffningen sker utanför detta anskaffningsobjekt.

Mörkerstridsutrustning

Uppdraget framflyttat. Försvarmakten har lämnat in en ny framställan enligt Investeringsplanen i BU 18. Regeringsbeslut planeras 2018.

Anskaffning bojåtar

Definition av objektet

Genom det ekonomiska tillskott som tillförts enligt regeringens inriktningsbeslut för Försvarmaktens verksamhet 2016-2020 är inriktningen att sex bevakningsbåtar ska modifieras till bojåtar i syfte att öka förmågan till undervattensspaning och ubåtsjakt inomskärs. Efter leverans tillförs bojåtar till 31. och 41. korvettdivisionen.

Resultatredovisning 2017

Under året har tre bevakningsbåtar anpassats för sonarbojspaning och överlämnats till Försvarmakten enligt överlämningsbevis 17FMV2420-36:1.

Avvikelser

Inga avvikelser.

Förändringar i planerad driftsättning

Under åren 2018-20 kommer ytterligare tre bevakningsbåtar att modifieras till bojåtar.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Bedöms i detta skede inte nödvändigt.

Halvtidsmodifiering av korvett typ Gävle

Definition av objektet

Redovisningen omfattar projektet AA.2022202 HTM kv typ Gle. Regeringen gav sitt godkännande till projektet 2017-06-30. Anskaffningsobjektet omfattar halvtidsmodernisering av två korvetter typ Göteborg; Gävle och Sundsvall. Fartygsklassen benämns därefter korvett typ Gävle. Åtgärderna syftar till att fartygsklassen ska vara operativ som korvett intill sex år efter genomförda åtgärder. Sjöfartsområdet för korvett typ Gävle reduceras till A (100) vilket begränsar operationsområdet till primärt Östersjön och Västerhavet.

Resultatredovisning 2017

Skriftlig delredovisning, inklusive *Preliminary Design Review (PDR)*, enligt FMV skrivelse 17FMV3544-2:1 daterad 2017-11-13.

Avvikelser

Inga avvikelser.

Förändringar i planerad driftsättning

Inga avvikelser.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Bedöms i detta skede inte nödvändigt.

Åtgärder korvett Visby

Definition av objektet

Sedan fartygen tagits i drift har ett antal brister identifierats som behöver åtgärdas för att säkerställa operativ förmåga intill planerad halvtidsmodifiering. Bland större kostnadsdrivande åtgärder märks främst:

- Omsättning av drivaggregat till generatorer och eldistributionssystem
- Omsättning av lågfartsmaskineri
- Omsättning av delar till referensdatadistributionssystemet
- Anskaffning av reservdelar och utbytesenheter.

Resultatredovisning 2017

Uppdraget beställdes 2017-09-18. Inga leveranser till Försvarmakten under 2017.

Avvikelser

Inga avvikelser.

Förändringar i planerad driftsättning

Inga avvikelser.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Bedöms i detta skede inte nödvändigt.

Halvtidsmodifiering av dykfartyg typ Spårö

Definition av objekt

Redovisningen omfattar projektet halvtidsmodifiering av röjdykfartyg typ Spårö. Regeringen gav sitt godkännande till projektet 2013-01-10.

Resultatredovisning 2017

Försvarmakten har inte offererats uppdraget av FMV.

Avvikelser

Inga avvikelser.

Förändringar i planerad driftsättning

Genomförandet av uppdraget har förskjutits i Försvarmaktens planering.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Bedöms i detta skede inte nödvändigt.

Nästa generations ubåt (A26)

Definition av objektet

Redovisningen omfattar projekt NGU/A26 som omfattas av nybyggnation av två ubåtar. Nästa Generation Ubåt (NGU) var ett konceptuellt namn på de studier av ny ubåt som nu övergått efter konstruktions- och produktionsfas till att benämnas som projekt A26.

Resultatredovisning 2017

Kopplat till gällande beställning mellan myndigheterna har under perioden 2015-2017 årligen delredovisningar avseende genomförd verksamhet och projektläget levererats till Försvarmakten (totalt tre stycken).

Leveranser från industrin till FMV 2015:

- Saab Kockums AB Konstruktionsunderlag inklusive konstruktionsprov.

Leveranser från industrin till FMV 2016:

- Slutlig systemdesign avseende A26 (*Final System Review, FSR*) inklusive genomgångar och systembeskrivningar, systemkrav- och prestandarapporter. Rapporter angående bl. a. systemsäkerhet, konstruktionsprov och projektstatus.

Leveranser från industrin till FMV 2017:

- Systemarbete färdigställs och leveranser av uppdaterade analyser, rapporter och systemdokumentation har skett. Konstruktionsunderlag i form av 3D-CAD ritningar av rumsarrangemang och produktionsritningar har levererats. Verifieringsverksamheten har startat, och FVM har fått leverans av verifieringsprocedurer och verifieringsrapporter, samt deltagit vid verifiering.

Avvikelser

Inga avvikelser.

Förändringar i planerad driftsättning

Försvarmakten erhöll under 2015 ett regeringsbeslut avseende anskaffning av NGU. I anslutning till Försvarmaktens beställning tecknade FMV byggnationskontrakt med Saab Kockums AB 2015-06-30. Kontraktet är ett incitamentskontrakt med tak- och minimipris. Ekonomisk redovisning enligt ovan är kopplad till nytt pågående uppdrag avseende A26. Tidigare beställning mellan myndigheterna omförhandlades till avslut i samband med det nya uppdraget.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Bedöms i detta skede inte nödvändigt.

Prognos för fullgörande av projektet

Se underbilaga 2.1 (H/S).

Spaningsfartyg

Definition av objektet

Spaningsfartyg omfattar anskaffning av ersättare för spaningsfartyget HMS Orion som ej medgavs livstidsförlängning jämlikt regeringsbeslut 12 2008-12-18 (Regleringsbrev för budgetåret 2009 avseende Försvarmakten).

Redovisningen omfattar projekt anskaffning av nytt signalspaningsfartyg samt den hemställan om utökad ekonomisk ram för projektet som insändes 2013. Redovisningen omfattar inte anskaffning av ledningssystem för spaningsfartyget som Försvarmakten anskaffar inom annat uppdrag till FMV. På fartyget ska FRA installera nödvändig spaningsutrustning. FRA utrustning och installation av denna ingår inte i denna redovisning.

Resultatredovisning 2017

Leverans av Skriftlig rapport genomförd verksamhet (2017-10-24) samt Delredovisning milstolpe 2 12FMV6455-3:1. Varvskontrakt ”Fartyg som bärare av signalspaningsfunktion” tecknat med leverantör. Under 2017 utökades ramen för beställningen med anledning av rådande omvärldssituation och de särskilda säkerhetskrav som detta medförde.

Avvikelser

Inga avvikelser.

Förändringar i planerad driftsättning

Inga avvikelser.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Bedöms i detta skede inte nödvändigt.

Omsättning sonar 618

Definition av objekt

Uppdraget omfattar anskaffning av ersättare till befintlig sonar 618 som används av 17. bevakningsbåtkompaniet.

Resultatredovisning 2017

Uppdraget är inte beställt av Försvarmakten till FMV.

Avvikelser

Inga avvikelser.

Förändringar i planerad driftsättning

Inga avvikelser.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Bedöms i detta skede inte nödvändigt.

Prognos för fullgörande av projektet

Se underbilaga 2.1 (H/S).

Livstidsförlängning stridsbåt 90 steg 2

Definition av objektet

Uppdraget offererades Försvarmakten 2017-06-16 och beställdes 2017-06-30. Genomför livstidsförlängande åtgärder på resterande stridsbåt 90 H för 2. amfibiebataljonen, 17. bevakningsbåtskompaniet, Marinbasen och hemvärnets behov. Uppgiften innefattar 76 stycken stridsbåt 90 H som skall samordnas med AI.2750401 LTF strb 90 Amf, i syfte att tillgodose upphandling av materiel och erfarenheter från tidigare uppdrag Leverans 2018-2021.

Resultatredovisning 2017

Inga leveranser genomförda under 2017.

Avvikelser

Inga avvikelser.

Förändringar i planerad driftsättning

Inga avvikelser.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Bedöms i detta skede inte nödvändigt.

Uppgradering av stridsbåtar

Definition av objekt

Uppdraget offererades Försvarmakten 2017-06-16 och beställdes 2017-06-22. Uppdraget omfattar nybyggnation av 18 stycken stridsbåt 90 HSM inklusive vapenstationer för integration ombord.

Resultatredovisning 2017

Inga leveranser mottagna under 2017.

Avvikelser

Inga avvikelser i pågående produktion. Den beslutade beställningen skiljer sig från tidigare planerad beställning och har ett lägre belopp. Minskningen har beslutats i ÖB avvägningsbeslut.

Förändringar i planerad driftsättning

Inga avvikelser.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Bedöms i detta skede inte nödvändigt.

Halvtidsmodifiering ubåt typ GOTLAND

Definition av objektet

Uppdraget omfattar halvtidsmodifiering av två ubåtar av Gotlandsklass. Uppdraget omfattar inte de sensoranskaffningar som genomförs samordnat under halvtidsmodifieringen (sonar och ESM). Dessa anskaffningar är egna uppdrag, som av tidsskäl, sammanförts till samma tidsperiod som halvtidsmodifieringen.

Resultatredovisning 2017

Kopplat till gällande beställning mellan myndigheterna har det under perioden 2015-2017 årligen levererats delredovisningar avseende genomförd verksamhet och projektläge till Försvarmakten (totalt tre stycken).

Genomförda leveranser från industrin till FMV redovisas fram till 2017-12-31 med koppling till pågående HTM-beställning avseende ubåt typ Gotland.

Leveranser från industrin till FMV 2015:

- Framtagande av system- och detaljkonstruktionsunderlag.

Leveranser från industrin till FMV 2016:

- Framtagande av ILS- och systemsäkerhetsanalyser samt produktionsunderlag.
- Framtagande av uppdaterade specifikationer och planer.
- Verksamhet kopplad till underleverantörmilstolpe ”tilläggssektion insvetsad mot aktersektion”.

Leveranser från industrin till FMV 2017:

- Konstruktions- och produktionsunderlag avseende komplett ubåt
- Verksamhet kopplad till underleverantörmilstolpe innebärande ubåt nr 1 sammansvetsad
- Verksamhet kopplad till underleverantörmilstolpe innebärande tilläggssektion ubåt nr 2 insvetsad mot aktersektion

- Besättningsutbildningar avseende HTM-konfiguration
- Säkerhetsintyg och tekniska ackrediteringsunderlag avseende HTM-konfiguration
- Verifieringsprocedurer och verifieringsplaner.

Avvikelser

Inga avvikelser.

Förändringar i planerad driftsättning

Inga avvikelser.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Bedöms i detta skede inte nödvändigt.

Prognos för fullgörande av projektet

Se underbilaga 2.1 (H/S).

Ersättning av lätt torped

Definition av objektet

Redovisningen omfattar anskaffning och vidmakthållande av nytt lätt torpedsystem som ersättare för torpedsystem 45. Redovisningen omfattar integration på de plattformar som systemet skall kunna verka från efter anskaffning.

Resultatredovisning 2017

Genomförda leveranser redovisas fram till 2017-12-31. Under perioden 2015-2017 har årligen en delredovisningar avseende verksamhet och projektläget levererats till Försvarmakten.

Leveranser från industrin till FMV 2015:

- *Stakeholders Requirement Review (StRR)*
- *System Design Review (SDR)* på Torped.

Leveranser från industrin till FMV 2016:

- *Preliminary Design Review, Release 1 (PDR R1)* genomförd och rapporterad
- Rapport Fallprov batteri
- Dokument (planer, rapporter etc.)
- Rapport Integrationsstudien NLT på A26 (tillsammans med projekt A26) leverans från Saab Dynamics och Saab Kockums.
- Rapport Integrationsstudien NLT på hkp14F (tillsammans med projekt hkp14)

Leveranser från industrin till FMV 2017:

- *Test readiness Review, Release 0 (TTR R0)* genomförd och rapporterad
- *Preliminary Design Review (PDR)* för verkansdel genomförd och rapporterad
- *Critical Design Review (CDR)* härvarumässigt för målsökaren genomförd och rapporterad.

Avvikelser

Inga avvikelser.

Förändringar i planerad driftsättning

Inga avvikelser.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Bedöms i detta skede inte nödvändigt.

Prognos för fullgörande av projektet

Se underbilaga 2.1 (H/S).

Anskaffning Sjömålsrobot

Definition av objektet

Omfattar utveckling och serieanskaffning av en ny generation sjömålsrobotsystem med en robottyp för korvett typ Visby (RBS 15 Mk 3+) och en robottyp för JAS 39E (RBS 15F ER).

Resultatredovisning 2017

Inga leveranser till Försvarsmakten under perioden.

Avvikelse

Inga avvikelser.

Förändringar i planerad driftsättning

Inga avvikelser.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Bedöms i detta skede inte nödvändigt.

Livstidsförlängning Tp 84

Definition av objektet

Regeringsbeslut ingår i investeringsplanen för 2017-2028. Livstidsförlängning (LTF) Tp 84 skall säkerställa driften till lägsta nivå för civila och militära krav av flygplan tp 84 till omkring 2030. LTF Tp 84 innefattar vidmakthållande och taktisk utveckling med tillhörande reservdelar, teknisk support samt auktorisation av stödsystem, samt initialt teknisk utbildning med mera. LTF Tp 84 inplaneras under perioden 2019-2021.

Följande uppgifter ingår i denna beställning:

- Förmågeutveckling med utbytesenheter och reservdelar till flygplan,
- Teknisk support efter leverans av de flygplan som har genomgått LTF Tp 84,
- Säkerställ att teknisk initialutbildning genomförs under modifieringen LTF Tp 84.

Resultatredovisning 2017

Under 2017 har FMV utsänt *Request for Quotation (RFQ)* och mottagit anbud från möjliga leverantörer. Analys av dessa har påbörjats. Försvarsmakten har genom uppdrag till FMV initierat beställning av *Government Furnished Equipment (GFE)*, en delmängd av materielen som LTF omfattar och som det bara finns en leverantör av (*FMS*).

Avvikelse

Inga avvikelser.

Förändringar i planerad driftsättning

Inga avvikelser.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Bedöms i detta skede inte nödvändigt.

Radarjaktrobot METEOR

Definition av objektet

Redovisningen långräckviddig flygburen jaktrobot omfattar anskaffning och integration av ny radarjaktrobot, Meteor, till JAS 39C/D och JAS 39E.

Resultatredovisning 2017

Följer leveransplan.

Avvikelser

Inga avvikelser.

Förändringar i planerad driftsättning

Inga förändringar.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Bedöms i detta skede inte nödvändigt.

Stridsflygplan JAS 39E

Se underbilaga 2.1 (H/S).

Prognos för fullgörande av projektet

Se underbilaga 2.1 (H/S).

Helikopter 14

Definition av objekt

Anskaffa hkp 14-systemet genom beställning av 18 medeltunga helikoptrar av typen NH90 från tillverkaren NH Industries. Anskaffningen omfattar även uppdragsutrustningar, specialverktyg, specialutrustning, publikationer, dokumentation, utbildning och utbildningsmateriel (träningssystem). Systemberoenden finns inom funktionen taktisk datalänk, då särskild nationell datalänk för kommunikation med sjöstridskrafterna behövs.

Resultatredovisning 2017

En hkp 14F, den sista i grundbeställningen, har mottagits av Försvarsmakten samt ett antal uppdragsutrustningar och underhållsutrustningar.

Avvikelser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning

En modifiering (retrofit) av hkp 14A, B, och D till version E och F skulle ha startat i december 2016 men påbörjades först Q2 2017. Slutleveranserna av dessa är ännu inte avtalade men är beräknade till 2021. Den senast levererade hkp 14F är ännu inte driftsatt i Försvarsmakten p.g.a. dålig dokumentationshistorik från industrin.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Fortsatta toppmöten mellan FMV och NHI/Airbus är av betydelse för att säkerställa modifieringsplanen.

Helikopter 16

Definition av objektet

Anskaffa hkp 16-systemet genom beställning av 15 st UH 60M (*Black Hawk*) via *FMS*, direktanskaffning från US Army. Anskaffningen omfattar även uppdragsutrustningar, specialverktyg, specialutrustning, publikationer, dokumentation, utbildning och utbildningsmateriel (träningssystem).

Resultatredovisning 2017

Uppdragsutrustningar och ytterligare underhållmateriel har tillförts systemet. Bl.a. HF-radio och möjlighet att bära skidor för verkan i vintermiljö.

Avvikelser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning

Modifiering av IK-systemet till *IFF Mode 5* inplaneras.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Bedöms i detta skede inte nödvändigt.

Omsättning materiel JAS 39

Definition av objekt

Regeringsbeslut: ingår i investeringsplanen för 2017-2028.

Syftet är att genomföra nödvändig omsättning av hårdvara inom flygmaterielsystem 39 utifrån systemlivscykelplan.

Resultatredovisning 2017

Beställning planeras att ske 2018-03-15.

Avvikelser

Offert ej erhållen från FMV varav beställning ej kunnat ske

Förändringar i planerad driftsättning

Inga förändringar.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Bedöms i detta skede inte nödvändigt.

Informationsinfrastruktur

Definition av objekt

Redovisningen omfattar det första steget i en serie av beställningar omfattande informationsinfrastruktur och utveckling av system som hanterar information upp till HEMLIIG/TOP SECRET.

Resultatredovisning 2017

Redovisningen omfattar det första steget i en serie av beställningar omfattande informationsinfrastruktur och utveckling av system som hanterar information upp till HEMLIIG/TOP SECRET.

Avvikelser

Inga avvikelser.

Förändringar i planerad driftsättning

Inga avvikelser.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Bedöms i detta skede inte nödvändigt.

Satellitkommunikation

Definition av objekt

Redovisningen omfattar Satellitkommunikation enligt bemyndigande från regeringen 2013-02-28 Fö2011/1868/MFU, Bemyndigande att anskaffa transmissionssystem för satellitkommunikation, samt materieluppdrag med koppling till Satellitkommunikation.

Resultatredovisning 2017

Inga leveranser har genomförts. Delar av uppdraget har beställts under året. Nästa del av uppdraget är inplanerat för initiering 2025

Avvikelser

Inga avvikelser

Förändringar i planerad driftsättning

Inga avvikelser

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Bedöms i detta skede inte nödvändigt.

Materiel till Telekrigsbataljonen

Se underbilaga 2.1 (H/S).

Anskaffning Krypto 17-20

Se underbilaga 2.1 (H/S).

Ledningsförmåga mark (SLB, GTRS, Komnod)

Definition av objektet

Försvarsmakten har av regeringen fått godkännande att anskaffa GTRS 14-18, SLB etapp 2 samt Komnod. Hemställan inlämnades i tre separata delar, men regeringsbeslutet lämnades som "Ledningsförmåga Mark" där de tre hemställan (inklusive Renovering strv 122) hanterades samlat.

Resultatredovisning 2017

FMV har genomfört systemöverlämning av BMS 2.0 bestående av SLB, GTRS 1.0 och Komnod 2.0. juni 2017. Första mottagande förband var amfibiebataljonen som genomfört bataljonsövning och övning Aurora med systemet. Förberedelse för installation i övriga plattformar har gjorts genom framtagning av fordonsspecifika konfigurationer för Komnod. Arbeten fortskrider med BMS 2.1 och BMS 3.0, i den senare ingår integration av GTRS 14-18 samt applikationer för att stödja brigadledningsförmåga. GTRS enheterna genomgår för närvarande integrationsprov för att ingå i BMS 3.0 och kommande provturskommando Livgardet under 2018.

Avvikelser

Systemöverlämning BMS 2.0 skedde med ett halvårs försening. Konsekvenser för Försvarmakten har inneburit fortsatt provverksamhet och vidareutveckling.

Förändringar i planerad driftsättning

Införandeplanen för BMS kan påverkas om fordonsanpassningar försenas.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Försvarmakten har tillsatt ett införandeprojekt för att förbandssätta ledningsförmåga mark.

Anpassning telekom ledningsplats

Definition av objektet

Regeringsbeslut 2013-11-07 (Fö2012/1271/MFU). Anpassning telekom ledningsplatser bidrar till att sammanhålla delleranser för bataljons- och brigadledningsplaster.

Resultatredovisning 2017

Stabsplatser för införandeomgång fr.o.m. 8 t.o.m. 10 har levererats enligt plan.

Avvikelser

Uppdraget ska omförhandlas i tid och uppgift syftande till att samordna verksamheten med andra uppdrag inom materielområdet för inriktning mot nytt brigad- och bataljonsledningssystem.

Förändringar i planerad driftsättning

Inga avvikelser.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Åtgärd att samordna med uppdrag inom ramen för brigadledning ger bättre förutsättningar att kunna leverera kompletta ledningssystem till förband.

Stridsledningscentral

Definition av objektet

Redovisningen Stridsledningscentral/-system (C2STRIC/Strics) omfattar vidmakthållande av C2STRIC/Strics med ingående komponenter under tidsperioden 2014-2017.

Resultatredovisning 2017

C2STRIC 6.0 ersätter befintliga C2STRIC 5.3-system och placeras därvid i stridsledningscentraler, på ledningsenheter och på HKV/AOC.¹ På ledningsträningsanläggning (LTA) kommer hädanefter C2STRIC-funktionaliteten endast att utgöras av programvara integrerad i simulatorsystemet C2Strics 6.0, varvid C2STRIC vid LTA således avvecklas. Typsystemet C2STRIC 6.0 och dess gränssytor är ackrediterat för att hantera information klassad upp till och med informationssäkerhetsklass HEMLIIG/SECRET.²

Införandet av C2STRIC 6.0 sker stegvis, med en funktionstillväxt balanserad i förhållande till krav på förmågor, anslutande systems planerade tillgänglighet med mera, samtidigt som incidentberedskap och flygtidsproduktion säkerställs.

¹ På HKV placeras en reducerad konfiguration av C2STRIC 6.0, benämnd C2Mini.

² För C2STRIC 5.3 fanns endast ett driftsystem med särskild systemkonfiguration godkänd för H/S. För C2STRIC 6.0 ackrediteras samtliga driftsystem för H/S.

Viktigare leveranser till Försvarmakten under uppdragsperioden har bl.a. omfattat följande:

- Systemöverlämning (SÖL) av C2STRIC 6.0.
- Materielöverlämning (MÖL) avseende PC Stril Mitt respektive C2STRIC Syd efter uppgradering till status enligt C2STRIC 6.0.
- Materielöverlämning (MÖL) avseende C2Mini.
- Systemöverlämning och materielöverlämning av C2Strics 6.0.
- Materielöverlämning av resterande system inom ramen för C2STRIC 6.0 (LE N och LE V) är planerade under 2018.

Avvikelser

Inga avvikelser föreligger i rubricerat uppdrag, och inga avvikelser förutses heller under kvarvarande del av uppdraget.

Förändringar i planerad driftsättning

Inga avvikelser.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Bedöms i detta skede inte nödvändigt.

Ekonomisk redovisning materielinvesteringar

Se underbilaga 2.2 (SK).

Redovisning av mängdmateriel

Vidtagna åtgärder för att så långt möjligt tillgodose krigsförbandens tillgång till mängdmateriel, standardfordon, radioutrustning, mörkerutrustning, ny kvalificerad ammunition till bl.a. stridsvagnar och granatkastare, nya pansarvärnsvapen samt personlig utrustning mm. ska redovisas och sättas i relation till Försvarmaktens samlade behov.

RB p 3

Se bilaga 7 (H/S).

Ledtider i materieförsörjningen

Försvarmakten ska med stöd av Försvarets materielverk redovisa ledtiderna på aggregerad nivå för de under 2017 levererade materielprojekten. Resultatet ska analyseras och kommenteras. Försvarmakten ska med utgångspunkt i uppföljningen redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att minska ledtiderna.

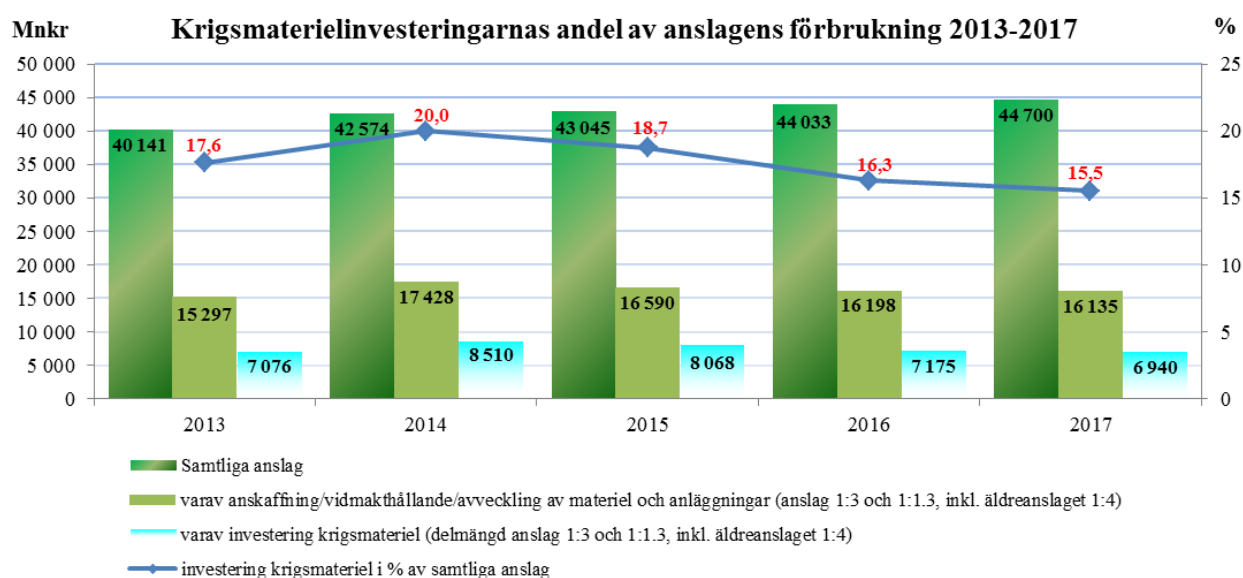
RB p 9
(del av)

Se underbilaga 2.3.

Investeringar i krigsmateriel

Krigsmaterielinvesteringarnas utfall och dess andel av Försvarets totala anslagsförbrukning framgår av diagram nedan. Det som i grafen betecknas som investeringar i krigsmateriel, är den del av utgifterna inom anslag 1:3 och 1:1.3 (f.d. 1:4), som avser anskaffning av materiel i form av beredskapsinventarier, oavsett om de är levererade till Försvaretsmakten eller under konstruktion. Det är sådan materiel som aktiveras och tas med i balansräkningen under posten beredskapsinventarier³. Grafen visar inte investeringar som gjorts av beredskapsvaror eller förbrukningsinventarier.

Andel av materielanslagen som använts för investering i krigsmateriel ligger på en lägre nivå än föregående år och jämfört med andelen av samtliga anslag. Utöver krigsmaterielinvesteringar har Försvaretsmakten fått omfattande leveranser av beredskapsvaror såsom beklädnad, reservmateriel och ammunition.

Figur 1 Krigsmaterielinvesteringarnas andel av anslagen 2013-2017

³ Notera att FoT inte ingår i detta belopp, vilket finansieras via anslaget 1:4 Forskning och teknikutveckling

Innehållsförteckning

Ledtider i materielförsörjningen	1
Metod och definitioner	1
Redovisning ledtider för leveranser 2017	1
Slutsatser med anledning av gjorda mätningar.....	2
Redovisning av myndigheternas löpande effektiviseringsarbete	3
Sammanfattande analys.....	3
Redovisning av åtgärder.....	4

Ledtider i materieförsörjningen

Försvarets ska med stöd av Försvarets materielverk redovisa ledtiderna på aggregerad nivå för de under 2017 levererade materielprojekten. Resultatet ska analyseras och kommenteras. Försvarets ska med utgångspunkt i uppföljningen redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att minska ledtiderna.

RB p 9
(del av)

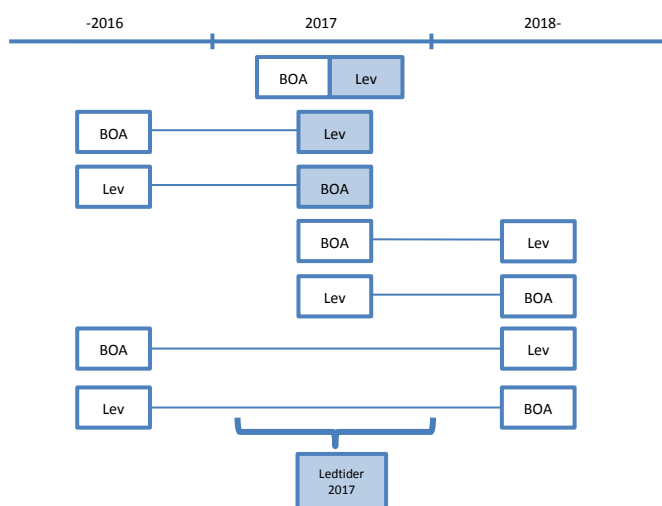
Metod och definitioner

Med ledtid förstås den tid det tar från att Försvarets fattar beslut om anskaffning av en vara eller tjänst till att Försvarets tagit emot den anskaffade produkten och kan använda den. Som beslut om anskaffning kan räknas ÖB avvägning, inplaneringsbeslut och i vissa fall regeringsbeslut. För att leverans ska anses ha skett så måste både fysisk leverans och beslut om användning (BOA) vara uppfyllt. Först då kan materielen tas i bruk av Försvarets. BOA är således en viktig faktor som kan påverka ledtiderna.

Omfånget för datainhämtning har avgränsats till samtliga leveranser som av Försvarets definierats som särskilt viktiga 2017. En sådan kategorisering genomförs varje år med avsikt att särskilt följa upp framskridandet i de utpekade anskaffningarna. Avgränsningen görs för att begränsa arbetets omfång och därmed möjliggöra en högre upplösning i informationen för respektive leverans, vilket underlättar analys av orsaker till att delmoment i anskaffningsprocessen tar onödigt lång tid. Denna avgränsning bedöms inte innebära någon nackdel för att få fram lämpliga åtgärder då viktiga leveranser ofta omfattar materiel och system som är viktiga för den operativa förmågan, är ekonomiskt signifikanta, har långa ledtider och kräver beslut om användning.

Eftersom större projekt ofta har leveransplaner som sträcker sig över lång tid så måste leveranstidpunkten definieras. Som nämnts tidigare så är det tillfälle när materielen kan tas i bruk som är leveranstidpunkt. För att kunna ta ett system i bruk så måste BOA och en tillräckligt komplett leverans ha skett. Vid leverans av ej kompletta system så görs bedömning av vad som kan anses som tillräcklig första leverans för att ta systemet i bruk (för t.ex. utbildning) från fall till fall. Dock följs både första och sista leverans upp men bara första leverans mäts tills vidare.

Eftersom både BOA och första leverans måste vara uppfyllda kan redovisning för ett visst år innehålla objekt som har haft fysisk leverans eller leverans av BOA före aktuellt år.

Redovisning ledtider för leveranser 2017

Inhämtning av data enligt definitioner ovan har skett både via befintliga stödsystem och via manuella metoder, som t.ex. granskning av dokument, vid både Försvarets och FMV. Efter kvalitetssäkring och analys av inkomna underlag har totalt 26 objekt befunnits vara inom ramen för ovan gjorda definitioner. Av dessa 26 uppdrag har 14 av dem varit föremål för omförhandling minst en gång, antalet omtag har varierat från 1 till 15 gånger. Av dessa objekt är hkp 14 en extrem med 15 omtag, övriga ligger på 8 eller färre. Omtag definieras som

totala antalet omförhandlingar¹ och K0-beslut². Nedan redovisas dels total ledtid enligt gjord definition (från första beslut om anskaffning till leverans/beslut om användning) samt även ledtid utan ställtid. Som ställtid definieras tiden från t.ex. beslut om anskaffning till initiering av projektet. Initiering avser uppstart av projektet vid FMV. Under ställtiden kan vissa förberedelser ske (t.ex. utarbetande av kravdokument inom Försvarsmakten) men projektet kan anses starta med full kraft först efter initieringen. Bland granskade uppdrag finns också några goda exempel på effektiva projekt sett utifrån ledtiderna. Exempel på sådana projekt är anskaffning av brobandvagnar (inga omförhandlingar och totalt 1216 dagar utan ställtid) samt REMO vedettbåt typ Malmö (en omförhandling och 796 dagar utan ställtid). Dessa bedöms vara goda exempel på medelkomplexa anskaffningar med rimlig ledtid.

Sammanställning av total ledtid

Värde	Ledtid (dagar)
Medelvärde	2277
Median	2649
Högsta	3855
Lägsta	585

Tabell 1 Sammanställning av total ledtid

Sammanställning av ledtid utan ställtid

Värde	Ledtid (dagar)
Medelvärde	1398
Median	1413
Högsta	3431
Lägsta	327

Tabell 2 Sammanställning av ledtid utan ställtid

Slutsatser med anledning av gjorda mätningar

Ledtid som indikator är väl fungerande för till exempel verkstadsindustri som till stor del karaktäriseras av att stora volymer identisk materiel produceras i repetitiva processer. Vad gäller materielförsörjning kan konstateras att varje anskaffning är unik vilket leder till att själva mätningen inte ger någon vägledning, men en mätning kan i förlängningen, med hjälp av identifiering av särskilt tidskrävande moment, utgöra en grund för en analys varur åtgärder kan identifieras. En alltför långtgående förenkling av materielförsörjningsprocessen som grundar sig på en uppfattning om att det tar för "lång tid" från det att Försvarsmakten identifierat ett behov till dess att materielen kan leverera effekt i Försvarsmakten kan leda till suboptimeringar som i slutändan leder till att Försvarsmakten inte får den materiel den behöver. Vid en analys av det gjorda urvalet av leveranser kan konstateras att de orsaker som leder till onödig tidsåtgång som tidigare har identifierats, i den produktionsuppföljning som Försvarsmakten och FMV kontinuerligt bedriver, också är giltiga för det gjorda urvalet. Detta redovisas i nästa avsnitt.

Genomfört arbetet har även lett fram till en generell slutsats om vad materielprocessen bör uppfylla; "rätt förmåga, i rätt tid och till rätt kostnad". Det är viktigare att "göra rätt" än att det går "snabbt" för nya anskaffningar av materielsystem. Att göra rätt innebär bland annat:

Rätt förmåga; vi får rätt förmåga i rätt antal och samordnat med andra system.

Rätt tid; förmågor införs i rätt prioritetsordning och när ekonomin tillåter samt samordnat i tid med andra resurser som krävs för att kunna realisera förmågan (t.ex. personal, andra materielsystem och anläggningar).

Rätt kostnad; i en avvägning mot andra förmågor och behov.

¹ En omförhandling syftar till att förändra åtagandet (uppgift, tid och ekonomi) i en mellan myndigheterna etablerad kundbeställning.

² Med K0-beslut menas "kundavtalsbeslut Införa" och avser beslut att införa nya uppdrag i FMV offertportfölj.

Självklart finns det tillfällen där tiden är det viktigaste. Som exempel på detta kan nämnas förändrade förmågebehov under en insats, t.ex. behovet av att modifiera terrängbil 16 (Galten) under insatsen ISAF i Afghanistan. För att möta denna typ av snabba behov infördes möjligheten till att välja bort steg i den beslutade materielprocessen. Detta innebär förstås en ökad risk att t.ex. underhållsberedning, systemsamordning och optimering blir sämre och att vissa steg ändå måste återtas vid ett senare tillfälle.

Ur ovanstående och vår analys av ledtiderna kan man härleda vad som bör känneteckna ett ”idealt” projekt i normalfallet:

- Inplanerad i FLP vid ett tillfälle (ej särskilda offertförfrågningar som tar tid och extra resurser).
- Tillräcklig tid och ekonomi avsätts för att kunna ta fram väl beredda beslutsunderlag inkluderande en underhållsberedning av hög kvalitet för nya materielsystem (ökar sannolikheten att anskaffningen är väl förberedd och de ekonomiska medlen nyttjas effektivt).
- Inga omtag/omförhandlingar (ökar risken för förseningar och tar extra resurser och tid).
- Inga leveransförseningar.

Redovisning av myndigheternas löpande effektiviseringsarbete

FMV har vid flera tillfällen identifierat att det tar lång tid att genomföra ett delmoment inom uppdragsprocessen. Första momentet, startar med att FMV beslutar att införa nya uppdraget i sin uppdragsportfölj (K0, införa uppdrag i FMV produktionsplan). Detta ställningstagande innebär att nödvändiga förutsättningar föreligger i form av tydligt definierad uppgift, nödvändig ekonomi och givna och realistiska tidsramar, samt tillräckliga resurser för att åta sig uppdraget. Momentet avslutas med att FMV avger en offert till försvarsmakten (K2). FMV har kunnat konstatera att orsaken till tidsutdräkt mycket ofta är föranledd av att inte tillräckligt väl beredda beslutsunderlag leder till ett kompletteringsbehov, eller i värsta fall, till att arbetet helt behöver göras om. Andra orsaker till omtag är svårare att påverka genom förbättringar av myndigheternas förmåga att genomföra verksamhet och kan till exempel vara föranledda av omprioriteringar till följd av omvärldsförändringar. Övriga vanliga orsaker till omtag kan sammanfattas i förändrade behov, fördyringar, kvalitetsavvikelser, felaktigt satta krav och ekonomiberäkningar samt leveransförseningar. De flesta av dessa orsaker kan påverkas genom en förbättrad planering och framförhållning. Förutsättningarna för sådana förbättringar bedöms som goda med tanke på försvarsbeslutens tidsperiod.

FMV har med anledning av ambitionen att öka effektiviteten i materiel- och logistikförsörjningen därför infört ett nyckeltal som påvisar antalet omtag i produktionsflödet. De omtag som uppmäts är hur många gånger ett specifikt grindbeslut (K0-beslut) upprepas och antalet omförhandlingar av liggande uppdrag som genomförs under ett produktionsår. Omförhandling innebär kort att förutsättningarna förändrats avseende överenskomna leveranser eller ekonomi för att föranleda en justering av avtalet mellan myndigheterna. Kravet som ställs i FMV organisation är att antalet omtag (viktat mot totalt antal uppdrag) ska minska över åren. De inledande kontroller av omtag som gjorts baserat på samtliga planerade K0-beslut enligt FMV produktionsplan varierar mellan 1 och 8 stycken (här är inte HKP 14 inkluderad).

Sammanfattande analys

Försvarsmakten och FMV bedömer så här långt att mest effekt för att korta ledtider och minska ekonomiska bindningar över tid erhålls genom att förbättra precisionen i kalkylering och tidplan för alla materielinvesteringar. Av särskild vikt är en acceptans och efterlevnad av beskrivet arbetssätt som i grunden är avsett att förbättra myndigheternas förmågan att göra rätt från början och undvika omtag.

Rätt förmåga, i rätt tid och till rätt kostnad
--

En sådan förbättring behöver ske i hela kedjan, från målsättningsprocessen med utarbetning av kravdokument och ÖB avvägningsbeslut samt i efterföljande processer hela vägen till leverans. Det bör också nämnas att lång så kallad ledtid med naturlighet inte behöver vara negativ. Ett tidigt identifierat behov av Försvarsmakten och därmed en tidig inplanering i Försvarsmaktens plan för anskaffning ger möjlighet till ökad säkerhet i kalkyler och beräkning av den totala kostnaden för objektet under hela livscykel.

Andra effekter av att antalet omtag minskar och leveranssäkerheten ökar är bland annat att övertrycksplaneringen bör kunna reduceras. Detta i sin tur bidrar till att minska det administrativa trycket genom att färre projekt behöver administreras och likviditetshanteringen i genomförandet minskar.

Redovisning av åtgärder

Med anledning av ovanstående analys har åtgärder vidtagits inom båda myndigheterna inom ramen för pågående implementering av ett nytt arbetssätt som ger ökad förmåga till planerings- och prognostiseringssäkerhet. Det utvecklade arbetssättet har som ingångsvärden vedertagen metodik (LCM³) för att hantera materiel och tjänster över hela deras livscykel. Ett sådant arbete är också en förutsättning för möjligheten att implementera resultatet av investerings- och planeringsutredningens resultat. En annan åtgärd som vidtagits för att uppnå ovanstående är det nyckeltal som etablerats inom FMV som är avsett att öka incitamentet för produktionsansvarig chef att tillse att verksamheten genomförs i enlighet med det överenskomna och stipulerade arbetssättet och att vägvalsbeslut tas på underlag med rätt kvalitet. I det fortsatta arbetet ska även kompletterande nyckeltal övervägas. Försvaretsmakten har även beslutat om införande av en beslutsmodell (FM BMTS) vilken säkerställer att rätt underlag finns vid varje beslutstidpunkt, vid eventuell avsaknad av underlag skall en riskbedömning göras för aktuellt beslut.

³ Life Cycle Management

Innehållsförteckning

Redovisning per krigsförband	1
Ekonomi- Krigsförbandens anslagsbelastning	1
Redovisningsprinciper	1

Tabellförteckning

Tabell 1 Anslagsbelastning Totalt Armén	2
Tabell 2 Anslagsbelastning 91. artilleribataljonen	2
Tabell 3 Anslagsbelastning 92. artilleribataljonen	2
Tabell 4 Anslagsbelastning 61. luftvärnsbataljonen.....	2
Tabell 5 Anslagsbelastning 62. luftvärnsbataljonen.....	3
Tabell 6 Anslagsbelastning 32. underrättelsebataljonen	3
Tabell 7 Anslagsbelastning 193. jägarbataljonen	3
Tabell 8 Anslagsbelastning 13. säkerhetsbataljonen.....	3
Tabell 9 Anslagsbelastning 21. ingenjörbataljonen	4
Tabell 10 Anslagsbelastning 22. ingenjörbataljonen.....	4
Tabell 11 Anslagsbelastning 1. CBRN-kompaniet	4
Tabell 12 Anslagsbelastning 1. tungtransportkompaniet	4
Tabell 13 Anslagsbelastning 2. brigadstaben	5
Tabell 14 Anslagsbelastning 3. brigadstaben	5
Tabell 15 Anslagsbelastning Livbataljonen	5
Tabell 16 Anslagsbelastning 2. brigadspaningskompaniet	5
Tabell 17 Anslagsbelastning 3. brigadspaningskompaniet	6
Tabell 18 Anslagsbelastning 1. militärpolisbataljonen	6
Tabell 19 Anslagsbelastning 41. mekaniserade bataljonen.....	6
Tabell 20 Anslagsbelastning 42. mekaniserade bataljonen.....	6
Tabell 21 Anslagsbelastning 191. mekaniserade bataljonen.....	7
Tabell 22 Anslagsbelastning 71. motoriserade skyttebataljonen.....	7
Tabell 23 Anslagsbelastning 192. mekaniserade bataljonen.....	7
Tabell 24 Anslagsbelastning 72. mekaniserade bataljonen.....	7
Tabell 25 Anslagsbelastning 12. motoriserade skyttebataljonen.....	8
Tabell 26 Anslagsbelastning 31. lätta skyttebataljonen	8
Tabell 27 Anslagsbelastning 18. mekaniserade stridsgruppen Gotland	8
Tabell 28 Anslagsbelastning Arméförband gemensamt.....	8
Tabell 29 Anslagsbelastning Totalt Marinen	9
Tabell 30 Anslagsbelastning 3. sjöstridsflottiljledningen	9
Tabell 31 Anslagsbelastning 31. korvettdivisionen	9
Tabell 32 Anslagsbelastning 33. minröjningsdivisionen.....	9
Tabell 33 Anslagsbelastning 34. underhållsdivisionen	10
Tabell 34 Anslagsbelastning 4. sjöstridsflottiljledningen	10
Tabell 35 Anslagsbelastning 41. korvettdivisionen	10
Tabell 36 Anslagsbelastning 42. minröjningsdivisionen.....	10
Tabell 37 Anslagsbelastning 43. underhållsdivisionen	11
Tabell 38 Anslagsbelastning 1. ubåtsflottiljledningen	11
Tabell 39 Anslagsbelastning 11. ubåtsdivisionen	11
Tabell 40 Anslagsbelastning Signalspaningsfartyg.....	11
Tabell 41 Anslagsbelastning 2. amfibiebataljonen.....	12

Tabell 42 Anslagsbelastning 17. bevakningsbåtkompaniet.....	12
Tabell 43 Anslagsbelastning 44. röjdykardivisionen	12
Tabell 44 Anslagsbelastning Ubåträddningsfartyg	12
Tabell 45 Anslagsbelastning Marinbasen	13
Tabell 46 Anslagsbelastning Marinförband gemensamt	13
Tabell 47 Anslagsbelastning Totalt flygvapnet.....	14
Tabell 48 Anslagsbelastning 161. stridslednings- och luftbevakningsbataljonen	14
Tabell 49 Anslagsbelastning Strategic Air Capability (SAC).....	14
Tabell 50 Anslagsbelastning 73. transport- och specialflygheten	14
Tabell 51 Anslagsbelastning 7. flygflottiljen	15
Tabell 52 Anslagsbelastning 71. stridsflygdivisionen.....	15
Tabell 53 Anslagsbelastning 17. flygflottiljen	15
Tabell 54 Anslagsbelastning 171. stridsflygdivisionen.....	15
Tabell 55 Anslagsbelastning 16. flygflottiljen	16
Tabell 56 Anslagsbelastning 21. flygflottiljen	16
Tabell 57 Anslagsbelastning 211. stridsflygdivisionen.....	16
Tabell 58 Anslagsbelastning Helikopterflottiljen.....	16
Tabell 59 Anslagsbelastning 72. stridsflygdivisionen.....	17
Tabell 60 Anslagsbelastning 172. stridsflygdivisionen.....	17
Tabell 61 Anslagsbelastning 212. stridsflygdivisionen.....	17
Tabell 62 Anslagsbelastning Flygvapenförband gemensamt	17
Tabell 63 Anslagsbelastning Totalt lednings- och underrättelseförband	18
Tabell 64 Anslagsbelastning Högkvarteret (HKV) med stabförband	18
Tabell 65 Anslagsbelastning 12. sambandsbataljonen	18
Tabell 66 Anslagsbelastning 13. telekrigsbataljonen	18
Tabell 67 Anslagsbelastning 10. PSYOPS-förbandet	19
Tabell 68 Anslagsbelastning 11. ledningsplatsbataljonen.....	19
Tabell 69 Anslagsbelastning Regional stab Nord	19
Tabell 70 Anslagsbelastning Regional stab Mitt.....	19
Tabell 71 Anslagsbelastning Regional stab Väst	20
Tabell 72 Anslagsbelastning Regional stab Syd	20
Tabell 73 Anslagsbelastning FMTIS.....	20
Tabell 74 Anslagsbelastning Telekrigsstödenheten (TKSE).....	20
Tabell 75 Anslagsbelastning Meteorologiskt och oceanografiskt centrum (METOCC).....	21
Tabell 76 Anslagsbelastning Lednings- och underrättelseförband gemensamt	21
Tabell 77 Anslagsbelastning Totalt logistikförband	22
Tabell 78 Anslagsbelastning 1. tekniska bataljonen.....	22
Tabell 79 Anslagsbelastning 1. logistikbataljonen.....	22
Tabell 80 Anslagsbelastning 2. logistikbataljonen.....	22
Tabell 81 Anslagsbelastning 1. sjukhuskompaniet	23
Tabell 82 Anslagsbelastning 1. sjukvårdsförstärkningskompaniet	23
Tabell 83 Anslagsbelastning 2. sjukhuskompaniet	23
Tabell 84 Anslagsbelastning Trafik- och transportledningskompaniet	23
Tabell 85 Anslagsbelastning FMLOG	24
Tabell 86 Anslagsbelastning Logistikförband gemensamt.....	24
Tabell 87 Anslagsbelastning Samtliga hemvärnsbataljoner.....	25
Tabell 88 Anslagsbelastning För insatsorganisationen gemensamt	26

Redovisning per krigsförband

Från och med årsredovisningen för år 2016 ska samtliga krigsförband redovisas i enlighet med punkterna 1-7 nedan. Redovisningen ska relateras till respektive förbands krigsduglighet. I årsredovisningarna ska Försvarmakten redovisa resultatet av årets verksamhet i enlighet med nedan. [...] Redovisningen av respektive krigsförband ska omfatta följande sju punkter:

SRB 7,
Sid 22

1. Krigsduglighet
2. Operativ verksamhet
3. Beredskap
4. Övningsverksamhet
5. Personal
6. Materiel
7. Ekonomi

Specifikationer av ovanstående redovisningskrav redovisas i bilaga 5 Krigsförbandsvärdering (kvalificerat hemlig) vad avser punkt 1-6, nedan redovisas punkt 7.

Ekonomi- Krigsförbandens anslagsbelastning

7. Respektive resultatenhets ekonomiska utfall per anslag (ÅR).

Redovisningsprinciper

Med anledning av intagandet av den nya krigsförbandsorganisationen från och med 2016 har fokus på kärnverksamhet med direkt koppling mot operativ effekt och förmåga ökat. Förändrade principer avseende ekonomistyrning har bland annat inneburit avveckling av internhandel samt anslagsfinansiering av stödproduktion av logistik- samt IT-tjänster. Förändringen var ett led i att utveckla nya krigsförband som tidigare har klassificerats som förutsättningsskapande stödverksamhet. Kostnader som tidigare omfattats av definitionen central omkostnad och annan stödverksamhet återfinns nu som direkta kostnader hos krigsförbanden. Som ett ytterligare steg i detta arbete har Försvarmakten 2017 valt att inte fördela ut de kostnader och intäkter som tidigare fördelats till samtliga krigsförband inom respektive stridskraft. De redovisas nu istället som stridskraftgemensamma, vilket framgår av redovisningen i denna bilaga. Detta innebär att ett stort antal krigsförband har ett lägre utfall 2017 jämfört med föregående år.

Krigsförband som avvecklats under 2015 och 2016 ingår inte i redovisningen.

Försvarmakten har för åren 2015-2016 valt att redovisa utgifterna avseende anslag 1:3 *Anskaffning materiel & anläggningar* och 1:4 *Vidmakthållande materiel & anläggningar* på aggregerad nivå för respektive stridskraft då möjligheterna till fördelning ner på enskilt krigsförband i materielhanteringssystemet har vissa begränsningar. Från och med 2017 har anslag 1:4 ersatts av anslagspost 1:1.3 där anslagsbelastning för vidmakthållande av materiel och anläggningar redovisas enligt samma princip som tidigare år i tabellerna.

Tabell 1-88 omfattar intäkter, personal-, infrastruktur-, verksamhets- och lokala omkostnader för anslagspost 1:1.1.

I huvuddokumentet redovisas utfall netto per stridskraft och anslagsförbrukning per verksamhet. Till skillnad från de redovisningarna redovisas här enbart direkta kostnader och intäkter som kan föras mot individuella krigsförband och stridskraftgemensamma kostnadsbärare. Det innebär i praktiken att centrala omkostnader och avskrivningar inte ingår.

Redovisning

Arméförband

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	3 265	27 068	22 861
	Personal	1 330 823	1 246 288	1 263 948
	Infra	526 029	533 723	498 521
	Verksamhet	1 196 983	973 044	1 068 060
	Lokala omkostnader	1 195 395	1 331 955	1 582 515
	Totala kostnader	4 249 230	4 085 011	4 413 044
1.3	Utgifter	1 413 982	1 404 876	1 788 435
1.1.3	Utgifter	737 325	960 612	783 846

Tabell 1 Anslagslastning Totalt Armén

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	16	226
	Personal	534	903	6 993
	Infra	3	196	7 985
	Verksamhet	634	760	15 048
	Lokala omkostnader	143	740	12 294
	Totala kostnader	1 314	2 599	42 321

Tabell 3 Anslagsbelastning 92. artilleribataljonen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	1 500	1 288
	Personal	57 805	73 863	78 041
	Infra	14 520	32 104	25 712
	Verksamhet	28 278	49 091	41 271
	Lokala omkostnader	63 192	79 055	94 542
	Totala kostnader	163 795	234 113	239 566

Tabell 2 Anslagsbelastning 91. artilleribataljonen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	2 009	1 808	1 556
	Personal	93 534	101 919	82 096
	Infra	14 985	30 728	33 152
	Verksamhet	69 020	50 577	74 730
	Lokala omkostnader	88 153	96 118	99 346
	Totala kostnader	265 692	279 342	289 324

Tabell 4 Anslagsbelastning 61. luftvärnsbataljonen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	130	113
	Personal	3 242	7 124	6 534
	Infra	738	3 383	3 637
	Verksamhet	2 155	3 895	4 182
	Lokala omkostnader	2 961	5 710	6 611
	Totala kostnader	9 097	20 112	20 965

Tabell 5 Anslagsbelastning 62. luftvärnsbataljonen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	1 280	1 149
	Personal	63 599	57 090	51 523
	Infra	9 418	23 176	25 508
	Verksamhet	47 770	57 021	63 045
	Lokala omkostnader	46 160	64 917	73 143
	Totala kostnader	166 947	202 205	213 220

Tabell 7 Anslagsbelastning 193. jägarbataljonen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	174	1 464	842
	Personal	69 059	64 511	93 688
	Infra	14 337	29 158	37 042
	Verksamhet	33 864	38 010	51 300
	Lokala omkostnader	35 571	56 096	100 071
	Totala kostnader	152 831	187 776	282 101

Tabell 6 Anslagsbelastning 32. underrättelsebataljonen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	1 735	1 724
	Personal	81 634	82 737	87 550
	Infra	14 566	34 473	38 229
	Verksamhet	63 099	70 056	81 849
	Lokala omkostnader	82 510	84 875	106 001
	Totala kostnader	241 809	272 141	313 630

Tabell 8 Anslagsbelastning 13. säkerhetsbataljonen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	1 887	1 051
	Personal	71 367	95 991	57 493
	Infra	14 589	36 305	30 141
	Verksamhet	72 186	60 415	52 054
	Lokala omkostnader	118 000	99 165	72 021
	Totala kostnader	276 142	291 876	211 710

Tabell 9 Anslagsbelastning 21. ingenjörbataljonen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	45	642	537
	Personal	24 409	27 442	25 927
	Infra	6 553	13 726	13 782
	Verksamhet	10 388	14 842	23 451
	Lokala omkostnader	22 508	43 415	36 816
	Totala kostnader	63 859	99 425	99 976

Tabell 11 Anslagsbelastning 1. CBRN-kompaniet

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	1 167	588
	Personal	113	4 086	28 375
	Infra	4 411	7 570	12 752
	Verksamhet	5 336	23 288	30 769
	Lokala omkostnader	1 469	9 348	37 239
	Totala kostnader	11 329	44 292	109 134

Tabell 10 Anslagsbelastning 22. ingenjörbataljonen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	239	234
	Personal	12 977	14 394	17 401
	Infra	53	2 778	3 393
	Verksamhet	14 934	12 882	12 449
	Lokala omkostnader	6 008	7 803	10 491
	Totala kostnader	33 973	37 857	43 734

Tabell 12 Anslagsbelastning 1. tungtransportkompaniet

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	1	169	214
	Personal	7 947	10 458	14 314
	Infra	593	2 524	3 640
	Verksamhet	4 929	4 036	7 737
	Lokala omkostnader	7 485	8 711	13 687
	Totala kostnader	20 955	25 729	39 378

Tabell 13 Anslagsbelastning 2. brigadstaben

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	1 168	1 011
	Personal	59 805	73 945	69 113
	Infra	11 743	25 653	26 063
	Verksamhet	23 224	28 903	34 209
	Lokala omkostnader	40 067	52 097	58 412
	Totala kostnader	134 838	180 597	187 797

Tabell 15 Anslagsbelastning Livbataljonen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	200	207
	Personal	14 451	9 029	8 360
	Infra	5 308	7 120	8 197
	Verksamhet	3 022	6 735	11 281
	Lokala omkostnader	5 696	7 925	10 425
	Totala kostnader	28 476	30 809	38 263

Tabell 14 Anslagsbelastning 3. brigadstaben

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	161	
	Personal	8 531	8 738	
	Infra	75	1 881	
	Verksamhet	13 583	4 477	
	Lokala omkostnader	8 832	9 549	
	Totala kostnader	31 021	24 644	0

Tabell 16 Anslagsbelastning 2. brigadspaningskompaniet

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	82	
	Personal	4 519	4 743	
	Infra	982	952	
	Verksamhet	2 843	2 460	
	Lokala omkostnader	3 308	4 370	
	Totala kostnader	11 652	12 526	0

Tabell 17 Anslagsbelastning 3. brigadspaningskompaniet

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	197	78
	Personal	4 246	9 912	4 241
	Infra	2 913	5 168	1 139
	Verksamhet	5 308	5 395	3 871
	Lokala omkostnader	9 329	10 232	5 426
	Totala kostnader	21 795	30 707	14 677

Tabell 19 Anslagsbelastning 41. mekaniserade bataljonen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	802	572
	Personal	41 772	41 624	27 561
	Infra	11 804	21 619	15 178
	Verksamhet	36 229	29 387	26 647
	Lokala omkostnader	27 936	34 256	37 087
	Totala kostnader	117 741	126 886	106 473

Tabell 18 Anslagsbelastning 1. militärpolisbataljonen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	3 088	2 550
	Personal	92 319	123 797	123 841
	Infra	16 962	52 280	36 958
	Verksamhet	119 421	164 897	134 252
	Lokala omkostnader	93 513	158 983	178 700
	Totala kostnader	322 215	499 957	473 751

Tabell 20 Anslagsbelastning 42. mekaniserade bataljonen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	3 060	2 263
	Personal	93 915	136 629	125 985
	Infra	22 878	56 612	50 207
	Verksamhet	93 796	136 542	113 817
	Lokala omkostnader	82 499	157 756	161 339
	Totala kostnader	293 087	487 539	451 348

Tabell 21 Anslagsbelastning 191. mekaniserade bataljonen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	449	570
	Personal	19 128	19 854	21 281
	Infra	5 218	9 876	13 205
	Verksamhet	37 058	21 088	35 522
	Lokala omkostnader	15 053	22 846	35 789
	Totala kostnader	76 456	73 663	105 797

Tabell 23 Anslagsbelastning 192. mekaniserade bataljonen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	2 113	2 745
	Personal	83 211	106 376	151 739
	Infra	31 416	57 001	39 521
	Verksamhet	55 528	52 376	109 726
	Lokala omkostnader	110 558	123 392	208 079
	Totala kostnader	280 713	339 146	509 065

Tabell 22 Anslagsbelastning 71. motoriserade skyttebataljonen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	1 087	321
	Personal	23 904	43 007	18 399
	Infra	11 463	24 526	4 656
	Verksamhet	34 705	40 901	13 870
	Lokala omkostnader	28 626	61 848	23 048
	Totala kostnader	98 698	170 283	59 974

Tabell 24 Anslagsbelastning 72. mekaniserade bataljonen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	1 256	3 022
	Personal	46 210	61 146	163 492
	Infra	11 751	26 633	68 423
	Verksamhet	55 005	43 841	126 941
	Lokala omkostnader	55 478	68 848	201 945
	Totala kostnader	168 443	200 468	560 802

Tabell 25 Anslagsbelastning 12. motoriserade skyttebataljonen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	77	
	Personal	25 980	4 455	
	Infra	173	900	
	Verksamhet	31 432	2 226	
	Lokala omkostnader	24 887	4 254	
	Totala kostnader	82 472	11 835	0

Tabell 27 Anslagsbelastning 18. mekaniserade stridsgruppen Gotland

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	1 290	
	Personal	45 683	62 515	
	Infra	11 893	27 379	
	Verksamhet	28 400	48 944	41
	Lokala omkostnader	28 859	59 647	
	Totala kostnader	114 835	198 485	41

Tabell 26 Anslagsbelastning 31. lätta skyttebataljonen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	1 036		
	Personal	280 927		
	Infra	286 687		
	Verksamhet	304 837		
	Lokala omkostnader	186 592		
	Totala kostnader	1 059 043	0	0

Tabell 28 Anslagsbelastning Arméförband gemensamt

Marinförband

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	11 664	28 346	24 109
	Personal	1 063 992	867 657	619 164
	Infra	97 843	112 673	112 955
	Verksamhet	1 059 033	943 604	777 571
	Lokala omkostnader	544 769	514 034	559 314
	Totala kostnader	2 765 636	2 437 968	2 069 004
1.3	Utgifter	1 427 776	1 710 048	1 710 821
1.1.3	Utgifter	817 177	1 041 534	861 438

Tabell 29 Anslagsbelastning Totalt Marinen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	2 611	2 654
	Personal	84 339	82 451	65 909
	Infra	520	2 259	9 424
	Verksamhet	87 854	113 960	117 722
	Lokala omkostnader	15 818	38 002	57 137
	Totala kostnader	188 531	236 672	250 192

Tabell 31 Anslagsbelastning 31. korvettdivisionen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	577	603
	Personal	30 965	28 530	28 941
	Infra	112	503	5 290
	Verksamhet	5 520	8 366	8 874
	Lokala omkostnader	3 546	8 515	13 785
	Totala kostnader	40 143	45 914	56 891

Tabell 30 Anslagsbelastning 3. sjöstridsflottiljledningen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	1 183	1 285
	Personal	30 347	38 744	35 902
	Infra	141	1 025	4 557
	Verksamhet	44 774	49 761	52 375
	Lokala omkostnader	6 023	17 494	28 294
	Totala kostnader	81 285	107 024	121 128

Tabell 32 Anslagsbelastning 33. minröjningsdivisionen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	65	983	1 398
	Personal	34 728	36 656	39 625
	Infra	184	866	8 020
	Verksamhet	45 487	45 937	53 892
	Lokala omkostnader	5 770	14 286	30 017
	Totala kostnader	86 169	97 745	131 553

Tabell 33 Anslagsbelastning 34. underhållsdivisionen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	2 541	2 254
	Personal	77 817	80 473	66 138
	Infra	819	2 676	8 448
	Verksamhet	82 733	87 285	84 273
	Lokala omkostnader	20 726	40 486	53 529
	Totala kostnader	182 094	210 921	212 387

Tabell 35 Anslagsbelastning 41. korvettdivisionen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	768	1 291
	Personal	39 773	38 292	10 717
	Infra	2 337	2 934	3 397
	Verksamhet	10 086	5 771	5 004
	Lokala omkostnader	6 823	12 886	6 217
	Totala kostnader	59 019	59 883	25 335

Tabell 34 Anslagsbelastning 4. sjöstridsflottiljledningen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	1 552	1 558
	Personal	47 466	49 644	48 136
	Infra	693	1 835	6 001
	Verksamhet	59 256	52 043	54 634
	Lokala omkostnader	12 788	25 257	37 993
	Totala kostnader	120 203	128 779	146 764

Tabell 36 Anslagsbelastning 42. minröjningsdivisionen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	871	1 044
	Personal	32 626	34 261	33 226
	Infra	613	1 264	4 174
	Verksamhet	35 923	34 429	37 005
	Lokala omkostnader	6 582	13 375	23 756
	Totala kostnader	75 744	83 329	98 161

Tabell 37 Anslagsbelastning 43. underhållsdivisionen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	1 642	1 754
	Personal	51 046	49 842	41 254
	Infra	326	1 411	6 203
	Verksamhet	116 306	81 904	69 513
	Lokala omkostnader	7 754	35 746	48 109
	Totala kostnader	175 432	168 903	165 080

Tabell 39 Anslagsbelastning 11. ubåtsdivisionen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	688	598
	Personal	33 003	29 935	27 875
	Infra	112	589	2 106
	Verksamhet	15 810	9 208	8 140
	Lokala omkostnader	5 783	14 664	18 044
	Totala kostnader	54 709	54 396	56 166

Tabell 38 Anslagsbelastning 1. ubåtsflottiljledningen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	747	712
	Personal	22 164	23 106	22 133
	Infra	103	654	2 525
	Verksamhet	22 283	24 113	21 136
	Lokala omkostnader	5 563	15 824	21 351
	Totala kostnader	50 113	63 697	67 145

Tabell 40 Anslagsbelastning Signalspaningsfartyg

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	42	4 907	5 395
	Personal	113 053	126 740	114 306
	Infra	18 714	21 014	33 965
	Verksamhet	180 954	149 760	158 407
	Lokala omkostnader	200 559	106 903	139 655
	Totala kostnader	513 279	404 418	446 332

Tabell 41 Anslagsbelastning 2. amfibiebataljonen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	958	989
	Personal	36 376	40 628	36 206
	Infra	3 758	4 312	7 262
	Verksamhet	12 605	14 319	25 553
	Lokala omkostnader	7 205	15 843	24 169
	Totala kostnader	59 944	75 102	93 189

Tabell 43 Anslagsbelastning 44. röjdykardivisionen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	1 205	1 731
	Personal	24 326	27 273	24 148
	Infra	4 530	5 018	8 582
	Verksamhet	46 727	47 790	52 293
	Lokala omkostnader	46 185	25 021	34 455
	Totala kostnader	121 768	105 102	119 478

Tabell 42 Anslagsbelastning 17. bevakningsbåtkompaniet

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	114	842	843
	Personal	22 225	23 900	24 647
	Infra	120	739	3 000
	Verksamhet	39 054	33 765	28 746
	Lokala omkostnader	2 700	16 010	22 804
	Totala kostnader	64 098	74 413	79 198

Tabell 44 Anslagsbelastning Ubåträddningsfartyg

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	1 917	6 270	
	Personal	184 086	157 182	
	Infra	63 383	65 575	
	Verksamhet	132 244	185 193	3
	Lokala omkostnader	71 148	113 721	
	Totala kostnader	450 861	521 670	3

Tabell 45 Anslagsbelastning Marinbasen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	9 526		
	Personal	199 651		
	Infra	1 377		
	Verksamhet	121 417		
	Lokala omkostnader	119 796		
	Totala kostnader	442 242	0	0

Tabell 46 Anslagsbelastning Marinförband gemensamt

Flygförband

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	89 354	99 696	90 349
	Personal	1 541 236	1 430 136	867 641
	Infra	395 968	362 852	355 815
	Verksamhet	2 305 927	1 697 251	1 211 771
	Lokala omkostnader	638 428	1 072 749	798 444
	Totala kostnader	4 881 558	4 562 988	3 233 671
1.3	Utgifter	2 150 347	4 689 694	4 851 990
1.1.3	Utgifter	2 150 270	3 007 956	2 675 679

Tabell 47 Anslagsbelastning Totalt flygvapnet

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	2 738	6 588	13 386
	Personal	122 304	139 497	126 003
	Infra	36 955	39 010	67 166
	Verksamhet	85 972	129 253	192 787
	Lokala omkostnader	52 258	110 936	126 645
	Totala kostnader	297 489	418 695	512 601

Tabell 48 Anslagsbelastning 161. stridslednings- och luftbevakningsbataljonen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	506	1 520
	Personal	32 273	31 568	27 353
	Infra	4 760	5 603	7 275
	Verksamhet	8 508	19 087	21 073
	Lokala omkostnader	10 072	21 284	21 741
	Totala kostnader	55 613	77 542	77 442

Tabell 49 Anslagsbelastning Strategic Air Capability (SAC)

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	15 319	18 204	34 877
	Personal	180 095	194 998	209 694
	Infra	49 696	61 436	85 334
	Verksamhet	207 668	258 121	337 073
	Lokala omkostnader	54 536	157 548	208 773
	Totala kostnader	491 995	672 102	840 873

Tabell 50 Anslagsbelastning 73. transport- och specialflygheten

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	57	3 472	
	Personal	148 048	150 203	
	Infra	69 929	59 906	
	Verksamhet	60 904	81 633	3
	Lokala omkostnader	49 329	130 642	
	Totala kostnader	328 210	422 384	3

Tabell 51 Anslagsbelastning 7. flygflottiljen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	18 047	19 399	5 866
	Personal	203 853	204 963	80 456
	Infra	22 332	34 555	33 360
	Verksamhet	383 296	117 672	51 789
	Lokala omkostnader	108 980	125 496	65 096
	Totala kostnader	718 461	482 685	230 701

Tabell 53 Anslagsbelastning 17. flygflottiljen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	615	
	Personal	8 421	11 313	
	Infra	5 859	6 337	
	Verksamhet	122 960	76 936	
	Lokala omkostnader	3 936	17 679	
	Totala kostnader	141 177	112 265	0

Tabell 52 Anslagsbelastning 71. stridsflygdivisionen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	1 191	
	Personal	15 887	21 680	
	Infra	10 652	14 622	
	Verksamhet	22 103	117 165	
	Lokala omkostnader	9 216	32 247	
	Totala kostnader	57 859	185 714	0

Tabell 54 Anslagsbelastning 171. stridsflygdivisionen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	854	1 253	
	Personal	77 487	71 618	
	Infra	28 284	26 344	
	Verksamhet	168 029	46 152	
	Lokala omkostnader	28 650	50 859	
	Totala kostnader	302 449	194 974	0

Tabell 55 Anslagsbelastning 16. flygflottiljen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	1 125	
	Personal	18 022	22 678	
	Infra	5 692	10 594	
	Verksamhet	131 080	111 981	3
	Lokala omkostnader	15 371	30 484	
	Totala kostnader	170 165	175 737	3

Tabell 57 Anslagsbelastning 211. stridsflygdivisionen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	35 098	37 962	8 808
	Personal	190 247	182 177	117 300
	Infra	8 285	59 343	61 429
	Verksamhet	118 550	127 856	164 526
	Lokala omkostnader	71 438	107 352	97 214
	Totala kostnader	388 519	476 727	440 469

Tabell 56 Anslagsbelastning 21. flygflottiljen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	2 577	6 764	25 891
	Personal	341 885	348 180	306 835
	Infra	52 933	16 105	101 252
	Verksamhet	446 692	346 376	444 511
	Lokala omkostnader	154 645	215 785	278 974
	Totala kostnader	996 155	926 447	1 131 573

Tabell 58 Anslagsbelastning Helikopterflottiljen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	367	
	Personal	9 269	11 209	
	Infra	5 733	5 584	
	Verksamhet	33 990	37 400	
	Lokala omkostnader	3 425	12 002	
	Totala kostnader	52 417	66 194	0

Tabell 59 Anslagsbelastning 72. stridsflygdivisionen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	1 068	
	Personal	13 217	19 434	
	Infra	44 818	8 818	
	Verksamhet	134 029	110 191	6
	Lokala omkostnader	14 356	28 514	
	Totala kostnader	206 419	166 957	6

Tabell 61 Anslagsbelastning 212. stridsflygdivisionen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	1 182	
	Personal	13 465	20 619	
	Infra	14 233	14 595	
	Verksamhet	22 849	117 428	
	Lokala omkostnader	10 431	31 922	
	Totala kostnader	60 978	184 563	0

Tabell 60 Anslagsbelastning 172. stridsflygdivisionen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	14 663		
	Personal	166 762		
	Infra	35 807		
	Verksamhet	359 297		
	Lokala omkostnader	51 785		
	Totala kostnader	613 651	0	0

Tabell 62 Anslagsbelastning Flygvapenförband gemensamt

Lednings- och underrättelseförband

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	33 588	62 326	18 916
	Personal	1 816 018	1 778 476	428 675
	Infra	418 221	429 110	199 989
	Verksamhet	2 221 053	2 414 872	333 345
	Lokala omkostnader	436 518	362 406	326 190
	Totala kostnader	4 891 810	4 984 863	1 288 198
1.3	Utgifter	2 084 633	1 205 055	1 185 520
1.1.3	Utgifter	1 655 686	1 486 898	1 469 404

Tabell 63 Anslagsbelastning Totalt lednings- och underrättelseförband

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	11 744	11 556	206
	Personal	1 095 726	1 060 517	4 451
	Infra	194 409	193 378	1 071
	Verksamhet	248 274	306 731	11 354
	Lokala omkostnader	7 529	4 048	1 917
	Totala kostnader	1 545 938	1 564 674	18 793

Tabell 64 Anslagsbelastning Högkvarteret (HKV) med stabsförband

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	866	2 101
	Personal	57 353	60 019	67 490
	Infra	4 506	8 032	14 359
	Verksamhet	42 130	39 559	65 766
	Lokala omkostnader	30 520	27 395	44 444
	Totala kostnader	134 509	135 006	192 060

Tabell 65 Anslagsbelastning 12. sambandsbataljonen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	260	826	1 213
	Personal	33 245	33 011	35 794
	Infra	3 274	5 399	10 456
	Verksamhet	25 632	29 004	43 269
	Lokala omkostnader	15 029	13 767	21 318
	Totala kostnader	77 180	81 181	110 837

Tabell 66 Anslagsbelastning 13. telekrigsbataljonen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	184	491
	Personal	13 568	13 362	16 564
	Infra	1 439	2 210	4 804
	Verksamhet	7 762	7 918	14 134
	Lokala omkostnader	5 687	5 238	9 417
	Totala kostnader	28 455	28 728	44 920

Tabell 67 Anslagsbelastning 10. PSYOPS-förbandet

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	227	327
	Personal	22 723	18 822	10 432
	Infra	2 980	1 194	1 915
	Verksamhet	7 962	8 851	11 396
	Lokala omkostnader	11 024	5 702	5 060
	Totala kostnader	44 690	34 568	28 804

Tabell 69 Anslagsbelastning Regional stab Nord

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	241	1 455	3 075
	Personal	80 160	89 524	94 376
	Infra	8 475	13 713	22 136
	Verksamhet	41 552	52 455	83 622
	Lokala omkostnader	42 531	43 296	60 416
	Totala kostnader	172 717	198 988	260 550

Tabell 68 Anslagsbelastning 11. ledningsplatsbataljonen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	206	457
	Personal	17 223	17 463	20 414
	Infra	3 152	2 670	3 568
	Verksamhet	8 242	6 298	8 809
	Lokala omkostnader	13 519	5 172	8 919
	Totala kostnader	42 135	31 603	41 710

Tabell 70 Anslagsbelastning Regional stab Mitt

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	215	373
	Personal	22 783	19 728	18 385
	Infra	853	1 747	2 647
	Verksamhet	4 729	4 742	5 384
	Lokala omkostnader	11 107	6 536	7 848
	Totala kostnader	39 472	32 753	34 264

Tabell 71 Anslagsbelastning Regional stab Väst

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	13 488	44 295	10 124
	Personal	252 208	374 659	141 939
	Infra	132 939	188 334	129 500
	Verksamhet	1 725 589	1 934 324	77 110
	Lokala omkostnader	224 591	223 077	157 499
	Totala kostnader	2 335 327	2 720 393	506 048

Tabell 73 Anslagsbelastning FMTIS

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	249	491
	Personal	20 899	20 891	18 519
	Infra	3 094	4 269	5 521
	Verksamhet	5 974	5 726	12 004
	Lokala omkostnader	19 482	7 311	8 954
	Totala kostnader	49 449	38 197	44 998

Tabell 72 Anslagsbelastning Regional stab Syd

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	242	40
	Personal	24 412	21 228	215
	Infra	2 617	3 604	2 658
	Verksamhet	4 374	6 008	340
	Lokala omkostnader	7 535	6 057	268
	Totala kostnader	38 939	36 898	3 480

Tabell 74 Anslagsbelastning Telekrigsstödenheten (TKSE)

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	1 978	2 004	17
	Personal	47 790	49 251	96
	Infra	4 790	4 559	1 352
	Verksamhet	12 189	13 254	156
	Lokala omkostnader	16 257	14 808	131
	Totala kostnader	81 026	81 873	1 734

Tabell 75 Anslagsbelastning Meteorologiskt och oceanografiskt centrum (METOCC)

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	5 878		
	Personal	127 929		
	Infra	55 693		
	Verksamhet	86 644		
	Lokala omkostnader	31 705		
	Totala kostnader	301 972	0	0

Tabell 76 Anslagsbelastning Lednings- och underrättelseförband gemensamt

Logistikförband

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	90 358	86 568	4 560
	Personal	741 464	746 743	174 425
	Infra	329 012	358 030	33 470
	Verksamhet	418 467	403 507	189 191
	Lokala omkostnader	280 839	559 503	161 632
	Totala kostnader	1 769 782	2 067 784	558 718
1.3	Utgifter	92 287	254 870	250 700
1.1.3	Utgifter	660 910	350 137	988 313

Tabell 77 Anslagsbelastning Totalt logistikförband

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	395	1 654
	Personal	33 660	34 966	56 143
	Infra	4 233	5 462	9 385
	Verksamhet	39 059	31 531	70 896
	Lokala omkostnader	57 900	12 583	51 633
	Totala kostnader	134 853	84 541	188 056

Tabell 79 Anslagsbelastning 1. logistikbataljonen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	361	704
	Personal	41 248	40 634	37 135
	Infra	223	1 115	10 861
	Verksamhet	10 945	18 049	14 869
	Lokala omkostnader	12 058	14 332	26 876
	Totala kostnader	64 475	74 130	89 741

Tabell 78 Anslagsbelastning 1. tekniska bataljonen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	325	784
	Personal	22 509	30 250	32 032
	Infra	2 059	4 769	3 291
	Verksamhet	15 732	21 107	35 952
	Lokala omkostnader	25 364	12 202	28 521
	Totala kostnader	65 664	68 329	99 795

Tabell 80 Anslagsbelastning 2. logistikbataljonen

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	229	546
	Personal	22 933	13 369	15 579
	Infra	1 627	5 706	4 024
	Verksamhet	17 706	17 460	26 618
	Lokala omkostnader	15 048	11 091	23 204
	Totala kostnader	57 314	47 626	69 425

Tabell 81 Anslagsbelastning 1. sjukhuskompaniet

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	53	51
	Personal	2 595	3 267	2 204
	Infra	514	1 836	311
	Verksamhet	3 278	3 439	1 190
	Lokala omkostnader	1 542	2 590	3 009
	Totala kostnader	7 929	11 133	6 713

Tabell 83 Anslagsbelastning 2. sjukhuskompaniet

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	149	478
	Personal	21 549	16 287	16 563
	Infra	1 771	2 256	3 846
	Verksamhet	8 155	7 369	24 703
	Lokala omkostnader	16 718	5 851	15 999
	Totala kostnader	48 193	31 763	61 112

Tabell 82 Anslagsbelastning 1. sjukvårdsförstärkningskompaniet

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	0	261	343
	Personal	26 340	28 185	14 736
	Infra	633	1 330	1 747
	Verksamhet	8 701	14 378	14 597
	Lokala omkostnader	13 501	10 580	12 335
	Totala kostnader	49 175	54 473	43 415

Tabell 84 Anslagsbelastning Trafik- och transportledningskompaniet

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	90 327	84 796	
	Personal	548 453	579 785	33
	Infra	310 341	335 557	6
	Verksamhet	299 671	290 174	367
	Lokala omkostnader	120 071	490 273	56
	Totala kostnader	1 278 536	1 695 788	462

Tabell 85 Anslagsbelastning FMLOG

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	31		
	Personal	22 177		
	Infra	7 612		
	Verksamhet	15 220		
	Lokala omkostnader	18 636		
	Totala kostnader	63 644	0	0

Tabell 86 Anslagsbelastning Logistikförband gemensamt

Nationella skyddsstyrkorna

Anslag (Tkr)	2017	2016	2015	
1.1	Totala intäkter	0	5 415	4 482
	Personal	439 609	417 316	392 792
	Infra	95 865	106 834	164 907
	Verksamhet	524 345	530 106	669 455
	Lokala omkostnader	220 936	64 344	84 138
	Totala kostnader	1 280 755	1 118 599	1 311 291
1.3	Utgifter	0	-14 092	31 243
1.1.3	Utgifter	0	-131	-17 178

Tabell 87 Anslagsbelastning Samtliga hemvärnsbataljoner

För insatsorganisationen gemensamt

Anslag (Tkr)		2017	2016	2015
1.1	Totala intäkter	128 123		
	Personal	1 070 900		
	Infra	190 567		
	Verksamhet	646 281		
	Lokala omkostnader	571 219		
	Totala kostnader	2 478 967	0	0
1.3	Utgifter	-4 862	0	0
1.1.3	Utgifter	72 278	0	0

Tabell 88 Anslagsbelastning För insatsorganisationen gemensamt

FÖRSVARSMAKTEN